




पुस्तक : नवलपरासीमा बैस नेपालका १२ वर्ष
(कार्यक्रमगत अभिलेखहरूको संग्रह)

प्रकाशक : पछाँटेपन उन्मुलन समाज (बैस)-नेपाल

प्रकाशन सहयोग :  **Save the Children**

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा

छापिएको प्रति : ५०० प्रति

मुद्रण : कलर्स अफसेट प्रेस, बुटवल, ८८५७०३६८००

सम्पर्क ठेगाना

केन्द्रीय कार्यालय : बाकामलाङ गाविस वार्ड नं.९, पाल्पा, जिल्ला कार्यालय : तानसेन न.पा.वार्ड नं.६, विशालबजार, पाल्पा(फोन : ०७५५२२७३८) तथा रामग्राम न.पा.वार्ड नं.४, रामग्राम (फोन : ०७८५२०३९५) **शाखा कार्यालय** : रामपुर गाविस वार्ड नं.४, पाल्पा (०७५६९९९५),
इमेल : mail.besnepal@gmail.com वेबसाइट : www.besnepal.org.np



च.नं. ०७१०७२
प.सं

नेपाल सरकार
महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
केन्द्रीय बाल कल्याण समिति

जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासी

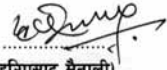


मिति: २०७१।७।१६

शुभकामना

सन् २००३ देखि निरन्तर नवलपरासीका बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा क्रियाशिल रही जिल्लामा बालअधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासीसँग हातेमालो गर्दै महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेकोमा पछिटेपन उन्मूलन समाज (बेस) नेपाललाई सर्वप्रथम आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यसै सन्दर्भमा सन् २००५ देखी हालसम्म संस्थाले जिल्लामा संचालन गरेका सबै कार्यक्रमहरूको उपलब्धिहरूसमेत समेटी सुचनामूलक अभिलेखहरूको संगालो पुस्तकको रूपमा प्रकाशन गर्न लागेको कुराले हर्षित तुल्याएको छ । कार्यक्रमको नाम जे सुकै भएपनि हरेक बालबालिकाको संरक्षण र समग्र विकासका निम्ति अवधारणागत स्पष्टतासहित समन्वयात्मक ढंगबाट स्रोतहरूको परिचालन र क्रियाशिलतालाई बढाउन आवश्यक छ जसलाई बेस नेपालले सार्थक गरी देखाएको छ । संस्थाको आगामी दिनमासमेत यस जिल्लामा बालबालिकाको अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा थप क्रियाशिलताको अपेक्षा राख्दै कार्य गर्न हौसला मिलिरहोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।



(हरिप्रसाद मैनाली)

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

एवं अध्यक्ष

जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासी





संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय



फोन ०७८-५२०२४७
०७८-५२०१४४
फ्याक्स ०७८-५२०६७३

प.सं.: ७१/७२

च.नं.: १२६८

मिति: २०७१/०८/१२

श्री पछौटेपन उन्मूलन समाज (बेस) नेपाल
नवलपरासी ।

विषय : शुभकामना ।

श्री पछौटेपन उन्मूलन समाज (बेस) नेपाल पाल्पा र नवलपरासी जिल्लामा बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा क्रियाशिल रहेको र नवलपरासी जिल्लामा सन् २००३ देखि हालसम्म बालअधिकारको प्रबर्द्धनका लागि क्रियाशिल रहेको पाउँदा खुसि लागेको छ ।

बेस नेपालले Save the children संगको साभेदारीमा सन् २००९ देखि शुरु गरेको गुणस्तरीय तथा आधारभुत शिक्षा कार्यक्रम, सन् २०११ देखि संचालन गरेको साना बालबालिकाका लागि सिकाई वातावरण कार्यक्रम, सन् २०१२ देखि थालनी भएको विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम तथा सोही वर्षदेखि शुरु भएको कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना सन् २०१४ को नोभेम्बर देखि सन् २०१५ को मार्चसम्ममा क्रमशः बहिर्गमन हुदै गरेको सन्दर्भमा सबै कार्यक्रमहरुको सुचनामूलक अभिलेखहरुको संगालो पुस्तकको रुपमा प्रकाशन गर्न लागेकोमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु । साथै आगामी दिनमा अन्य कार्यक्रमहरुमा सहकार्य गर्ने मौका मिलेछ भन्ने अपेक्षा राख्दछु ।

धन्यवाद ।

०२/०८/२०७१
०८/१२/१९
लालकृष्ण शर्मा पौडेल
स्थानीय विकास अधिकारी
स्थानीय विकास अधिकारी



नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
शिक्षा विभाग

फोन : ०७८-५२०१०५
५२०६०५
फ्याक्स - ५२०६०५

जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासी

च.नं. १६

पत्र संख्या :

प्राप्त पत्र संख्या र मिति :

मिति: २०७१/०८/२१

शुभ कामना

बाल अधिकार प्रवर्द्धनको मूल उद्देश्य लिई विभिन्न कार्यक्रम - गुणस्तरीय तथा आधारभूत शिक्षा कार्यक्रम, कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना (एनेप), बालबालिकाहरुको लागि गुणस्तरीय सिकाइ वातावरण (इसिडि) कार्यक्रम, विद्यालयक्षेत्र सुधार सहयोग/जाईका कार्यक्रममा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्दै संस्थाले सम्पन्न गरेका कार्यक्रमहरु समावेश गरी सूचनामूलक अभिलेखहरुको संगालो सहितको पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेकोमा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

बेस नेपालका हालसम्मका प्रयासहरु उदाहरणीय रहेकाले हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु । भावी दिनहरुमा आफ्ना व्यवहारिक अनुभवहरुलाई बालबालिकाहरुको शैक्षिक विकासमा प्रयोग गर्ने शुभ अवसर प्राप्त भईरहोस भन्ने शुभेच्छा व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

(खड्गबहादुर कमल)

जिल्ला शिक्षा अधिकारी

खड्गबहादुर कमल
जिल्ला शिक्षा अधिकारी



Save the Children

शुभकामना

पछ्यौटेपन उन्मूलन समाज (Backwardness Education Society) वेस-नेपालले नवलपरासी जिल्लामा वालअधिकारको क्षेत्रमा गरेका गतिविधिलाई संगालेर “नवलपरासीमा वेस नेपालका १२ वर्ष” पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेको जानकारी पाउँदा खुसी लागेको छ । संस्थाले कार्यक्रम संचालन गर्दा प्राप्त भएका उपलब्धी, सिकाईहरुको अभिलेखीकरण गर्ने वेस नेपालको प्रयास सहानुभूति रहेको छ । तसर्थ म यस कार्यका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

नवलपरासी जिल्लामा वालअधिकारको प्रवर्द्धन र संरक्षणको लागि सेभ द चिल्ड्रेन र वेस नेपालले सन् २००३ देखि सहकार्य गर्दै आइरहेको छ । सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित वालवालिकाको लागि कार्यक्रम, युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा, कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना, विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम, प्रारम्भिक वालविकास केन्द्रहरुको विकास र दिगोपना कार्यक्रम, गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम, विद्यालय सुधार(Adopt A School Program)कार्यक्रम मार्फत नवलपरासी जिल्लामा वालवालिकाको क्षेत्रमा गरेको लगानी, अपनाइएका रणनीतिहरु, कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा हँसिल गरेका उपलब्धी, भोगेका चुनौतीहरु र त्यसलाई सामना गर्न गरिएका प्रयत्नहरु, दिगोपनाका लागि अपनाइएका उपायहरु तथा उत्कृष्ट अभ्यासहरु अनुकरणीय रहेका छन् ।

अन्तमा वालवालिकाको वचाउ, संरक्षण,विकास र सहभागिताको प्रवर्द्धनमा वेस नेपालले खेलेको भूमिकाको प्रशंसा गर्दै संस्थाको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु । धन्यवाद ।

राजेन्द्र तुलाधर

वरिष्ठ क्षेत्रीय कार्यक्रम व्यवस्थापक

पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय

बुटवल, रुपन्देही


मिति: २०७१/०८/१२

अध्यक्षको मन्तव्य

पाल्पा जिल्ला र नवलपरासी जिल्लाको सिमाना जोडिएको पाल्पा जिल्लाको पूर्वी गाविस बाकामलाङ गाविसका युवाहरुबाट वि.सं.२०४९, सालमा गठन भई वि.सं.२०५० मा पाल्पा जिल्ला प्रशासनमा दर्ता भएको बेस नेपाल आज २२ वर्षे लक्का तन्देरी भएको छ । नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा बालअधिकारकर्मी संस्थाको रुपमा आफ्नो पहिचान स्थापित गरेको छ । नवलपरासी जिल्लामा समेत बेस नेपालले बालबालिकाको अधिकारको परिपूर्तिका लागि विगत १२ वर्षदेखि काम गरिरहेको छ ।

खासगरी बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषणको क्षेत्रमा बेस नेपालले गरेका कामहरुबाट प्राप्त उपलब्धीहरुको जगेर्ना गर्ने दायित्व अब सम्बन्धित निकायहरुको भएको छ । बेस नेपालले फिल्डस्तरमा प्राप्त गरेका उदाहरणीय अभ्यास तथा नतिजाहरु समग्र नवलपरासी जिल्लाको सम्पत्ति भएको छ । बालमैत्री विद्यालय प्रवर्द्धन, विद्यालय शान्तिक्षेत्र, विद्यालयमा बालसहभागिता, प्रारम्भिक बालविकासका क्षेत्रहरुमा गरिएका अभ्यासहरु, कृषि तथा पोषणका क्षेत्रमा हाँसिल भएका उपलब्धीहरु जिल्लास्तरमा सबै समुदाय, विद्यालय तथा बालविकास केन्द्रहरुमा लैजान सकिने हो भने यसबाट जिल्लाका सबै बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच पुग्ने, बालअधिकार सुनिश्चित हुने तथा नवलपरासीलाई नै बालमैत्री जिल्ला बनाउन सकिने देखिन्छ । यस दिशातर्फ जिल्लाका सरोकारवालाहरुको ध्यानाकर्षण हुनेछ भन्ने मेरो विश्वास छ ।

अन्तमा, बेस नेपाललाई विश्वास गरेर लामो समयसम्म आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने साभेदार संस्था सेभ द चिल्ड्रेन, बेस नेपालका हरेक कामहरुलाई सफल बनाउन सहकार्य गर्ने जिल्ला बालकल्याण समिति, जिल्ला शिक्षा कार्यालय, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा जिल्ला विकास समिति लगायत स्थानीय सरकारी/गैरसरकारी संस्थाहरुप्रति हामी आभार प्रकट गर्दछु र भविष्यमा समेत यस्तै सहयोग निरन्तर रहिरहने अपेक्षा समेत राख्दछु ।


पूर्णबहादुर खारि
अध्यक्ष

फर्कर हेर्दा

सशस्त्र द्वन्द्व चरम अवस्थामा पुग्नै थियो । द्वन्द्वले बालबालिकाको पढाई बन्द हुँदै थिए । स्वास्थ्यचौकीहरूलाई खोप कार्यक्रम चलाउन गाह्रो हुँदै गएको थियो । राज्य तथा विद्रोही पक्षबाट बालबालिकाहरूलाई अपहरण गर्ने, सशस्त्र युद्धमा संलग्न गराउने तथा संलग्न भएको आरोपमा गिरफ्तार गर्ने प्रवृत्ति बढिरहेको थियो । गाउँमा विकास निर्माणका कामहरू ठप्प हुँदै थिए । सामाजिक जीवन अत्यन्त कष्टकर बन्दै गएको थियो । सरकारको उपस्थिति गाउँबाट शहरमा संकुचित हुँदै थियो । यस्तै अवस्थामा सन् २००३ मा पाल्पा तथा नवलपरासी जिल्लामा तत्कालीन सेभ द चिल्ड्रेन नर्वेसंगको साभेदारीमा सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रम थालनी भयो ।

पूर्वीपाल्पाका गाविसहरूमा कार्यक्षेत्र बनाएको बेस नेपालले द्वन्द्वको अवस्थामा नवलपरासीको रकुवा, रुचाङ तथा डेङगाउँ गाविसलाई कार्यक्षेत्रमा थप गर्‍यो । पाल्पा र नवलपरासीका यी गाविसहरूमा आफन्तहरूको बसोबास भएकोले द्वन्द्वमा पाल्पाका मान्छे प्रभावित भए नवलपरासीका मान्छे समेत प्रभावित बन्ने र यता (नवलपरासी) को प्रभावित भए उता (पाल्पा)को समेत प्रभावित हुने भएको कारण बेस नेपालले नवलपरासी जिल्लाका यी गाविसलाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएको थियो । बेस नेपालले बालबालिकाको लागि संयुक्त अभियान(पाल्पाका बालअधिकारकर्मी संस्थाहरूको अनौपचारिक संयन्त्र) को सदस्यका रूपमा सशस्त्र समूह वा फौजमा संलग्न बालबालिकाको पुनर्स्थापनाको लागि इन्ट्रेणी समाज केन्द्रको बैधानिकतामा संचालित कार्यक्रमलाई समेत सहयोग गर्‍यो । काम गर्दै जाने क्रममा पछि सन् २००५ मा नरम, मिथुकरम, भारतीपुर, जौवारी, अर्खला तथा धोबादीमा कार्यक्षेत्र बिस्तार भयो । बेस नेपालले उल्लेखित गाविसहरूमा यद्यपि बालबालिकाको शिक्षा तथा स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा काम गरिरहेको छ ।

सन् २००९ मा बेस नेपालले पहिलोपटक तराईका जमुनियाँ, सोमनी, त्रिवेणीसुस्ता, गूठीसूर्यपुरा तथा गूठीप्रसौनीमा आधारभूत तथा गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रमको थालनी गर्‍यो । सन् २०१० मा पकलीहवा गाविस समेत थप भयो । यसै क्रममा सन् २०११ देखि साना बालबालिकाको लागि गुणस्तरीय सिकाई वातावरण कार्यक्रम समेत थिने गाविसहरूमा लागु भयो । बेस नेपालले पहाडका मिथुकरम, नरम, जौवारी तथा धोबादी तथा मधेसका उल्लेखित ६ वटा गाविसमा करिव पाँच वर्षसम्म सघनरूपमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको प्रवर्द्धनका साथै आधारभूततहको गुणस्तरीय शिक्षामा बालबालिकाको पहुँचका लागि काम गर्‍यो । यसैबीच सन् २०११ मा एन्सेल मोबाइल कम्पनीसंगको साभेदारीमा धोबादीको राष्ट्रिय जनकल्याण नि.मा.वि.मा इ-लाइब्रेरी तथा पकलीहवाको शिवगंगा प्रा.वि.मा भौतिक पूर्वाधारका कामहरू भए । सन् २०११ देखि नै नवलपरासीका ३८ गाविसका ४० विद्यालयमा विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग (जाइका/एस्.एस्.आर.पी.) कार्यक्रम संचालन भयो । जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट भवन निर्माण तथा सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोगमा बेस नेपालबाट शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सामाजिक परिचालन तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन भए । गत वर्ष बेस नेपालले जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासीसंगको साभेदारीमा रकुवा गाविसमा साक्षरता कार्यक्रम समेत संचालन गर्‍यो । यस्तै सामाजिक हितका लागि बेस नेपालले विभिन्न समयमा मोडेल अस्पतालसंग मिलेर अपांगता भएका व्यक्तिहरूको उपचार तथा आँखा शिविर जस्ता कार्यक्रमहरू समेत संचालन गरेको थियो । सन् २०११ देखि युरोपियन युनियनको आर्थिक सहयोग, आईडिईको नेतृत्वमा सेभ द चिल्ड्रेन,

सिमिट, सिप्रेड, वर्ल्डीफिस, इरिको संयुक्त सहकार्यमा नवलपरासी तथा रुपन्देहीमा कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना संचालन हुनपुग्यो । सेभ द चिल्ड्रेनसंगको साभेदारीमा बेस नेपालले सामाजिक परिचालन तथा पोषण शिक्षाको लागि स्थानीय साभेदार संस्थाकोरुपमा काम गन्यो ।

बेस नेपालले यस अवधिमा मुख्यरुपमा बालबालिका शान्तिक्षेत्रको अवधारणा कार्यान्वयन गर्ने क्रममा विद्यालय शान्तिक्षेत्र अवधारणालाई विद्यालयहरुमा अभ्यासमा ल्यायो । स्थानीयतहमा बालबालिका शान्तिक्षेत्र हुन् भन्ने अवधारणाको प्रचारप्रसार गर्‍यो । विद्यालयहरुलाई शान्तिक्षेत्र बनाउन पैरवी गर्‍यो । विगत सशस्त्र द्वन्द्वकालमा बालअधिकार/मानवअधिकारको रखवारी गर्‍यो । जोखिममा रहेका बालबालिकाहरुको पुनर्स्थापनामा सहयोग पुर्यायो । बालबालिकाको शिक्षाको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न आफ्नो सम्पूर्ण ताकत लगायो । अपाङ्गतामा रहेका बालबालिकाहरुको पुनर्स्थापना तथा शिक्षामा पहुँच बृद्धिका लागि सक्रिय रह्यो । विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुको विद्यालयसम्म पहुँच पुर्याउन सक्दो प्रयास गर्‍यो ।

विद्यालयमा बालबालिकाको निम्ति सुहाउदो वातावरण निर्माण गर्न बालमैत्री विद्यालय अभियान संचालन गर्‍यो । विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारहरु बालमैत्री बनाउने, बालकेन्द्रित शिक्षण विधि अप्नाउन शिक्षकहरुको क्षमता विकास गर्ने तथा विद्यालय/समुदायमा सजायरीहित वातावरण निर्माणका लागि शिक्षक एवं सरोकारवालाहरुको व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन स्रोतहरुलाई केन्द्रित गरियो । विद्यालय/समुदायमा बालबालिकाहरुको अर्थपूर्ण सहभागितालाई सुनिश्चित गर्न उनीहरुको संगठन निर्माण, क्षमता विकास तथा शिक्षा कार्यालयमा पैरवीका कामहरु भए । जिल्ला शिक्षा कार्यालयले सबै विद्यालयमा बालक्लब हुनुपर्ने र विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा बालक्लबका प्रतिनिधि राख्न निर्देश गर्‍यो । विद्यालयहरुमा साना कक्षामा पढ्ने बालबालिकाको मनोभावना अनुसारको कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा शिक्षणविधिमा सुधार ल्याउन भारी मेहनत भए ।

संविधानमा मा.वि.स्तरसम्मको शिक्षा निशुल्क भनिए पनि कुनै न कुनै नाममा उठाउने गरिएको शुल्कका कारण शिक्षा निशुल्क हुन नसकेको अवस्थामा केही बीउपूँजीका साथ कार्यक्षेत्रका विद्यालयहरुमा प्रा.वि.तहलाई निशुल्क बनाउन सहयोग गरियो । सामुदायिक विद्यालयहरुको विकास समुदायको सहभागिताबिना असंभव रहेकोले सामुदायिक सहभागिताको निम्ति टोल शिक्षा समितिको गठन तथा परिचालनलाई अभ्यासमा ल्याइयो । सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा ल्याउनका लागि कोरा भर्ना अभियान प्रभावकारी नभईरहेको सन्दर्भमा स्थानीय शिक्षक तथा अभिभावकहरुको सहभागितामा समुदायमा आधारित शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (CEMIS) लागु गरिएपछि विद्यालयका नआएका बालबालिकाको पहिचान भयो । उनीहरुलाई विद्यालय ल्याउने उपायहरु अवलम्बन भए । विद्यालयमा अर्थपूर्ण सूचना तथा अभिलेखहरु राख्न समेत यसले सहयोग पुर्यायो । विद्यालयमा विद्यालय सुधार योजना देखाउनका लागि नभएर विद्यालयको सुधारको मार्गदर्शनको लागि भन्ने महसुस गराउँदै विद्यालय व्यवस्थापनलाई सुधार योजना बनाउन उत्प्रेरित गरियो ।

बालविकास केन्द्रहरुलाई प्रारम्भिक बालविकास उमेरका बालबालिकाको सिकाई केन्द्रको रुपमा विकास गर्न बेस नेपालले ठूलो रकम नवलपरासीमा खर्च गरेको छ । नमूना केन्द्रहरुको निर्माण भएका छन् । सहयोगी कार्यकर्ताहरुको क्षमता विकास गरिएको छ । अभिभावक शिक्षा मार्फत साना बालबालिकाको स्याहार, सिकाई तथा सामाजिक सचेतनाका विषयमा अभिभावकहरुलाई सचेत बनाइएको छ । विद्यालय तथा बालविकास केन्द्रहरुमा एकआपसमा सिक्ने सिकाउने संस्कारको विकास

गरिएको छ । साना बालबालिकाको खोप, पोषण, स्याहार जस्ता विषयमा अभिभावकहरूलाई ज्ञान तथा सीप प्रदान गरिएको छ । बालविकास केन्द्रहरूमा कार्यक्रम सकिएपछि पनि निरन्तर संचालन गर्नका लागि जोडकोषहरू सहयोग गरिएको छ । विद्यालय तथा बालविकास केन्द्रहरूलाई खुल्ला दिसामुक्त बनाइएको छ ।

बेस नेपालले आफ्ना कार्यक्रमहरू जिल्ला विकास समितिको योजनामा समावेश गर्दै विधिसम्मत रूपमा काम गर्दै आएको छ । माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने क्रममा बेस नेपालले आफूलाई परिपक्व संस्थाको रूपमा विकास गर्दै आएको छ । संस्थागत विकासमा अब्बल संस्था बन्ने प्रयासमा बेस नेपालले आफूलाई चुस्तदुरुस्त बनाउँदै लगेको छ । बेस नेपालले चार्टर्ड एकाउन्टेन्टबाट समयमै आफ्नो लेखापरीक्षण गराउने, नियमित नवीकरण गर्ने, नियमित र समयमै साधारणसभा तथा अधिवेशनहरू सम्पन्न गर्ने, बोर्ड तथा विभिन्न समितिहरूको नियमित बैठक बस्ने, गुनासो सुन्ने संयन्त्रको स्थापना गरी लक्षित वर्ग तथा सरोकारवालाहरूको गुनासो तथा सुझाव सुन्ने र सोही अनुसार कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरी संस्थालाई समुदायप्रति उत्तरदायी बनाउँदै लगेको छ । बेस नेपालका सदस्यहरू स्वयंसेवीरूपमा संस्थागत विकासमा क्रियाशील छन् भने कर्मचारी समेत कडा मिहिनेत गर्ने, समन्वय सीप भएका र संस्थागत विकासमा प्रतिवद्ध एवं संस्था र समुदायप्रति उत्तरदायी रहेका छन् ।

नवलपरासीमा बेस नेपालले सघन कार्यक्रमका साथ बिताएका १२ वर्षले बालअधिकारको प्रत्याभूतिका लागि सहयोग त पुर्याएको छ नै यसका अलावा बालअधिकारकर्मी संस्थाको रूपमा संस्थागत पहिचानसहित एउटा परिपक्व संस्था बन्न समेत ठूलो भूमिका खेलेको छ । बेस नेपालले हाल नवलपरासी जिल्लामा सुआहारा कार्यक्रमको स्थानीय संस्थाको रूपमा काम गरिरहेको छ भने जौबारीको एउटा विद्यालयको समग्र शैक्षिक सुधारको लागि तीन वर्षे कार्यक्रममा सेभ द चिल्ड्रेनसंग सहकार्य गर्दैछ । यसबाहेक पनि अन्य कार्यक्रमहरूका साथ बेस नेपाल नवलपरासी जिल्लामा अभै लामो समयसम्म काम गर्न उत्सुक छ । यस अवस्थामा बेस नेपाललाई विभिन्न ढंगबाट सहयोग गर्ने सेभ सेभ द चिल्ड्रेन लगायत जिल्लाका सरकारी/गैरसरकारी संघ संस्थाहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दै निरन्तर सहयोगको लागि अनुरोध गर्दछौं ।

मिति: २०७१/०८/१२



शालिकराम पाण्डे

कार्यकारी निर्देशक

बेस-नेपाल

यस मित्र

- १) नवलपरासी जिल्ला सङ्क्षिप्त चिनारी
- २) कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त विवरण
- ३) कार्यक्रम र कूल बजेट विवरण
४. कार्यक्रमहरूको बहिर्गमन योजना
- ५) कार्यक्रमको बिस्तृत विवरण
 - ५.१. सशस्त्र द्वन्द्वप्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रम
 - ५.२. युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा
 - ५.३. कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना
 - ५.४. विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम
 - ५.५. नमुना प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरूको विकास र दिगोपना कार्यक्रम
 - ५.६. गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम
 - ५.७. विद्यालय सुधार (Adopt A School Program) कार्यक्रम
६. सफलताका कथाहरू
७. पैरवीका दस्तावेजहरू
८. कार्यक्रम अन्तर्गत गरिएका प्रकाशनहरू
९. कार्यक्रम सम्बद्ध समाचारहरू (नमूना)
१०. संस्थालाई प्राप्त भएका प्रशंसा-पत्रहरू (नमूना)
११. सवालहरूको निरन्तरताको लागि सरोकारवाला तथा तिबका भूमिकाहरू:
१२. बेस नेपालका कर्मचारीहरूको नामावली
१३. बेस नेपाल : सङ्क्षिप्त चिनारी

नवलपरासी जिल्लाको सङ्क्षिप्त चिनारी

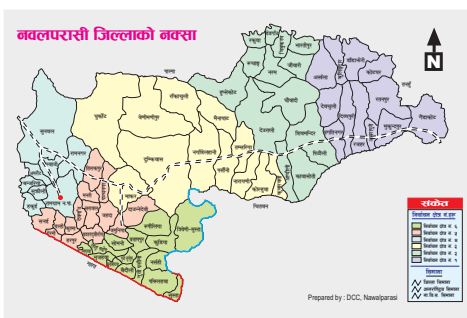
नेपालको पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका १६ जिल्लाहरूमध्ये नवलपरासी एक हो । शान्तिका अग्रदूत गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी अञ्चलमा पर्ने यस जिल्लाको सम्पूर्ण भू-भागलाई दाउने डाँडाले करिब बीचबाट चिरी पूर्वतर्फ नवलपुर क्षेत्र र पश्चिमतर्फ परासी क्षेत्र गरी दुई भागमा विभाजन गरेको छ । नेपालको पूर्वपश्चिम जोड्ने महेन्द्र राजमार्गले जिल्लाको लगभग

मध्य भागबाट ९९ कि.मि. लामो सडकले काटिएको यो जिल्ला २,१६२ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल (स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८) मा फैलिएको छ । नवलपरासी जिल्लाको सदरमुकाम परासी हो । पूर्वको नवलपुर र पश्चिमको परासी क्षेत्र गाभी वि.सं. २०१८ सालमा यस जिल्लालाई 'नवलपरासी' नामाकरण गरिएको हो । त्यसभन्दा अघि यसलाई बुटवल जिल्लाको पाल्ही माफखण्ड भनिन्थ्यो ।

नवलपरासी जिल्लामा हाल ६ वटा नगरपालिका र ५९ गाविस छन् । जिल्लालाई १५ इलाकामा विभाजित गरिएको छ । गत संविधानसभा निर्वाचनमा यस जिल्लामा ६ वटा निर्वाचन क्षेत्र कायम गरिएको थियो । भौगोलिक दृष्टिकोणले नेपालजस्तै पहाड, तराई र भित्रीमधेशको संगमबाट बनेकोले यसलाई विविधताले भरिएको जिल्लाका रूपमा लिन सकिन्छ । जिल्लाको पूर्वी-दक्षिणी भागमा नवलपुर, पश्चिम-दक्षिणी भागमा तराई, उत्तर, उत्तर-पूर्व र उत्तर-पश्चिममा पहाडी भेग अवस्थित छन् । जिल्लाको भौगोलिक स्वरूपका आधारमा तराई प्रदेशमा ३२ गाविसहरू र ३ नगरपालिका, भित्री मधेशमा १० गाविसहरू ३ नगरपालिका र बाँकी १७ गाविसहरू पहाडी क्षेत्रमा पर्दछन् । यस जिल्लालाई तीनतल्ले जिल्ला समेत भन्ने गरिन्छ । कसैकसैले भौगोलिक विषमताको आधारमा सुस्तालाई समेत थपेर चारतल्ले समेत भन्ने गरेको पाइन्छ ।

जिल्लाभित्र त्रिवेणीधाम (त्रिवेणी सुस्ता गाविस), पाल्ही भगवती (पाल्ही गाविस): रामग्राम स्तुप (रामग्राम न.पा.), दाउने देवी (दुम्किबास गाविस), मौलाकालिका मन्दिर (गैडाकोट गाविस) एवम् देवचुलीलगायत अन्य धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू रहेका छन् । वि.सं. २०६८ को राष्ट्रिय जनगणनाअनुसार नवलपरासी जिल्लाको कुल १२८,७९३ घरधुरीमा कूल जनसंख्या ६४३,५०८ रहेको छ । जसमा ३०३,६७५ पुरुष र ३३९,८२३ महिला रहेका छन् । यस जिल्लाका घरधुरीहरूमा सरदर ५ सदस्य रहेको पाइन्छ । यस जिल्लाको जनघनत्व २९८ प्रति वर्ग कि.मि रहेको छ । यो जिल्लाको लैंगिक अनुपात ८९.४ प्रतिशत रहेको छ ।

नवलपरासी जिल्ला पूर्ण खोप जिल्ला घोषणा भईसकेको छ । अधिकांश गाविसहरू खुल्ला दिसामुक्त भईसकेकोले यो जिल्ला उक्त घोषणाको अन्तिम चरणमा पुगेको छ । देशकै प्रथम बालमैत्री गाविस (प्रगतिनगर) घोषणा भएको नवलपरासी जिल्ला मुलुककै बालमैत्री नगर (सुनवल न.पा.) घोषणा हुने समेत तरखरमा रहेको छ । पूर्ण साक्षरता जिल्ला घोषणाको लागि तिब्ररूपमा कार्यक्रम संचालन भईरहेको छ ।



बेस नेपालले नवलपरासी जिल्लामा सम्पन्न गरेका कार्यक्रमको संक्षिप्त विवरण

कार्यक्रम	सामकालार संस्था	कार्यक्रम सुरु तथा अन्त्य मिति	कार्यक्षेत्र	लामान्वित किसिम	लामान्वित संस्था
सशस्त्र इन्द्रप्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रम	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २००३ देखि सन् २००६ सम्म	रुचाङ, रकुवा, डेडागाउँ, नरम, मिथुकरम, जौवारी, घोवादी, अर्खला र भारतीपुर	बालबालिकाहरु	५००७ जना बालबालिकाहरु
युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २००७ देखि सन् २०११ सम्म	नरम, मिथुकरम, जौवारी, घोवादी र भारतीपुर तथा सोमनी, जमुनिया, त्रिवेणीसस्ता, गूठीस्युपुरा तथा गूठीप्रसौनी	किशोरकिशोरीहरु	१२६०३ जना किशोरकिशोरीहरु
गुणस्तरीय तथा आधारभूत शिक्षा	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २०१० देखि सन् २०१४ सम्म	नवलपरासीका १० गाविस (नरम, मिथुकरम, जौवारी, घोवादी, सोमनी, जमुनिया, त्रिवेणीसस्ता, पकलीहवा, गूठीस्युपुरा तथा गूठीप्रसौनी)	६४ विद्यालय तथा १० गाविसस्तरीय बालस्व नेटवर्क तथा १० गाविस गाउँ बाल संरक्षण तथा संबर्द्धन उपसमितिहरु	९०६५ जना
इसिडि बालबालिकाको लागि गुणस्तरीय सिकाई वातावरण	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २०११ देखि सन् २०१५ मार्च सम्म	नवलपरासीका १० गाविस (नरम, मिथुकरम, जौवारी, घोवादी, सोमनी, जमुनिया, त्रिवेणी, सस्ता, पकलीहवा, गूठीस्युपुरा तथा गूठीप्रसौनी)	७२ बालविकास केन्द्र	७७९४ जना
Adopt a school	एन्सेल	सन् २०११ देखि सन् २०१३ सम्म	पाल्पा तथा रुपन्देहीका दुई विद्यालय र विविक्त गाम वि. तथा घोडाचौर मा. वि.)	२ विद्यालय	९०० जना
विद्यालय क्षेत्र स्थार सहयोग (जाडका/एस.एस.आर.पी.)	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २०१२ देखि सन् २०१४ सम्म	नवलपरासीका ३८ गाविसका ४० विद्यालय	४० विद्यालय र ४० विद्यालयका बालस्वहरु	६६४५ जना बालबालिकाहरु
साक्षर अभियान नेपाल	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, न.प.	सन् २०१३	न.प.को रकुवा गाविस	१२ वटा कक्षा	२५५ जना महिला तथा पुरुष (वयस्क)
कृषि तथा पोषण प्रसार कार्यक्रम	सेम द चिल्ड्रेन	सन् २०१२ देखि सन् २०१४ सम्म	नवलपरासी जिल्ला गाविस: जमुनिया, सोमनी, गूठीस्युपुरा, गूठीप्रसौनी, जहदा, हर्कुई, सुकोली, देवगाउँ, अमरीट र स्वाडी गाविस तथा रामग्राम न.पा. रुपन्देही जिल्ला गाविस : धकथई पकेट क्षेत्र अन्तर्गत पोखरीभण्डी, धकथई, सिम्टहान, पटखौली, वसन्तपुर र छिपगाड र बुटवल तथा सिद्धार्थनगर न.पा.	२४७ कृषक तथा पोषण समूह	१२६० जना बालबालिका तथा ६८९४ परिवार

कार्यक्रम र कूल बजेट :

कार्यक्रमको नाम	बजेट
सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रम	५०००००।००
युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा कार्यक्रम	५०४७०७६।००
गुणस्तरीय तथा आधारभूत शिक्षा कार्यक्रम	२५९५६४००।००
नमूना प्रारम्भिक बालविकासहरुको विकास र दिगोपना कार्यक्रम	३५८१५८०९।००
विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग(जाइका) कार्यक्रम	१३९७१५४३।००
कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना	२०५४९०६८।००
साक्षरता अभियान	१४३३७२।००
जम्मा	१०६४८३२६८।००

बेस नेपालले नवलपरासी जिल्लामा बालबालिकाको शिक्षाको लागि विगत १२ वर्षदेखि अनवरत काम गरिरहेकोमा धन्यवादसहित नवलपरासीमा बेस नेपालका १२ वर्ष नामक अभिलेखहरुको संगालो प्रकाशन गर्न लागेकोमा हामी हार्दिक शुभकामना प्रकट गर्दछौ ।



कलर्स अफसेट प्रेस

बुटवल-६, लक्ष्मीनगर, फोन : ०७१-५४२२८५

नवलपरासी जिल्लामा संचालन भएका कार्यक्रमहरू

१) सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रम (Children in arm Conflict) कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

बाल बचाऊ नर्वे नेपाल र यसका दिर्घकालीन साभेदारहरूका बिचमा मुलुकमा माओवादी जनयुद्धका कारण दोहोरो युद्धबाट बालबालिकाहरूमा पर्ने नकारात्मक असर बढ्दै गएको, बालबालिकाहरू टुहुरा बन्दै गएका, मारिएका र मनोसामाजिक समस्याहरूबाट ग्रस्त हुदै गएको तथा यसबाट भविष्यको एउटा पुस्ता नै हिंसात्मक एवं असक्षम हुने विश्लेषण गरी यसका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक ठहर गरि सन् २००३ को डिसेम्बर देखि यो कार्यक्रम बेससंगको साभेदारीमा पाल्पा तथा नवलपरासीमा संचालन भएको थियो ।

परियोजनाको उद्देश्य :

- १) बालबालिकाको शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवालाई निरन्तरता दिन सहयोग गर्ने,
- २) विद्यालयमा बालमैत्री वातावरण निर्माण गर्दै शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन सह जगर्ने,
- ३) समुदायमा मनोविमर्श सेवालाई बृद्धि/प्रवर्द्धन गर्ने
- ४) बालबालिका शान्ति क्षेत्र अभियानको पैरवी गर्ने,
- ५) द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाहरूलाई सहयोग गर्ने ।

परियोजनाको कार्यक्षेत्र :

पाल्पाका बाकामलाङ, गाँडाकोट, दर्छा, सहल्कोट, रामपुर, खालीवन, गेभा, हुंगी र नवलपरासीका रुचाङ, रकुवा, डेडागाउँ, मिथुकुम, नरम, जौबारी, भारतीपुर, अर्खला तथा धौवादी गाविसहरू ।

सहकार्यमा रहेका स्थानीय संरचनाहरू :

विद्यालय, बालक्लब, स्वास्थ्य संस्था, गाउँ बाल संरक्षण समिति

मुख्य क्रियाकलापहरू :

- १) बालमैत्री विद्यालय प्रवर्द्धन (शिक्षक तालीम, पुनर्ताजगी, शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी, अवलोकन भ्रमण, कक्षा शिक्षण अवलोकन तथा पृष्ठपोषण ।
- २) मनोसामाजिक मनोविमर्श सेवा । (मनोविमर्श कार्यकर्ता तालीम, मनोसामाजिक समस्यामा परेकाहरूको लागि मनोविमर्श सेवा, पुनर्ताजगी, क्षमता विकास)
- ४) विद्यालय भौतिक पूर्वाधार सहयोग (कक्षाकोठा निर्माण, मर्मत संभार, फर्निचर, कक्षाकोठा व्यवस्थापन आदि)
- ६) बालबालिका शान्तिकक्षेत्र प्रवर्द्धन । (विद्यालय शान्ति क्षेत्र घोषणा, रेडियो कार्यक्रम, वालपेन्ट, प्रचार सामग्री वितरण,
- ७) जोखिम अवस्था तथा सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाहरूको उद्धार तथा पुनर्स्थापना ।
- ८) बालविकास केन्द्र प्रवर्द्धन ।
- ९) विद्यालयहरूलाई शैक्षिक तथा खेलकूद सामग्रीहरू वितरण ।
- १०) त्रिपक्षीय विद्यालय छलफल कार्यक्रम ।
- ११) विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको लागि (OSP) कक्षा संचालन ।
- १२) सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित क्षेत्रहरूको घटनास्थल अनुगमन तथा प्रतिवेदन ।
- १३) स्थानीय बाल संरक्षण प्रणाली (गाउँ बाल संरक्षण समिति, जिल्ला बाल संरक्षण समिति गठन तथा क्षमता विकास) को स्थापना तथा संचालन ।
- १४) बाल प्रतियोगिताहरू संचालन ।

प्रमुख उपलब्धिहरू :

- बाल संरक्षण संरचनाहरूको माध्यमबाट बालअधिकार/ मानवअधिकार उलंघनका घटनाहरू बाहिर ल्याउन सकिएको ।
- कार्यक्षेत्रका विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरू निर्वाध संचालन भएका ।
- बालबालिका शान्तिक्षेत्र हुन् भन्ने राष्ट्रिय अभियानलाई समुदायतहसम्म पुर्याउन सकिएको ।
- बेसबाट नेपालमै पहिलोपटक विद्यालय शान्तिक्षेत्रको अभ्यासको थालनी गरिएको । जुन पछि नेपाल सरकारबाट समेत मान्यता प्राप्त भई नीति निर्माण भयो ।
- विद्यालयमा बालसहभागिताको सवाललाई अभ्यासमा ल्याइएको र हाल यस अभियानले समेत कानूनी तथा सामाजिक मान्यता प्राप्त गर्न सफल भएको ।
- द्वन्द्वपीडितहरूलाई मनोविमर्श सेवा उपलब्ध गराई सामान्य अवस्थामा ल्याउन सहयोग गरिएको
- कार्यक्षेत्रका ५० जना जोखिम अवस्थाका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय जान सहयोग गरिएको
- समुदायमा बालक्लब गठन तथा परिचालन गरी बालक्लबलाई मान्यता प्रदान गर्ने कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलिएको ।
- चरम द्वन्द्वका वर्षहरूमा पनि बेसले विकट क्षेत्रहरूमा एकलै बसी समुदायसंग काम गर्न सफल भएको जसबाट समुदायलाई द्वन्द्वको पीडा बिर्सन सघाउ पुर्याईएको ।
- ८ विद्यालय शान्ति क्षेत्र घोषणा भएको ।

कार्यगत रणनीति :

- नागरिक समाजको क्षमता विकास ।
- स्थानीयदेखि जिल्लास्तरसम्म बाल संरक्षण प्रणालीको स्थापना तथा परिचालन ।
- द्वन्द्वग्रस्त अवस्थामा काम गर्ने सीपका बारेमा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास ।
- बालअधिकार/मानवअधिकार रक्षाको लागि अन्तराष्ट्रिय कानूनहरूको बारेमा प्रचार प्रसार र परिपालनामा जोड ।
- द्वन्द्वरत पक्षसंगको संस्थागत तटस्थता ।
- घटनाहरूको निस्पक्ष अनुगमन तथा पैरवी ।
- श्रोतको दुरुपयोगप्रति सचेतता ।

दीगोपनाका लागि भएका अभ्यासहरू :

- गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमितिहरूसंग सहकार्य तथा उनीहरूको क्षमता विकास ।
- बालबालिका शान्तिक्षेत्र अवधारणाको कार्यान्वयनका लागि विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणाको अभ्यास तथा बालक्लबहरूको गठन तथा परिचालन ।

पैरवीको विषय र उपलब्धी :

बालबालिका शान्तिक्षेत्र

बालबालिका शान्तिक्षेत्र हुन् भन्ने अवधारणाको कार्यान्वयनका लागि विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणाको अभ्यास गरिएको । विद्यालयस्तर, गाविसस्तरमा यसको घोषणा गर्न स्थानीयस्तरमा सहजीकरण गरिएको । सबै राजनीतिक दलहरूबाट विद्यालय शान्तिक्षेत्र अवधारणालाई स्वीकार गरिएको । नेपाल सरकारबाट विद्यालय शान्तिक्षेत्र राष्ट्रिय कार्यढाँचा तथा नीति निर्माण भई लागु भएको ।

कार्यक्रम सम्बन्धी अन्य विवरणहरू :

बालबिकास केन्द्र सहयोग कार्यक्रम :

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	सहयोग विवरण
१.	श्री डेढगाउँ मा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी	भवन निर्माण
२.	श्री बेलभञ्ज्याङ मा.वि., रकुवा, नवलपरासी	शैक्षिक सामग्री
३.	श्री गोरखकालिका प्रा.वि., अर्खला नवलपरासी	भुईँ बसाई व्यवस्थापन र भित्ते लेखन
४.	श्री बालकल्याण प्रा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी	भुईँ बसाई व्यवस्थापन
५.	श्री जनकल्याण राष्ट्रिय प्रा.वि., धोवादी नवलपरासी	भुईँ बसाई व्यवस्थापन
६.	श्री घुमारी बाल बिकास केन्द्र, मिथुकरम, नवलपरासी	राउण्डीड कालोपाटी निर्माण

भौतिक निर्माण सहयोग

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	सहयोग विवरण
१.	श्री गोरखकालिका प्रा.वि. अर्खला, नवलपरासी	भित्तेलेखन, शौचालय तथा खानेपानी
२.	श्री सूर्यज्योति नि.मा.वि., धोवादी, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
३.	श्री सूर्यकिरण प्रा.वि., अर्खला, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
४.	श्री जनकल्याण राष्ट्रिय प्रा.वि., धोवादी, न.प.	कालोपाटी तथा कक्षा व्यवस्थापन
५.	श्री सेतीनाग मा.वि., अर्खला, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण खेलकुद सामग्री
६.	श्री बालहित प्रा.वि., भारतीपुर, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
७.	श्री जनज्योति प्रा.वि., मिथुकरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
८.	श्री अकलादेवी प्रा.वि., डेढगाउँ नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
९.	श्री रुपकला प्रा.वि., धोवादी, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१०.	श्री देवचुली प्रा.वि., अर्खला, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
११.	श्री जनता प्रावि., नरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१२.	श्री उदय प्रा.वि., नरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१३.	श्री लक्ष्मी प्रा.वि., नरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१४.	श्री चण्डी देउराली प्रा.वि., नरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१५.	श्री महाभारत प्रा.वि., नरम, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
१६.	श्री धर्मात्मा मा.वि., मिथुकरम	खेलकुद सामग्री
१७.	श्री शिव नि.मा.वि. भारतीपुर	खेलकुद सामग्री
१८.	श्री दुर्गामाता प्रा.वि., अर्खला	२ कोठे विद्यालय भवन

१९.	श्री कृष्णगण्डकी प्रा.वि., मिथुकरम	विद्यालय परिसरमा टेवा पर्खाल
२०.	श्री जनता प्रा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी	विद्यालय परिसरमा टेवा पर्खाल
२१.	श्री बेल भञ्ज्याङ्ग मा.वि., रकुवा, नवलपरासी	विद्यालय परिसरमा ग्याविथन जाली
२२.	श्री विष्णु उदय प्रा.वि., भारतीपुर, नवलपरासी	कालोपाटी निर्माण
२३.	श्री नगरडाँडा मा.वि., रुचाङ, नवलपरासी	युरिनल निर्माण
२४.	श्री बालकल्याण प्रा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी	पुस्तकालय भवन निर्माण/बसाई
२५.	श्री कालिगण्डकी प्रा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी	भुईँ बसाई व्यवस्थापन
२६.	श्री उत्तम बालहित प्रा.वि., जौबारी, नवलपरासी	१ कोठे भवन निर्माण
२७.	श्री दुर्गा प्रा.वि., रकुवा, नवलपरासी	कक्षाकोठा प्लाष्टर
२८.	श्री शिक्षावोधनी प्रा.वि. धोवादी, नवलपरासी	कालापाटी निर्माण

मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको नामावली

क्र.सं.	शिक्षकको नाम	विद्यालय/संस्था
१.	अमर जि.टी.	श्री सूर्यकिरण प्रा.वि., अर्खला नवलपरासी
२	तेजु सुनारी	श्री सेतीनाग मा.वि., अर्खला, नवलपरासी
३	ज्ञान प्रसाद तिवारी	श्री शिव मा.वि., भारतीपुर, नवलपरासी
४	पविमारा राना	श्री जनज्योति प्रा.वि., मिथुकरम, नवलपरासी
५	मित्रलाल खनाल	श्री श्री नगरडाँडा नि.मा.वि., नरम, नवलपरासी
६	नित्यानन्द शर्मा	श्री धर्मात्मा मा.वि. मिथुकरम, नवलपरासी
७	टेक बहादुर मिथुन	श्री उदय प्रा.वि., नरम, नवलपरासी
८	सिता दराई	श्री बालकल्याण प्रा.वि., डेढगाउँ, नवलपरासी
९	चुत्र बहादुर राना	श्री रामशाह प्रा.वि., भारतीपुर, नवलपरासी
१०	रुम बहादुर राना	श्री गोरखनाथ प्रा.वि., जौबारी, नवलपरासी
११	होम बहादुर सारु	श्री उदय नि.मा.वि., जौबारी, नवलपरासी
१२	शोभा थापा मगर	श्री सूर्यज्योति नि.मा.वि., धोवादी, नवलपरासी
१३	कृष्ण प्रसाद न्यौपाने	श्री शिक्षावोधनी मा.वि., धोवादी, नवलपरासी
१४	अमर सिंह नेपाली	श्री गोरखकालिका प्रा.वि., अर्खला, नवलपरासी
१५	हुमराज विश्वकर्मा	श्री कामधेनु प्रा.वि., भारतीपुर, नवलपरासी
१६	विष्णु थापा	श्री रुपिकन्या प्रा.वि., नरम-८, नवलपरासी
१७	गोमा राना	श्री सूर्यज्योती मा.वि., धौवादी २ नवलपरासी

युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा

कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

यो कार्यक्रम सेभ द चिल्ड्रेन नर्वेसंगको साभेदारीमा पात्पा तथा नवलपरासी जिल्लामा सन् २००७ देखि सन् २०११ सम्म संचालन भएको थियो। युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासका लागि युवा कार्यक्रमको आर्थिक स्रोत नर्वेका युवा(नर्वेमा १३ देखि १९ वर्ष उमेर समूहलाई युवा मानिन्छ) हरूले Operation Day मार्फत आफ्नै काम गरी संकलन गरेको रकम हो। यो रकम पाँच वर्षका लागि सेभ द चिल्ड्रेन मार्फत प्राप्त भएको थियो।

कार्यक्रमका उद्देश्यहरू :

- युवाहरूको लागि गुणस्तरीय शिक्षा र शिक्षाको पहुँचमा बढि गर्ने।
- युवाहरूलाई सामाजिक बिकासका गतिविधिहरूमा सामेल गरी उनीहरूमा आत्मबिश्वास बढाउने
- युवाहरूको सवालमा काम गर्न सरोकारवाला, संस्थाहरू तथा स्वयं युवाहरूलाई सक्षम बनाउने
- युवाहरूलाई जिवनयापनका अवसरहरूको सिर्जना गर्ने।
- युवाहरूलाई विकासका कार्यकर्ता तथा परिवर्तनका संवाहकका रूपमा परिचित बनाउने।

परियोजनाको कार्यक्षेत्र :

पात्पाका बाकामलाड, गांडाकोट, दर्छा, सहल्कोट, रामपुर, खालीवन, गेभा, हुंगी र नवलपरासीका रुचाड, रकुवा, डेडगाउँ, मिथुकरम, नरम, जौबारी, भारतीपुर, अर्खला तथा धौवादी गाविसहरू।

सहकार्यमा रहेका स्थानीय संरचनाहरू :

विद्यालय, बालक्लब, स्वास्थ्य संस्था, गाउँ बाल संरक्षण समिति

लक्षित समूह :

दलित युवाहरू, किशोरीहरू, उपेक्षित समुदायका युवाहरू तथा सशस्त्र समूह वा फौजमा आवद्ध बालबालिकाहरू र युवाहरूएचआईभि संक्रमित तथा प्रभावित, यौनदुर्व्यवहार, श्रम शोषण, लागु औषध, श्रमिक युवा, सडक बालबालिका, युवाहरू

काम गर्ने तरिका (विधि) :

- अधिक समावेशी र लोकतान्त्रिक ढंगबाट युवाहरूको संस्था(क्लब, साथी समूह) गठन तथा बिस्तार गर्ने र उनीहरूको संगठनलाई सक्षम बनाउने।
- युवाहरूलाई उनीहरूको अधिकार प्राप्त गर्न र विभिन्न विषयमा समन्वय गर्न अभिमुखीकरण गोष्ठी, कार्यशाला, अवलोकन भ्रमण, अनुभव आदानप्रदान, तालीम। अन्तरक्रिया तथा अभियानहरू संचालन गर्ने।

कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित मुख्य क्रियाकलापहरू

उद्देश्य	मुख्य क्रियाकलापहरू
युवाहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच बढाउने	विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत संभार, विद्यालय फर्निचर सहयोग, छात्रा शौचालय निर्माण, कक्षाकोठा व्यवस्थापन, शैक्षिक सामग्रीहरू सहयोग, शिक्षक तालीम, भर्ना अभियान, पुनः भर्ना सहयोग, छात्रवृत्ति सहयोग, शिक्षाको लागि आयआर्जन सहयोग, कोचिङ कक्षा संचालन, एस्.एल.सी.कोचिङ सहयोग, गाउँ शिक्षा समिति तथा टोल शिक्षा समितिको गठन तथा क्षमता विकास र परिचालन, बाल तथा युवामैत्री विद्यालय प्रवर्द्धन, अवलोकन भ्रमण, स्वास्थ्य परिक्षण आदि।

युवाहरूलाई व्यवसायिक तालीम तथा जीवनोपयोगी सीप विकास	उद्यमशीलता तालीम, व्यवसायिक तालीम, स्वरोजगारीका लागि आयआर्जन सहयोग,
शान्ति र विकासमा युवाहरूको सहभागिता प्रवर्द्धन	युवा तथा बालक्लब गठन तथा परिचालन, युवाक्लबहरूको क्षमता विकास, शान्ति प्रवर्द्धन तालीम, संस्था व्यवस्थापन तालीम, भित्तिपत्रिका प्रकाशन तालीम, प्रस्तावपत्र लेखन तालीम, नेतृत्व विकास तालीम, एचआईभि र एड्स तथा यौनदूष्यहार सम्बन्धी सचेतनामूलक तालीमहरू, युवा क्रियाकलापहरूमा सहयोग, रेडियो कार्यक्रम, जिल्ला युवा सम्मेलन, युवा भेला, जिल्ला युवा मञ्चको गठन तथा परिचालन, सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया तथा छलफलहरू, युवा स्वयंसेवा परिचालन, युवाहरूको अवस्था अध्ययन, युवा श्रम शिविर, युवा प्रतियोगिताहरू आदि।
युवाको लागि सुरक्षित वातावरणको निर्माण	विद्यालय शान्ति क्षेत्र प्रवर्द्धन, भयरहित शिक्षण सिकाई अभियान, बाल तथा युवामैत्री विद्यालय कार्यक्रम, मनोविमर्श सेवा, एचआईभि तथा दूष्यवहार तालीम आदि।

कार्यक्रमबाट प्राप्त गुणात्मक उपलब्धीहरू :

क) समुदाय तथा जिल्लास्तरमा प्राप्त गुणात्मक उपलब्धीहरू :

- समुदाय तथा जिल्लातहका सरोकारवालाहरू बालअधिकारप्रति संवेदनशील बन्दै गएको। सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूबाट समेत बालबालिका तथा तिनका संगठनहरूलाई मान्यता प्रदान गरी सहकार्यको गरिरहेको।
- संस्थाबाट प्रवर्द्धन गरिएका बालमैत्री विद्यालयहरूको अनुकरण जिल्लास्तरमा बढेर गएको। जिल्लाका अन्य स्रोतकेन्द्रहरूबाट समेत अवलोकन भ्रमणहरू गर्ने गराउने गरिएकोले बालमैत्री विद्यालयको अवधारणा जिल्लास्तरमा पुनः सफल भएको।
- जिल्लाका सरकारी विद्यालयहरूमा सजाय दिने प्रचलन घटेर गएको।
- विद्यालय तथा समुदायस्तरमा बालक्लब गठन तथा संचालन हुँदै गएको।

ख. राष्ट्रियतहमा प्राप्त भएका उपलब्धीहरू

- हामीले सुरुदेखि अर्थपूर्ण बालसहभागिताको लागि उठाएको सवाल र गरेका अभ्यासहरूको फलस्वरूप राष्ट्रियतहमा बालसहभागिता निर्देशिका तयार भई मन्त्रालयमा बुझाइएको।
- नेपाल सरकारबाटै गाउँ, नगर तथा जिल्ला परिषद्हरूमा बालप्रतिनिधिहरूलाई सहभागी बनाउन थालिएको। गाविसबाट बालबालिका तथा युवाको क्षेत्रमा बजेट विनियोजन भएको।
- राष्ट्रिय युवा नीति २०६६ निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको।
- युवाहरूलाई रोजगारमूलक तालीम दिने तालीमप्रदायक संस्थाहरू बढेर गएको।
- शिक्षा विभागबाट बालमैत्री विद्यालय सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड तयार भएको। बालमैत्री गाविस, जिल्ला तथा विद्यालयको अभ्यास सरकारी तवरबाट समेत थालनी भएको।
- नेपाल सरकारबाट सबै विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्र घोषणा गरी राष्ट्रिय कायंदाका ल्याइएको।
- विद्यालयमा तयार भएका भौतिक संरचनाहरू अपांगमैत्री बनाउन थालिएको।

कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना

कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना (एनेप) ले सन् २०१२ देखि नवलपरासी र रुपन्देही जिल्लाका १७ गा. वि. स. तथा ३ नगरपालिकाहरूमा कृषि तथा पोषण सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको थियो। ग्रामिण र शहरी क्षेत्रका विपन्न तथा गरिब परिवारका महिला तथा बालबालिकाहरूको खाद्य सुरक्षा र पोषणको अवस्थालाई सुधार गर्ने प्रमुख लक्ष्य रहको यस परियोजना आई.डि.ई. नेपालको व्यवस्थापन तथा आई.डि.ई. नेपाल, सेभ द चिल्ड्रेन, ईरि, सिमिट, वर्ल्डफिस, सिप्रेड र बेसनेपालको संयुक्त साभेदारीमा संचालन भएको थियो। यस परियोजनाले तरकारी उत्पादन, खाद्यान्न बाली, माछा, बजारीकरण र पोषण एवं सामुदाय परिचालन गरी पाँच उपक्षेत्र अन्तर्गत रहेर कार्यक्रमहरू संचालन गरेको थियो।

परियोजनाको सक्षिप्त विवरण :

परियोजना नाम :	दातु निकाय :	व्यवस्थापक :	साभेदार संस्थाहरू :	परियोजना अवधि
कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजना	युरोपियन यूनियन	आई.डि.ई. नेपाल	आई.डि.ई. नेपाल, सेभ द चिल्ड्रेन, सिमिट, वर्ल्डफिस, सिप्रेड र बेस नेपाल	३ वर्ष (२०१२ देखि २०१४)

परियोजनाको उद्देश्य :

मुख्य उद्देश्य :

- ग्रामिण तथा शहरी क्षेत्रका विपन्न तथा गरिब परिवारका महिला तथा बालबालिकाको पोषणयुक्त खाना र खाद्य सुरक्षामा वृद्धि तथा सुधार गर्ने।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपन्न परिवारका महिला तथा बालबालिकाको खाद्य सुरक्षा र पोषणको अवस्थालाई सुधार गर्ने
- उत्पादनमूलक तथा वातावरणमैत्री कृषि प्रविधिहरूको प्रयोगबाट खाद्य सुरक्षा र पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउने
- ग्रामीण तथा शहरी क्षेत्रका विपन्न वर्गको खाद्य सुरक्षा तथा पोषण सुधारका लागि बजारीकरणको व्यवस्था र सुधार गर्ने।

परियोजनाको कार्यक्षेत्र :

१७ गाविस र ३ नगरपालिकाहरू

धकधई पकेट :	रामग्राम पकेट	गोपिगज पकेट	नगरपालिकाहरू
धकधई, पोखरीभन्डी, वसन्तपुर, छिपागढ, सिम्टहन, पट्खौली	स्वाठी, अमरौठ, सनई, देवगाउ, हकुई, सुकौली,	गुठि सुर्यपुरा, गुठि पसौनी, जमुनिया, सोमनी, जहदा	रामग्राम, सिद्धार्थनगर, वटवल

परियोजनाबाट प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित घरधुरी विवरण :

क्र. सं.	गा. वि.स.	समुह संख्या	सदस्य संख्या		जम्मा
			पुरुष	महिला	
ग्रामिण क्षेत्र					
नवलपरासि जिल्ला					
क)	रामग्राम पकेट				
१	देवगाँव	१०	१०३	१७९	२८२
२	सनई	५	७४	७०	१४४
३	अमरोट	५	६	९६	१२२
४	स्वाँठी	८	१६	१७५	१९१
५	हकई	११	२	२८६	२८८
६	सुकोली	५	२	२८६	२८८
रामग्राम पकेट जम्मा		४४	२२३	१०९२	१३१५
ख)	गोपिगंज पकेट				
७	गुठिसूर्यपुरा	७	३६	१३५	१७१
८	गुठिप्रसोनि	७	२७	१००	१२७
९	जमुनियाँ	७	१९	१५०	१६९
१०	जुहदा	१४	९६	२९६	३९२
११	सोमनी	८	६१	१३१	१९२
गोपिगंज पकेट जम्मा		४२	२३९	८१२	१०५१
नवलपरासी जिल्ला जम्मा		८६	४६२	१९०४	२३६६
ग)	धकधई पकेट				
१२	धकधई	७	२	१७१	१७३
१३	छिपागढ	११	२	२८४	२९१
१४	बसन्तपुर	७	७	१५९	१६६
१५	पोखरभिन्डि	४	२	१०८	११०
१६	सिक्टहान	७	१५	१४७	१६२
१७	पदुखोली	५	२	१०८	११०
धकधई पकेट जम्मा		४१	३५	९७७	१०१२
कुल ग्रामिण क्षेत्र		१२७	४९७	२८८१	३३७८
शहरी क्षेत्र					
१	रामग्राम नगरपालिका	५३	३	१५१७	१५२०
नवलपरासि जिल्ला जम्मा		५३	३	१५१७	१५२०
२	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	५	०	१२५	१२५
३	बुटवल नगरपालिका	५१	७	१२५०	१२५७
४	शंखरनगर नगरपालिका	११	०	२३७	२३७
रूपन्देहि जिल्ला जम्मा		६७	७	१६१२	१६१९
शहरी क्षेत्र कुल		१२०	१०	३१२९	३१३९
कुल		२४७	५०७	६०१०	६५१७

समुदाय परिचालन र पोषण/स्वास्थ्य :

(यहाँ बेस नेपालको जिम्मेवारीमा रहेको कार्यक्रमको मात्र प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रियाकलाप :

- जिल्लास्तरीय परिचयात्मक कार्यक्रम
- पकेटस्तरीय अभिमुखिकरण
- गाविस र टोल स्तरिय अभिमुखिकरण तथा समुह गठन
- पोषण शिक्षा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम

- पन्ध्र हप्ते पोषण शिक्षा कक्षा संचालन
- समूहको मासिक बैठक सहजीकरण तथा छलफल
- पोषण शिक्षा संचालनको लागि सामाग्री सहयोग (बक्स, तौल मेसिन, आर्मटेप, उचाईनाप्ने स्केल, फाईल, स्टिच मेसिन, पोषण निर्देशिका पुस्तक, स्ट्याप्प प्याड कैची बचत लेजर, बचत पासबुक
- बालवृद्धि अनुगमन सम्बन्धि महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखिकरण
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाद्वारा पोषण तथा वृद्धि अनुगमन सेसन संचालन
- स्वस्थ बालबालिका प्रतिस्पर्धा
- कडा सिघ्र कुपोषण भएका बालबालिकाको लागि उपचार सहयोग
- समूह व्यवस्थापन र नेतृत्व सीप विकास तालिम
- सहरी क्षेत्रमा करेसाबारी तालिम/तरिका प्रदर्शनी
- अन्तर समूह पोषण शिक्षा सम्बन्धि हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता
- स्थानिय सांस्कृतिक कार्यक्रम मार्फत पोषण सन्देश ।
- राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय दिवस (भिटामिन ए दिवस, स्तनपान सप्ताह) ।
- हाम्रो कृषि : हाम्रो स्वास्थ्य रेडियो कार्यक्रम प्रसारण (सामुदायिक रेडियो परासी, नमस्ते रेडियो बुटवल र रेडियो दाउन्ने ।
- सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य तथा समन्वय बैठक
- जिल्ला परियोजना सल्लाहलकार समिति बैठक र फिल्ड भ्रमण
- एकिकृत गाउँ पोषण समितिसँग बैठक तथा अभिमुखिकरण
- समूह बचत तथा ऋण लगानि व्यवस्थापन तालिम
- कृषक समूह क्षमता विकास तालिम
- संस्थाको बोर्ड तथा साधारण सदस्यहरूको लागि पोषण शिक्षा अभिमुखिकरण

प्रमुख उपलब्धिहरू :

- टोलस्तरीय अभिमुखिकरण गरी ग्रामिण क्षेत्रमा १२७ र शहरी क्षेत्रमा १२० गरी जम्मा २४७ वटा समूह गठन भएको ।
- २४७ समूहको नियमित बैठकमा पोषण स्वास्थ्य, सरसफाई, बालबालिकाको हेरचाह, करेसाबारी निर्माण, मासिक बचत संकलन, कृषि सम्बन्धि विभिन्न विषयहरू, लगायत अभियानमूलक विषयहरूमा छलफल गर्ने प्रचलन बढेको ।
- १६७ जना कृषि तथा पोषण समूहका महिलाहरूलाई ५ दिने पोषण शिक्षा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिई समूहमा पोषण शिक्षा सहजकर्ताको रूपमा तयार गरीएको ।
- २४७ समूहमा भिटामिन ए, खानाका प्रकार,सर्वोत्तम पिठो, स्तनपान, आयोडिन, रक्तअल्पता, चर्पी, बालवृद्धि अनुगमन, जुका लगायतका विषयहरूमा १५ हप्ते पोषण शिक्षा सेसन संचालन गरी पोषण सम्बन्धि व्यवहार परिवर्तनतर्फ समूह सदस्यहरूलाई अभिप्रेरित गरिएको ।
- २४७ समूहहरूको नियमित कार्य संचालनका लागि सामाग्री (बाक्स, तौल मेसिन, आर्मटेप, उचाई नाप्ने स्केल, फाईल, स्टिच मेसिन, पोषण निर्देशिका पुस्तक, स्ट्याप्प प्याड कैची, आदि) सहयोग गरिएको ।

- १७५ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई बालवृद्धि अनुगमन सम्बन्धि अभिमुखिकरण गराई २४७ समूहका १६०० बालबालिकाको मासिक बाल वृद्धि अनुगमन कार्य भएको ।
- बाल वृद्धि अनुगमनबाट पहिचान भएका १७ जना सिम्र कुपोषित बालबालिकाहरु आम्दा नेपाल अस्पताल, बुटवलमा उपचार सहयोग र परामर्शबाट सामान्य अवस्थामा आउन सफल भएको
- १२७ समूहका २२५ जना सदस्यलाई समूह परिचालन, नेतृत्व सीप विकास तालिम संचालन गरी क्षमता अभिवृद्धि अरिएको ।
- शहरी गरिव क्षेत्रमा रहेका ६१ समूहका ११८ जना सदस्यहरु समूह बचत तथा ऋण लगानी व्यवस्थापन तालिमबाट बचत तथा ऋण लगानी व्यवस्थापन गर्न सक्ने भएका ।
- १०० कृषक समूहका २०० जना सदस्यहरु कृषक समूह क्षमता विकास तालिमबाट समूहको दिगोपनाका लागि गैरसरकारी संघसस्थाहरुको भूमिका पहिचान गरि काम गर्न सक्ने भएका ।
- ८७ वटा कृषक समूहहरुलाई जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्ता गरिएको ।
- ९२ वटा समूहहरुले मासिक बचत तथा ऋण लगानी संचालन गरेका ।
- शहरी गरीबी क्षेत्रमा १०८ जना समूह सदस्यहरु करेसाबारी तालिम/तरिका प्रदर्शनीमार्फत करेसाबारी निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्न सक्ने भएका ।

कृषि तथा पोषण समूह र पोषण शिक्षा सेशन संचालन गरेका पोषण शिक्षा सहजकर्ता नामावली वितरण २०१८

धकधही पकेट

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	सगरमाथा कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ६ रुपन्देही	रेखा थापा
२	सम्भना कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ९ रुपन्देही	केशकुमारी चौधरी
३	जयगुरुदेव कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ९ रुपन्देही	रेखा थापा
४	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ७ रुपन्देही	रेखा थापा
५	लालीगुराँस कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ४ रुपन्देही	केशकुमारी चौधरी
६	दुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान ६ रुपन्देही	जानकी चौधरी
७	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	सिक्टहान १ रुपन्देही	जानकी चौधरी
८	तर्ईनी कृषक समूह	दर्ता भएको	पट्खौली १ रुपन्देही	सन्जु चौधरी
९	परिवर्तन कृषक समूह	दर्ता भएको	पट्खौली १ रुपन्देही	सन्जु चौधरी
१०	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	पट्खौली ४ रुपन्देही	केशकुमारी चौधरी
११	कालीमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	पट्खौली ४ रुपन्देही	सन्जु चौधरी
१२	ओमसतिया कृषक समूह	दर्ता भएको	पट्खौली ६ रुपन्देही	सन्जु चौधरी
१३	मिलन कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ९ रुपन्देही	रान्यनन्दनी चौधरी
१४	लक्ष्मी कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ७ रुपन्देही	कल्पना चौधरी

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१५	ज्योती कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ६ रुपन्देही	रान्यनन्दनी चौधरी
१६	रोहिनी कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ३ रुपन्देही	रान्यनन्दनी चौधरी
१७	सिद्धार्थ कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर २ रुपन्देही	रान्यनन्दनी चौधरी
१८	फूलवारी कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ४ रुपन्देही	कल्पना चौधरी
१९	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता भएको	बसन्तपुर ५ रुपन्देही	कल्पना चौधरी
२०	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	पोखरभिण्डी ६ रुपन्देही	रिनु चौधरी
२१	ताजा तरकारी कृषक समूह	दर्ता भएको	पोखरभिण्डी ८ रुपन्देही	रिनु चौधरी
२२	उज्ज्वल भविष्य कृषक समूह	दर्ता भएको	पोखरभिण्डी २ रुपन्देही	मीना मौर्य
२३	राधे कृषक समूह	दर्ता भएको	पोखरभिण्डी ४ रुपन्देही	मीना मौर्य
२४	जयदुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ५ रुपन्देही	प्रेम शान्ति रौनियार
२५	जयदुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ९ रुपन्देही	उमा चौधरी
२६	सिर्जनशिल कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ९ रुपन्देही	प्रेम शान्ति रौनियार
२७	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ३ रुपन्देही	उमा चौधरी
२८	जयकोटही कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ५ रुपन्देही	प्रेम शान्ति पासी
२९	लक्ष्मी कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ २ रुपन्देही	उमा चौधरी
३०	महादेवी कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ७ रुपन्देही	प्रेम शान्ति रौनियार
३१	नवदुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ८ रुपन्देही	उमा चौधरी
३२	जयलक्ष्मी कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ४ रुपन्देही	प्रेम शान्ति रौनियार
३३	गणेश कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ १ रुपन्देही	प्रेम शान्ति रौनियार
३४	जनकदुलारी कृषक समूह	दर्ता भएको	छिंपागढ ६ रुपन्देही	उमा चौधरी
३५	समयमाई कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ३ रुपन्देही	सोनम कु. चौधरी
३६	बुद्ध कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ४ रुपन्देही	अन्जना कुमारी राय
३७	मायादेवी कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ५ रुपन्देही	कालीकुमारी घर्ति
३८	दुर्गा कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ६ रुपन्देही	कालीकुमारी घर्ति
३९	ज्योती कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ७ रुपन्देही	कालीकुमारी घर्ति
४०	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता नभएको	धकधई ८ रुपन्देही	सोनम कु. चौधरी
४१	माया कृषक समूह	दर्ता भएको	धकधई ९ रुपन्देही	सोनम कु. चौधरी

रामग्राम पकेट

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	मिश्रित शान्ति कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी ५ नवलपरासी	रमा पंगेनी
२	चण्डेश्वरी कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी १ नवलपरासी	बासमति चौधरी
३	मंगलनगर कृषक समूह	दर्ता नभएको	स्वाँठी ४ नवलपरासी	कल्पना पुन
४	मनकामना कृषक समूह	दर्ता नभएको	स्वाँठी ६ नवलपरासी	शुशिला कंवर
५	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी ४ नवलपरासी	सुञ्जा चौधरी
६	पौरखी कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी ५ नवलपरासी	विष्णु गाहा मगर
७	प्रतिभा कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी ७ नवलपरासी	पुनम चौधरी
८	कोटहीमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	स्वाँठी ६ नवलपरासी	सविता पाण्डे
९	कालीमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	अमोटी २ नवलपरासी	मीना चौधरी
१०	लालीगुराँश कृषक समूह	दर्ता भएको	अमोटी ५ नवलपरासी	चन्द्रकुमारी न्यौपाने
११	लक्ष्मी कृषक समूह	दर्ता नभएको	अमोटी ४ नवलपरासी	कमला चौधरी
१२	ज्ञानगीर कृषक समूह	दर्ता भएको	अमोटी ७ नवलपरासी	हीम कुमारी शर्मा
१३	मोहनगीर कृषक समूह	दर्ता भएको	अमोटी ६ नवलपरासी	राम कुमारी चौधरी
१४	दुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	देवगाँव ६ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
१५	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता नभएको	देवगाँव ४ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
१६	हिमाल कृषक समूह	दर्ता नभएको	देवगाँव ५ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
१७	नेपाल कृषक समूह	दर्ता नभएको	देवगाँव ५ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
१८	भगवती कृषक समूह	दर्ता नभएको	देवगाँव ३ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
१९	श्रीशक्ति कृषक समूह	दर्ता भएको	देवगाँव १ नवलपरासी	भाग्यवती चौधरी
२०	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	देवगाँव ७ नवलपरासी	भाग्यवती चौधरी
२१	जयश्रृङ्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	देवगाँव ८ नवलपरासी	इन्द्रावती चौधरी
२२	समयमाई कृषक समूह	दर्ता नभएको	देवगाँव ९ नवलपरासी	सरोज वर्मा
२३	सगरमाथा कृषक समूह	दर्ता भएको	देवगाँव २ नवलपरासी	भाग्यवती चौधरी
२४	टोल सुधार कृषक समूह	दर्ता नभएको	सनई १ नवलपरासी	विन्दु शहानी
२५	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता नभएको	सनई २ नवलपरासी	विन्दु शहानी
२६	मनकामना कृषक समूह	दर्ता नभएको	सनई ३ नवलपरासी	विन्दु शहानी
२७	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	सनई ४ नवलपरासी	विन्दु शहानी
२८	सदावहार कृषक समूह	दर्ता नभएको	सनई ५ नवलपरासी	विन्दु शहानी

२९	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता भएको	हकुई ७ नवलपरासी	महारानी चौधरी
३०	छेदबाबा कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ७ नवलपरासी	महारानी चौधरी
३१	छेदबाबा कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ३ नवलपरासी	महारानी चौधरी
३२	सीतापुर कृषक समूह	दर्ता भएको	हकुई ९ नवलपरासी	माया चौधरी
३३	नवदुर्गा कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई २ नवलपरासी	माया चौधरी
३४	हिमाली कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ३ नवलपरासी	ललिता चौधरी
३५	कोटहीमाई कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई १ नवलपरासी	ललिता चौधरी
३६	हरियाली कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ८ नवलपरासी	रीना चौधरी
३७	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ६ नवलपरासी	रीना चौधरी
३८	रामजानकी कृषक समूह	दर्ता नभएको	हकुई ५ नवलपरासी	महारानी चौधरी
३९	कोटहीमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	हकुई ७ नवलपरासी	रीना चौधरी
४०	त्रिशक्ति कृषक समूह	दर्ता नभएको	सुकौली ९, नवलपरासी	कान्ति चौधरी
४१	नमूना कृषक समूह	दर्ता भएको	सुकौली २ नवलपरासी	अनुपा चौधरी
४२	सफल कृषक समूह	दर्ता भएको	सुकौली १ नवलपरासी	अनुपा चौधरी
४३	जागरुक कृषक समूह	दर्ता भएको	सुकौली ६ नवलपरासी	अनुपा चौधरी
४४	कंडरमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	सुकौली ४ नवलपरासी	अनुपा चौधरी

गोपीगञ्ज पकेट

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	नमूना कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ४ नवलपरासी	माया देवी खाँण
२	चाँद कृषक समूह	दर्ता नभएको	जहदा १ नवलपरासी	एकुमाया आर्चाय
३	प्रगतिशिल कृषक समूह	दर्ता नभएको	जहदा ३ नवलपरासी	पार्वती मिजार
४	लालीगुराँस कृषक समूह	दर्ता नभएको	जहदा ३ नवलपरासी	रमा पौडेल
५	पारिजात कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ९ नवलपरासी	रमा पौडेल
६	डाफे कृषक समूह	दर्ता नभएको	जहदा ८ नवलपरासी	विनिता चौधरी
७	सिदार्थ कृषक समूह	दर्ता नभएको	जहदा ५ नवलपरासी	टीका गलामी पुन
८	सिर्जनशिल कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ३ नवलपरासी	सरिता कुवर
९	त्रिनेत्र कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा २ नवलपरासी	करुणा कोईराला
१०	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ८ नवलपरासी	रमा पौडेल
११	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ३ नवलपरासी	मीना न्यौपाने
१२	सिर्जना कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा २, ३ नवलपरासी	आषा धिताल

१३	एकता कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ६,७ नवलपरासी	पवित्रा न्यौपाने
१४	चन्द्रज्योती कृषक समूह	दर्ता भएको	जहदा ७ नवलपरासी	बालकुमारी अर्याल
१५	हरियाली कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ३ नवलपरासी	रञ्जु चौधरी
१६	संयुक्त कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ४, ५, ६ न.प.	शान्ति यादव
१७	जयकाली कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी २ नवलपरासी	रञ्जु चौधरी
१८	बर्षा कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी १ नवलपरासी	रञ्जु चौधरी
१९	बाहुनगढी कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ७ नवलपरासी	पुष्पा चौधरी
२०	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ८ नवलपरासी	पुष्पा चौधरी
२३	जनविकास कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ९ नवलपरासी	पुष्पा चौधरी
२४	जनकल्याण कृषक समूह	दर्ता भएको	सोमनी ९ नवलपरासी	पुष्पा चौधरी
२५	हरियाली कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीसुर्यपुरा २, न.प.	धनकुमारी चौधरी
२६	राधाकृष्ण कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीसुर्यपुरा १, न.प.	जयश्री चौधरी
२७	मनकामना कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीसुर्यपुरा ३ न.प.	रमा चौधरी
२८	दुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीसुर्यपुरा ४ न.प.	रमा चौधरी
२९	कोटही कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीसुर्यपुरा ४ न.प.	रमा चौधरी
३०	शिवशक्ति कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीसुर्यपुरा ५ न.प.	रमा चौधरी
३१	शक्ति कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीसुर्यपुरा ९ न.प.	विमला चौधरी
३२	जगदम्बा कृषक समूह	दर्ता नभएको	गुठीप्रसौनी २ न.प.	सुनिता हरिजन
३३	जयमाता कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीप्रसौनी १, ४ न.प.	सुनिता हरिजन
३४	सरस्वती कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीप्रसौनी ६ न.प.	दिपा सिंह
३५	त्रिवेणी कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीप्रसौनी ७ न.प.	दिपा सिंह
३६	जनसेवा कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीप्रसौनी ७ न.प.	अनिता कोईरी
३७	नवदुर्गा कृषक समूह	दर्ता भएको	गुठीप्रसौनी ९ न.प.	दिपा सिंह
३८	कालिका कृषक समूह	दर्ता भएको	जमुनियाँ २ न.प.	पासपति चौधरी
३९	उन्नत कृषक समूह	दर्ता भएको	जमुनियाँ ८ न.प.	माया चौधरी
४०	चेतना कृषक समूह	दर्ता नभएको	जमुनियाँ ८ न.प.	पासपति चौधरी
४१	जयमाता कृषक समूह	दर्ता भएको	जमुनियाँ ९ न.प.	चन्दा चौधरी
४२	कोटहीमाई कृषक समूह	दर्ता भएको	जमुनियाँ १ न.प.	चन्दा चौधरी
४३	लक्ष्मी कृषक समूह	दर्ता भएको	जमुनियाँ १, २ न.प.	पासपति चौधरी
४४	राधाकृष्ण कृषक समूह	दर्ता नभएको	जमुनियाँ ३, ४ न.प.	चन्दा चौधरी

शहरी क्षेत्रमा रहेका समूहरु :

रामग्राम नगरपालिका

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	कोटही पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १३ नवलपरासी	भगवती चौधरी
२	नमूना पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	सुमित्रा चौधरी
३	कालिका पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	माया चौधरी
४	लक्ष्मी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
५	हरिकृष्ण पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	मीना सिंग
६	दाउन्ने पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १३ नवलपरासी	उषा यादव
७	महामाया पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १३ नवलपरासी	रीता बराई
८	शिवांगढ पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १३ नवलपरासी	भगवती चौधरी
९	लक्ष्मी महिला पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
१०	प्रगती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
११	दुर्गाज्योती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	माधुरी चौधरी
१२	बुद्धज्योती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	माधुरी चौधरी
१३	नारायणी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
१४	लक्ष्मी नारायण पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	माधुरी चौधरी
१५	सीतल पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १२ नवलपरासी	प्रिंका कुर्मी
१६	बनदेवी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १२ नवलपरासी	प्रिंका कुर्मी
१७	शिव पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
१८	जयमाविष्णु देवी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	पुनम भर
१९	जयमौं दुर्गे महिला पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ८ नवलपरासी	प्रियंका कुर्मी
२०	राधेश्याम पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १२ नवलपरासी	लीला चौधरी
२१	कोटही पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १२ नवलपरासी	लीला चौधरी
२२	वनदेवी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १२ नवलपरासी	लीला चौधरी
२३	बुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	आरती यादव
२४	जयमाहाकाली पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	मनोरमा चौधरी
२५	लांलीगुराँश पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १० नवलपरासी	चन्द्रकुमारी चौधरी
२६	लक्ष्मीमहिला पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १० नवलपरासी	बेहुला चौधरी

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
२७	आर्दश पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ३ नवलपरासी	किरण धनिकार
२८	कुमारी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ५ नवलपरासी	रजनी श्रीवास्तव
२९	जयमाँ महिला पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ५ नवलपरासी	दिना अर्याल
३०	ओम शान्ति पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम २ नवलपरासी	आरती यादव
३१	सन्तोषी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ६ नवलपरासी	विना अर्याल
३२	सगरमाथा पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम २ नवलपरासी	लक्ष्मी उपाध्याय
३३	लांलीगुराँश पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम २ नवलपरासी	लक्ष्मी उपाध्याय
३४	सरस्वती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १ नवलपरासी	माया हरिजन
३५	पार्वती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम १ नवलपरासी	माया हरिजन
३६	चेतना पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ६ नवलपरासी	अवदेश पाण्डे
३७	जवरहरि पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ६ नवलपरासी	अम्बिका नेपाल
३८	पाल्ही भगवती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९नवलपरासी	सुनिता चौधरी
३९	कृष्ण पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९नवलपरासी	सुनिता चौधरी
४०	दुर्गा पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९नवलपरासी	मीरा हरिजन
४१	बुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	विनिता कुर्मी
४२	जयमाँ पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	राधा यादव
४३	विष्णु पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	मेनुका आचार्य
४४	बुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	मेनुका आचार्य
४५	लक्ष्मी पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	राधा यादव
४६	लवकुश पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ७ नवलपरासी	राधा यादव
४७	सरस्वती पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	विनिता कुर्मी
४८	संयुक्त पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	खिमा क्षेत्री
४९	जनचेतना पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	चुनिमाया मगर
५०	दुर्गा पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९ नवलपरासी	मीरा हरिजन
५१	पाली पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९ नवलपरासी	सुनिता चौधरी
५२	गंगा पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ४ नवलपरासी	विन्दु कोइरी
५३	राधाकृष्ण पोषण समूह	दर्ता नभएको	रामग्राम ९ नवलपरासी	विनिता कुर्मी

बुटवल नगरपालिका

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	उज्यालो पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	रोमा मुखियाँ
२	एकता पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सीता थापा
३	सिर्जनशिल पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सावित्रा थापा
४	मुक्तिनाथ पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	जानकी खनाल
५	दुर्गा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सीता थापा
६	शहनशिल पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	तुल्सी जि.सी
७	जवै पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १५ रुपन्देही	ज्ञानु कुमारी थापा
८	तिलोत्तमा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सावित्रा थापा
९	गौतमबुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १५ रुपन्देही	तेजु दर्लामी
१०	पशुपति पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सावित्रा पौडेल
११	मनकामना पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	जानकी खनाल
१२	लेकबेसी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सीता थापा
१३	सिद्धबाबा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	सावित्री पौडेल
१४	नमूना पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	जानकी खनाल
१५	आर्दश पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	जानकी खनाल
१६	हरियाली पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	शुष्मा शाही
१७	खयरघारी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १४ रुपन्देही	मनिषा खनाल
१८	बुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	प्रमिला चौधरी
१९	ध्रुवतारा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	वर्षा क्षेत्री
२०	प्रगतिबाल पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	रमा ज्ञवाली
२१	हातेमालो पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	गीता रेग्मी
२२	जुनतारा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	पवित्रा गिरी
२३	लालीगुरास पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	पुष्पा पोखरेल
२४	सेतोगुराँस पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	पुष्पा पोखरेल
२५	हरियाली पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	गीता रेग्मी
२६	मिलीजुली पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	धनकला क्षेत्री
२७	कालिका देवी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	हेमकला क्षेत्री
२८	तिनाहुँ पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	सुनिता आर्चाय

२९	तिलोत्तमा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	सुनिता आचार्य
३०	इन्द्रेणी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	खुमी राना
३१	प्रगतिशिल पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	रीता मुक्तान
३२	दुर्गामाता पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	मोतीमाया वि.क
३३	सुनौलो पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	अनु मुक्तान
३४	जागृती पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	उषा गिरी
३५	भृकुटी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	चन्द्रा राना
३६	जयश्रीराम पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	सुमित्रा के.सी
३७	दुर्गामाता पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	पार्वती पोखरेल
३८	जनजागरण पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	मञ्जु शर्मा
३९	एकता पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	प्रीति ओस्ती
४०	सगरमाथा पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	गीता भण्डारी
४१	माछापुछ्रे पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	मोतीमाया वि.क.
४२	शिवभवानी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	कमला आचार्य
४३	शिवालय पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	कमला आचार्य
४४	हिमचुली पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	मुना वर्मा
४५	जागरण पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	जसोधरा राव
४६	ओमसुधार पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	जसोधरा राव
४७	मनकामना पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	
४८	मिलीजुली पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	
४९	बिहानी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	सिर्जना पाण्डे
५०	दुर्गाभवानी पोषण समूह	दर्ता नभएको	बुटवल १३ रुपन्देही	
५१	लालीगुरास पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	लक्ष्मी बानियाँ
५२	पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	शुशिला चौधरी
५३	दुर्गा पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	राधिका पुलामी
५४	सिर्जनशिल पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	राधिका पुलामी
५५	मिलीजुली पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ६ रुपन्देही	गंगा कुमाल
५६	जनजागृती पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ६ रुपन्देही	मीना शर्मा
५७	महिला जागृति पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ६ रुपन्देही	यमुना चौधरी
५८	महिला प्रगति पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ६ रुपन्देही	भगवती न्यौपाने

५९	प्रगतिशिल पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ६ रुपन्देही	गीता पौडेल
६०	दियालो पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	सावित्रा सुवेदी
६१	नमूना पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	दुर्गा गुरुङ
६२	बालज्ञान पोषण समूह	दर्ता नभएको	शकरनगर ८ रुपन्देही	कृष्ण वि.क.

सिद्धार्थ नगरपालिका भैरहवा

क्र.सं.	समूहको नाम	दर्ता	ठेगाना	सहजकर्ताको नाम
१	शान्ति पोषण समूह	दर्ता नभएको	सि.न.पा. ९ भैरहवा	सीमा यादव
२	बुद्ध पोषण समूह	दर्ता नभएको	सि.न.पा. ३ भैरहवा	लक्ष्मी यादव
३	दुर्गा पोषण समूह	दर्ता नभएको	सि.न.पा. ४ भैरहवा	लक्ष्मी यादव
४	विन्दबासिनी पोषण समूह	दर्ता नभएको	सि.न.पा. ९, भैरहवा	सीमा यादव
५	हरियाली पोषण समूह	दर्ता नभएको	सि.न.पा. ९, भैरहवा	सीमा यादव

कुपोषण भई उपचारमा सहयोग गरिएका बालबालिकाको विवरण :

क्र.सं.	आमाको नाम	ठेगाना	बच्चाको नाम	उमेर	तौल
१	रमा वि.क.	बु.न.पा. १३ मजुवा	भुवन वि.क.	१० महिना	४.७ के.जी.
२	मान व. वि.क.	बु.न.पा. १३ सिर्जनानगर	भगवती वि.क.	१६ महिना	५.२ के.जी.
३	गोमा यादव	बु.न.पा. १३ सिर्जनानगर	अशोक यादव	१६ महिना	६.७ के.जी.
४	मन्दिरा गौतम	बु.न.पा. १३ मजुवा	दर्शन गौतम	२४ महिना	८.५ के.जी.
५	मीना चौधरी	बु.न.पा. १३ सिर्जनानगर	सुरज चौधरी	१३ महिना	७.७ के.जी.
६	मीना चौधरी	बु.न.पा. १३ सिर्जनानगर	दिपा चौधरी	२४ महिना	११ के.जी.
७	सरस्वती नेपाली	बु.न.पा. १३ नवसिर्जनानगर	बादल नेपाली	१० महिना	५.३ के.जी.
८	लक्ष्मी चौधरी	शंकरनगर ६, रुपन्देही	अंकित चौधरी	१३ महिना	६ के.जी.
९	मीना ठाकुर	बु.न.पा. १३, रुपन्देही	नसिवुन ठाकुर	१५ महिना	४.५ के.जी.
१०	रीता चौधरी	शंकरनगर ६, रुपन्देही	आषिका चौधरी	२३ महिना	७.५ के.जी.
११	दशरथ गुप्ता	देवगाँव ३, नवलपरासी	निहा गुप्ता	१६ महिना	६.८ के.जी.
१२	मदन कोइरी	देवगाँव ९, नवलपरासी	राधिका कोइरी	१६ महिना	६.८ के.जी.
१३	रामविनोद चौधरी	सनइ १, नवलपरासी	जेनिषा चौधरी	२० महिना	७.७ के.जी.
१४	सीतरा कोइरी	देवगाँव ९, नवलपरासी	दुर विजया कोइरी	११ महिना	६.९ के.जी.
१५	अन्सारी चौधरी	रामग्राम ७ नवलपरासी	अस्मिता चौधरी	२० महिना	८ के.जी.
१६	खुन्नी कोइरी	रामग्राम ७ नवलपरासी	सावित्री कोइरी	२३ महिना	७.४ के.जी.
१७	फूलमति गुप्ता	देवगाँव ३, नवलपरासी	विजयकुमार गुप्ता	२२ महिना	७.५ के.जी.

विद्यालय क्षेत्र सुधार योजना सहयोग कार्यक्रम

कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

सेभ द चिल्ड्रेन (जाइका) को आर्थिक सहयोग, जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासीको संयोजनमा पछौटेपन उन्मूलन समाज (बेस) नेपाल विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम (JICA-SSRP Basic Education Program) नवलपरासी जिल्लाको ३८ गा.बि.स.का ४० विद्यालयहरूमा सन् २०१२ देखि सन् २०१४ सम्म संचालन भएको कार्यक्रम हो । यो परियोजनामा दुईकोठे भवन निर्माणको काम नेपाल सरकार शिक्षा विभाग, जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट तथा विद्यालयको शैक्षिक सुधारका लागि क्षमता विकास तथा कक्षाकोठा व्यवस्थापनका कामहरू बेस नेपालले हेरेको थियो ।

उद्देश्यहरू:

- जिल्लास्तरका शिक्षा अधिकृतहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी विद्यालय व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउने,
- कार्यक्रमको लक्षित विद्यालयहरूमा बालमैत्री सिकाई वातावरण सृजना गर्ने,
- कार्यक्रमको लक्षित विद्यालयहरूका विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरूको विद्यालयको सुशासन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- लक्षित विद्यालयका शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

(ख) सहकार्यमा रहेका स्थानीय संस्था तथा समूहहरू

- जिल्ला स्तरमा जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासी
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति: ४० वटा
- शिक्षक अभिभावक संघ: ४० वटा
- विद्यालयमा आधारित बालक्लव: ४० वटा

(ग) परियोजना अवधिका मुख्य क्रियाकलापहरू:

- स्रोत केन्द्रस्तरीय विद्यालय सुधार योजना सम्बन्धी तालिम
- विद्यालयस्तरीय विद्यालय सुधार योजना कार्यशाला
- जिल्लास्तरीय सामाजिक परीक्षण सम्बन्धी तालिम
- विद्यालयस्तरीय सामाजिक परीक्षण सम्बन्धी गोष्ठी
- जिल्लास्तरीय निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन विषयक कार्यशाला
- विद्यालयस्तरीय निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन विषयक कार्यशाला
- विद्यालयस्तरीय बालमैत्री विद्यालय विषयक कार्यशाला
- सक्रिय शिक्षण सिकाई तालिम
- कक्षा शिक्षकहरूको घुम्ती बैठक
- प्रधानाध्यापकहरूको अवलोकन भ्रमण
- समुदायमा आधारित शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

(ङ) कार्यगत रणनीति :

- क) जि.शि.का., सेभ द चिल्ड्रेन तथा बेस नेपालबाट संयुक्त कार्ययोजना निर्माण तथा

- कार्यान्वयन ।
- ख) निर्माणको काममा बेस नेपालबाट सामाजिक परिचालन तथा अनुगमन ।
 - ग) कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागि न्यूनतम मापदण्ड तयारी तथा त्यसको आधारमा संयुक्त अनुगमन ।
 - घ) संस्थाका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा परिचालन ।
 - ङ) दीगोपनामा जोड ।
 - च) सामुदायिक सहभागिता ।
 - छ) मीलबाट कार्यक्रमको कार्यान्वयन मापदण्डको अनुगमन ।
 - ज) मासिक कर्मचारी बैठक, समीक्षा तथा कार्ययोजना निर्माण ।
 - ञ) जिशिका, सेभ द चिल्ड्रेन तथा बेस नेपालबीच त्रैमासिकरूपमा कार्यक्रमको समीक्षा ।
 - ट) व्यवस्थित बहिर्गमन ।

बेस नेपालले नवलपरासी जिल्लामा बालबालिकाको शिक्षाको लागि विगत १२ वर्षदेखि अन्वयनत काम गरिरहेकोमा धन्यवादसहित नवलपरासीमा बेस नेपालका १२ वर्ष नामक अभिलेखहरूको संगालो प्रकाशन गर्न लागेकोमा हामी हार्दिक शुभकामना प्रकट गर्दछौं ।

प्रो. सुरेन्द्र चौधरी

‘किसानहरूको सेवामा समर्पित’

सिद्धार्थ एग्रोभेट सेन्टर

जमुनियाँ-४, गोपीगञ्ज, नवलपरासी

सम्पर्क फोन : ९८४७०४२३१२

(हामीकहाँ वीउ विजन, मलखाद, जैविक मलहरू, जैविक विषादी, व्याउको वीउ, पशुपञ्जीका औषधिहरू तथा कीटनासक विषादीहरू सुलभ मूल्यमा पाइन्छ ।

विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम लक्षित विद्यालयहरूमा कार्यक्रम कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्था:

क्र.सं	विद्यालयको नाम	ठेगाना	कक्षा शिक्षण	CAS कार्यान्वयन	बालकलव गठन	SMC मा बालसहभागिता	SIP बनेको	सामाजिक परीक्षण
१	जीवनज्योति प्रा.वि.	रजहर ८, वरटांडी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२	शान्ति प्रा.वि.	कावासोती नपा १३, पिठौली	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३	जनचेतना प्रा.वि.	कावासोती नपा १०, रतवाल	छ	छ	छ	छ	छ	छ
४	माझी प्रा.वि.	कावासोती नपा १५, शेरांग	छ	छ	छ	छैन	छ	छ
५	मनकामना प्रा.वि.	देवचुली ११, मिलनचोक	छ	छ	छ	छ	छ	छ
६	पंचपाण्डव नि.मा.वि.	नारायणी ७, मदनपुर	छ	छ	छ	छ	छ	छ
७	जनता सिद्ध अमर मा.वि.	नारायणी ६, लुसलहरी	छैन	छ	छ	छ	छ	छ
८	जनता प्रा.वि.	रतनपुर २, गडमदी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
९	कृष्णगण्डकी नि.मा.वि.	गैडाकोट ३, ढोडेनी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१०	कृमारवर्ती नि.मा.वि.	गैडाकोट ११, भेडवारी	छ	छ	छ	छैन	छ	छ
११	अमरज्योति मा.वि.	गैडाकोट १७, अमपरापुरी	छ	छ	छ	छैन	छ	छ
१२	नेपाल उमावि	देवचुली १, कउरेनी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१३	कालिका मा.वि.	कावासोती ५, शिवमन्दिर	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१४	हृदयेकोट नि.मा.वि.	मैनाघाट ३, भेडवारी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१५	जनता नि.मा.वि.	देउराली १, गौरी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१६	ध्रुवतारा प्रा.वि.	प्रसोनी १, भिड्वा	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१७	सरस्वती नि.मा.वि.	नयाँबेलाहनी ५	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१८	मणिमणि नि.मा.वि.	बेनिमणिपुर ८, भर्ताहा	छ	छ	छ	छ	छ	छ
१९	वैनीकल्याण प्रा.वि.	बेनिमणिपुर ९, कटिवासधारी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२०	गैडाखाल प्रा.वि.	सुनवल १०, गैडाखाल	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२१	जनता नि.मा.वि.	अमरौट ९, प्रसावाल	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२२	जनशक्ति प्रा.वि.	तिलकपुर ८, दडगिया	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२३	राष्ट्रिय नि.मा.वि.	सनही ५, कर्मैनी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२४	हिमाली प्रा.वि.	हकुई ३, हकुई	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२५	घिनाहा प्रा.वि.	सुकोली ३, घिनाहा	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२६	नित्यानन्द रत्नकुमारी उमावि	जुहा ८, भर्तालिया	छ	छ	छ	छ	छ	छ

क्र.सं	विद्यालयको नाम	ठेगाना	कक्षा शिक्षण	CAS कार्यान्वयन	बालकलव गठन	SMC मा बालसहभागिता	SIP बनेको	सामाजिक परीक्षण
२७	डम्बर बहादुर नि.मा.वि.	गुठीप्रसौनी ९, पिपरपाटी	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२८	महेन्द्र मा.वि.	सरावाल ६, सरावाल	छ	छ	छ	छ	छ	छ
२९	पवित्रा प्रा.वि.	दाउन्नेदेवी-३, पवित्रावस्ती	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३०	राष्ट्रिय मा.वि.	वर्दघाट-७, ज्यामिरेभार	छैन	छैन	छ	छ	छ	छ
३१	मर्दशा अजिजिया नेजामूलओ	कुडिया-३, सेखवाना	छैन	छैन	छ	छ	छ	छ
३२	जनता प्रा.वि.	सोमनी-३, घोडाहा	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३३	जनचेतना प्रा.वि.	कावासोती-१०, रटवाल	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३४	जनता प्रा.वि.	बडहरादुबेलिया-९	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३५	जनता नि.मा.वि.	देवगाव-५,	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ
३६	शिवगंगा प्रा.वि.	पकलिहवा-२, रामनगर	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३७	सावित्री प्रा.वि.	ठूलोखैरटवा-२, हर्षपुर	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ
३८	जनता प्रा.वि.	बदौली-४, धमौली	छ	छ	छ	छ	छ	छ
३९	वाल्मिकी प्रा.वि.	भुजाहवा-५, भटौलिया	छ	छ	छ	छैन	छ	छ
४०	बालशिक्षा निकेतन मा.वि.	रामपुरवा-४, सुनरी	छ	छ	छ	छ	छ	छ

(घ) मुख्य उपलब्धीहरू:

- लक्षित विद्यालयका प्राथमिक तहको सिकाई उपलब्धी ६ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ ।
- लक्षित विद्यालयको सेवा क्षेत्रको खुद भर्नादर गतवर्षको तुलनामा २ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ भने ४० मध्ये १९ विद्यालयहरूको सेवाक्षेत्रका सबै बालबालिका भर्ना भएका छन् ।
- गतवर्षको तुलनामा लक्षित विद्यालयहरूको उपस्थिति दरमा १ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ ।
- नयाँ कक्षाकोठा बनेपछि लक्षित ४० विद्यालयहरूमध्ये २७ विद्यालयहरूमा कक्षाकोठा व्यवस्थापन गरी कक्षा १ र २ मा कक्षा शिक्षणलाई निरन्तरता दिदै आएको छ ।
- लक्षित विद्यालयको प्राथमिक तहमा कक्षाकोठाभित्र शैक्षिक सामग्रीको निर्माण र प्रयोग गरी निरन्तर विद्यार्थी मुल्याङ्कन प्रणाली लागू गर्न शुरु भएको छ ।
- कार्यक्षेत्रका ४० विद्यालयहरूमा विद्यालयमा आधारित बालक्लव गठन भई क्रियाशिल रहेका छन् ।
- लक्षित विद्यालयहरूमा सामाजिक परीक्षण पछि अभिभावकहरूको सहयोग प्राप्त भएको छ ।

(छ) दीगोपनको लागि भएका अभ्यासहरू:

- शिक्षक तालिम : परियोजनाले लक्षित ४० विद्यालयका शिक्षकहरूलाई सत्रीय शिक्षण सिकाई तालिम दिएको छ । तालिममा सिकेका सीप तथा ज्ञानको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि स्रोत व्यक्तिहरूलाई जिम्मेवार बनाएको छ । निरन्तर स्रोत व्यक्तिहरूको अनुगमनले शिक्षकहरूले सिकेका ज्ञान तथा सीप निरन्तर प्रयोगमा आउने अपेक्षा गरिएको छ ।
- शैक्षिक सामग्री सहयोग तथा शैक्षिक सामग्री निर्माण तालिम : परियोजनाको लक्षित विद्यालयहरूमा सक्रिय शिक्षण सिकाई शैक्षिक सामग्री सहयोग तथा प्रयोगको लागि अभिमुखीकरण गरिएको छ । शैक्षिक सामग्रीहरूको सुरक्षा तथा संरक्षणका लागि सम्बन्धित विद्यालयहरूलाई जिम्मेवार बनाइएकोले दिगो रूपमा शैक्षिक सामग्रीको प्रयोग हुने अपेक्षा गरिएको छ । त्यसै गरी परियोजनाले कक्षा शिक्षकहरूलाई स्थानीय शैक्षिक निर्माण सम्बन्धी सीप पनि सिकाएकोले स्थानीयस्तरमा पाइने सामग्रीहरूबाट पनि शैक्षिक सामग्रीहरू निर्माण तथा प्रयोग हुने छ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षक अभिभावक संघसँगको सहकार्य : विद्यालयस्तरीय क्रियाकलापहरू संचालन गर्दा विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षक अभिभावक संघ र विद्यालयसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी क्रियाकलापहरू सम्पन्न गरिएको छ भने विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरू पनि यो परियोजनाबाट सामाजिक परीक्षण, विद्यालय सुधार योजना कार्यशाला जस्ता तालिमहरू प्राप्त गरेकोले विद्यालयमा बनेको संरचनाहरूबाट परियोजनाको उद्देश्यसँग मेल खाने गरी निरन्तर क्रियाकलापहरू चलि रहने छ । विद्यालयस्तरीय बालक्लव पनि क्रियाशिल रहेकोले यो संरचना पनि बालअधिकारको सवालमा क्रियाशिल रहने छ ।
- जिल्ला शिक्षा तथा स्रोत केन्द्रसँग समन्वय र सहकार्य : परियोजनाले जुनसुकै काम गर्दा जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्रोत केन्द्रसँगको सहकार्य र समन्वयमा कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । परियोजना अर्वाधिको अन्त्यमा प्रक्रियागत बर्हिगमनको योजना सहित कार्यान्वयनको प्रक्रियामा रहेकोले परियोजनाको उद्देश्यसँग सम्बन्धित शैक्षिक गतिविधि निरन्तर चलि रहने छ ।

(ज) उत्कृष्ट अभ्यासहरू:

- आमा भेला तथा छलफल : परियोजनाको लक्षित विद्यालयका कक्षा शिक्षकहरूले मासिक आमा भेला बोलाउने र उनीहरूको बाबु नानीहरूको विषयमा छलफल गर्दै आएको छ । यो अभ्यासले आ-आफ्ना बाबु नानीहरूको सिकाई अवस्था, आनी बानीको बारेमा छलफल भई पृष्ठपोषण दिने संस्कार बसेको छ र उनीहरूको सिकाईका सुधार देखिएको छ । त्यसै गरी विद्यालयप्रति अपनत्वको बिकास भएको छ ।
- शैक्षिक सामग्री उपहार : कक्षा शिक्षकहरूको घुम्ती बैठकमा उनीहरूले स्थानीय कच्चा सामग्रीहरूबाट सामग्री निर्माण गर्ने र यसको प्रयोगको बारेमा प्रकाश पारी घुम्ती बैठक आयोजक विद्यालयका कक्षा शिक्षकलाई उपहारको रूपमा दिने चलनको बिकास भएको छ ।

(झ) पैरवी र उपलब्धी

पैरवीको क्षेत्र	उपलब्धी
भयरहित शिक्षण सिकाई	परियोजनाको लक्षित विद्यालयमा भयरहित शिक्षण सिकाईको वातावरण निर्माण भएको । सजाय दिने प्रवृत्ति अन्त्य भएको ।
विद्यालयको सुशासन कायम :	विद्यालयमा सुशासन कायम गर्नका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरूलाई जिम्मेवार बनाई पैरवी गरिएको छ । त्यसका लागि सामाजिक परीक्षण गर्न अनिवार्य गरिएको छ ।
बाल सहभागिता :	सबै विद्यालयहरूमा बालक्लब गठन तथा बालबालिकाहरूलाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा राख्नका लागि पैरवी गरिएको थियो । जसबाट ४० विद्यालयमै बालक्लब गठन तथा परिचालन भएका छन् ।

(ट) कर्मचारी क्षमता विकास :

क्षमता विकास गरिएको क्षेत्र	अवधि	सहभागी संख्या	कैफियत
बालबिकास केन्द्र सहजीकरण तालीम	७ दिने	४ जना	
परियोजनागत अवलोकन भ्रमण(नेपालगञ्ज)	४ दिने	८ जना	
निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन तालीम	४ दिने	८ जना	
सामाजिक परीक्षण तालीम	४ दिने	८ जना	
सक्रिय शिक्षण सिकाई तालीम	३ दिने	८ जना	
बालअधिकार (बालसहभागिता) तालीम	४ दिने	४ जना	
पुस्तकालय व्यवस्थापन तालीम		७ जना	

नमुना प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरूको विकास र दिगोपना कार्यक्रम

कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

बालविकास केन्द्रका बालबालिकाको लागि गुणस्तरीय सिकाई वातावरण कार्यक्रम बेस नेपालले सेभ द चिल्ड्रेनको साभेदारी तथा जिल्ला शिक्षा कार्यालयसंगको समन्वयमा नवलपरासीमा सन् २०११ देखि संचालन गरिरहेको छ । जिल्लाका २८ गा.वि.स.र एक नगरपालिकामा रहेका ३२० वटा बालविकास केन्द्रहरूमा यो कार्यक्रम संचालित रहेको र हाल १० गाविसका ७२ बालविकास केन्द्रमा कार्यक्रम केन्द्रित गरिएको छ । बाँकी २४८ केन्द्रमा यस अघि सहयोगी कार्यकर्ताहरूको क्षमता प्रवर्द्धनको लागि कार्यक्रम संचालन भएको थियो ।

क) परियोजनाको लक्ष्य :

प्रारम्भिक बालविकास उमेरका बालबालिकाहरूले सुरक्षित, संरक्षित र उत्प्रेरणात्मक वातावरणमा सिक्न पाउनेछन्

ख) परियोजनाको उद्देश्य :

- प्रारम्भिक बालविकास उमेर समुहका बालबालिकाहरूले सुरक्षित, संरक्षित तथा रमाईलो वातावरणमा सिक्ने छन् ।
- बालविकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरूको क्षमता प्रवर्द्धन हुनेछ ।
- स्थानिय सिकाई सामग्री सहितको केन्द्र संचालन हुनेछ ।
- प्रारम्भिक बालविकास को कारेमा जिल्ला तथा स्थानिय सरोकारवालाहरूको ध्यान आकर्षण गराउने ।

(ग) सहकार्यमा रहेका स्थानीय संस्था तथा समूहहरू

- जिल्लास्तरमा जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासी
- जिल्ला प्रारम्भिक बालविकास नेटवर्क
- बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समिति: ७२ वटा
- गाविस प्रारम्भिक बालविकास नेटवर्क : १०

घ) परियोजनाका मुख्य क्रियाकलापहरू :

- १) बालविकास केन्द्रका स.का.हरूको लागि आधारभुत तालिम
- २) बालविकास केन्द्रका स.का.हरूको लागि सिकाई सामग्री तथा पुनर्ताजगी तालिम
- ३) जिल्ला शिक्षा कार्यालयसंग योजना निर्माण तथा समिक्षा बैठक
- ४) जिल्ला शिक्षा कार्यालयका श्रोत ब्यक्ति तथा विद्यालय निरीक्षक) लागी प्रशिक्षक प्रशिक्षण ।
- ५) बालविकास केन्द्र पदाधिकारीहरूको लागी केन्द्र व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम
- ६) बालविकास केन्द्र भवन निर्माण
- ७) अभिभावक शिक्षा कक्षा संचालन
- ८) बाहिरी तथा भित्री खेल सामग्री सहयोग
- ९) बालविकास केन्द्रको लागी सिकाई सामग्री सहयोग
- १०) केन्द्रको लागी शौचालय तथा खानेपानी टंकी सहयोग

- ११) केन्द्र व्यवस्थापन (कार्पेट, कुशन, जुत्ताचप्पल रूयाक)
- १२) बालविकास केन्द्र स.का.हरुको मासिक घुम्ती बैठक
- १३) त्रैमासिक रुपमा केन्द्र पदाधिकारीहरुको योजना निर्माण तथा समिक्षा बैठक
- १४) जिल्लाका सबै बालविकास केन्द्रको सर्वेक्षण
- १५) खाँदै खेलदै कुराकानी गर्दै सेसन संचालन (पर्कालिहवा र मिथुकरम)
- १६) जिल्ला परियोजना समितिबाट कार्यक्षेत्र अनुगमन
- १७) कर्मचारीबाट नियमित केन्द्र अनुगमन, सुपरिवेक्षण तथा सहजिकरण
- १८) बालविकास केन्द्रका स.का.हरुको लागि पुर्नताजगी HEART अभिमुखिकरण
- १९) बालविकास केन्द्र महोत्सव ।
- २०) बालविकास केन्द्र सहयोगी शिक्षकहरुको लागि बालविकास केन्द्र बारे तालिम
- २१) बाहिरी घेराबार (कम्पाउण्ड) सहयोग
- २२) बालविकास केन्द्र सहयोगी कार्यकर्ताहरुलाई अवलोकन भ्रमण

घ. कार्यगत रणनीति :

- १) जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सेभ द चिल्ड्रेन तथा बेस नेपालबीच संयुक्त सम्झौता, कार्ययोजना निर्माण तथा कार्यान्वयन
- २) जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट कार्यक्रमको नियमित अनुगमन ।
- ३) जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सेभ द चिल्ड्रेन तथा बेस नेपालबीच त्रैमासिक समीक्षा बैठक ।
- ४) एकआपसमा सिकाईको लागि मोबाइल बैठक, अवलोकन भ्रमण क्रियाकलाप आयोजना ।
- ५) काम गर्ने कर्मचारीहरुको विषयत क्षमता विकासमा जोड ।
- ६) स.का.मार्फत अभिभावक सचेतना कार्यक्रम संचालन ।
- ७) स्थायित्वको लागि जोड कोष सहयोग तथा कोष बृद्धि अभियान संचालन ।
- ८) प्रारम्भिक बालविकासको महत्व सार्वजनिकीकरणको लागि महोत्सव आयोजना ।
- ९) स्थानीय सहभागितासहित नमूना बालविकास केन्द्र निर्माण ।
- १०) स्थानीय सिकाई सामग्री निर्माण तथा प्रयोगमा जोड ।

ड) यस कार्यक्रमका मुख्य उपलब्धीहरु :

- १) ८१.९४ प्रतिशत बालविकास केन्द्रहरुले (७२ केन्द्र मध्ये ५९मा) बालविकास केन्द्रको न्युनतम मापदण्ड (नेपाल सरकारले जारी गरेको) पुरा गरेका छन् ।
- २) ६७.५२ प्रतिशत बालबालिकाहरुले बालविकास केन्द्रको अनुभव लिई कक्षा एकमा अध्ययन गरेका छन् ।
- ३) ७२ बालविकास केन्द्रहरुले बालविकास केन्द्रको दिगोपनाको लागि अभिभावकको सहभागितामा जोड कोष रु.२९८३३६३।०० संकलन गरी परिचालन गरेका छन् ।
- ४) ८९ प्रतिशत बालविकास केन्द्रहरुले गुणस्तरिय सिकाई वातावरण (QLE) पुरा गरेका छन् ।
- ५) ७२ वटै बालविकास केन्द्रका बालबालिकाहरुले आधारभुत स्वास्थ्यको सुविधा पाएका छन् ।
- ६) ६४ वटा बालविकास केन्द्रमा (७२ मध्ये) सफा पिउने पानी तथा उनिहरुकै पहुचमा शौचालयको प्रयोग गरिरहेका छन् ।
- ७) शौचालय सहित २४ वटा बालविकास केन्द्र भवनको निर्माण भई गुणस्तरिय सिकाई क्रियाकलाप संचालनमा आएको छ ।

- ८) १७ बालविकास केन्द्र मर्मत संभारपछि व्यवस्थितरूपमा संचालन भएका छन् ।
- ९) ७२ बालविकास केन्द्रहरूमा कक्षाकोठा व्यवस्थापन, छ वटा सिकाई क्षेत्र निर्माण, सिकाई सामग्री र डस्टविन सहयोग गरी सिकाईमा सहजता ल्याइएको छ ।
- १०) ३३ वटा बालविकास केन्द्रमा बाहिरी तथा भित्री खेल सामग्री सहयोग भएको छ ।
- ११) ७२ बालविकास केन्द्रमा मासिकरूपमा अभिभावक शिक्षा संचालनमा सहयोग पुगेको छ ।
- १२) ७२ बालविकास केन्द्रका स.का.हरूले सिकाई क्षेत्र अनुसार स्थानिय सिकाई सामग्री निर्माण गर्न तथा सामग्री प्रयोग गर्न सिप हासिल गरेका छन् ।
- १३) ७२ केन्द्रका अभिभावकहरूलाई प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रबारे अभिमुखीकरण पश्चात सबै केन्द्रमा स्थानिय सिकाई सामग्रीहरू संकलन र प्रयोग भएको छ ।
- १४) ३३ बालविकास केन्द्रमा भौगोलिक सिकाई क्षेत्र सहित सिकाई क्रियाकलाप संचालन भएको छ ।
- १५) ६५ बालविकास केन्द्रमा स्थानिय निकायको सहकार्य सहित बालविकास केन्द्र दिगोपनामा थप बल पुगेको छ ।
- १६) बालविकास केन्द्र खुल्ने तथा संचालन हुने दिन १८० बाट २०० पुगेको छ ।
- १७) प्रारम्भिक बालविकास जिल्ला नेटवर्क गठन भएको छ ।
- १८) १३ वटा केन्द्रहरू नमुना बालविकास केन्द्रकोरूपमा विकास भएका छन् ।
- १९) मातृविद्यालयहरूले बालविकास केन्द्रहरूको सवालहरूलाई आफ्नो बार्षिक कार्ययोजना तथा विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गरेका छन् ।

दीगोपनको लागि भएका अभ्यासहरू:

बालविकास केन्द्रहरूमा अभिभावक तथा केन्द्र व्यवस्थापन समितिहरूको क्षमता विकास गरिएको छ । सबै केन्द्रमा स्थानीयस्तरमा रकम संकलन गरि बालविकास केन्द्रको जोडकोष परिचालन गरिएको छ । बालविकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरूलाई विषयबस्तु अनुसारको स्थानिय सिकाई सामग्री निर्माण तालिम दिएकोले कुनै सामग्री कम भएमा उनिहरू आफैं मर्मत तथा निर्माण गर्न सक्छन् । सबै बालविकास केन्द्रहरूमा मासिक अभिभावक शिक्षा संचालनले गर्दा बालबालिकाहरूको स्याहार बालबालिकाहरूको बृद्धि र विकास बारे अभिभावकहरू सचेत भएका छन् । परियोजनाले जुनसुकै काम गर्दा जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्रोत केन्द्रसँगको सहकार्य र समन्वयमा गर्दै आएकोले जिल्ला शिक्षा कार्यालय सबै क्रियाकलापहरूमा अवगत छ । परियोजनाको अन्त्यमा प्रक्रियागत बर्हिगमनको योजना सहित कार्यान्वयनको प्रक्रियामा रहेकोले परियोजनाको उद्देश्यसँग सम्बन्धित शैक्षिक गतिविधि निरन्तर चलि रहने छ ।

उत्कृष्ट अभ्यासहरू:

- बालविकास केन्द्रमा रकम संकलन र जोडकोष परिचालन : परियोजनाको लक्षित केन्द्रहरूमा अभिभावक भेला तथा स.का.हरूको बैठकमा बालविकास केन्द्रलाई दिगो राख्न र बालविकास केन्द्र लाई मजबुद बनाउनको लागि रकम संकलन गर्न सकिन्छ । रकम यी क्षेत्रहरूबाट संकलन गर्न सकिन्छ र यसलाई परिचालन गरी बालविकास केन्द्रको लागि आवश्यक पर्दा ब्याजबाट केन्द्र व्यवस्थित गर्न सकिने जानकारी पछि ७२ केन्द्रमा रकम संकन गरि छुट्टै हिसाब खाता सहित जोडकोष परिचालन निर्देशिका समेत पारित गरि बालविकास केन्द्र जोडकोष परिचालित छ ।

- स्थानिय सिकाई सामग्री : सबै बालविकास केन्द्रहरूमा मासिक रुपमा अभिभावकहरूलाई अभिभावक शिक्षा कक्षा संचालनको समयमा बालबालिकाहरूको बृद्धी र विकासको लागी महत्वपूर्ण कुरा खेल सामग्री हो भन्ने जानकारी तथा हाम्रा गाउँघरमा पाईने यी वस्तुहरु हाम्रा सिकाई सामग्रीहरूको रुपमा प्रयोग गर्न सक्छौ भन्ने जानकारी दिए पछि अभिभावकबाट बनाएका स्थानिय सिकाई सामग्री सबै केन्द्रमा प्रयाप्त मात्रमा छ ।
- बालविकास केन्द्रमा दिवा खाजा : बालविकास केन्द्रका बालबालिकाहरूलाई हरेक दुई घण्टाको फरकमा खाजा आवश्यक पर्ने विषयमा अभिभावकहरूलाई जानकारी गराएपछि केन्द्रमा रकम संकलन गरेर, अभिभावकहरूले पालो पालो खाजा ल्याएर वा बालबालिकाहरूले आआफ्नो घरबाट खाजा ल्याएर केन्द्रमा खाजा खाने चलन नियम जस्तै बनेको छ ।
- स्थानिय निकायहरु संग सहकार्य : बालविकास केन्द्रहरु स्थानिय तहमा स.का.हरु होस् वा केन्द्रका मातृ विद्यालय प्रअ.हरु मिलेर गाविस तहमा बालविकास केन्द्रको समस्याहरूलाई उठान गरेकोले ७२ मध्ये ६५ बालविकास केन्द्रमा स्थानिय निकायको सहकार्य भएको र आगामी दिनमा समेत बालविकास केन्द्र र स्थानिय निकायको सहकार्य बालियो रुपमा बन्दै गएको छ ।

पैरबीका क्षेत्रहरु

पैरवीको क्षेत्र	उपलब्धी
प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रप्रति स्थानीय सरोकारवालाहरूको भूमिका प्रवर्द्धन	<ul style="list-style-type: none"> • मातृविद्यालयहरूले आफ्नो बार्षिक योजनामा समावेश गरेको । • कर्मचारी बैठक तथा अन्य नियमित कार्यक्रमहरूमा केन्द्रलाई पनि मुल प्रबाहमा ल्याउने गरेको । • केन्द्रको लागी छुट्टै समिति गठन गरि सक्रिय बनाउन विद्यालय ब्यबस्थापन समिति सहित संयुक्त बैठक राख्ने गरिएको । • बालविकास केन्द्र दिगोपनाको लागी जोडकोष संकलन तथा परिचालन निर्देशिका बनाई परिचालन गरिएको । • जिल्ला स्थित प्रारम्भिक बालविकास समिति गठन गरिएको । • बालविकास केन्द्र फोकल प्रर्सन छनौट गरि तथ्यांक समेत राख्ने गरिएको • स्थानिय तहबाट दिवा खाजाको ब्यबस्था गरिएको । • स्थानिय सिकाई सामग्री निर्माण गरि केन्द्रमा ल्याईदिने गरेको । • नियमित आमा भेला गरि बालविकास केन्द्रको प्रगतिको योजनाहरु गरिएको • स्थानिय निकायबाट केन्द्रको जोडकोष तथा केन्द्र ब्यबस्थापनको लागी रकम विनियोजित गरिएको । • गाविसस्तरीय रणनितिक योजना तैयार गरि सोही अनुसार कार्य गरिएको ।

कर्मचारी क्षमता विकास :

- १२ जनालाई बालबिकास केन्द्र सहजीकरण सीप बिकास विषयक ७ दिने तालिम
- ८ जनालाई क्षमता अभिवृद्धिका लागी भारत अवलोकन भ्रमण ।
- ८ जनालाई बालविकास केन्द्र ब्यवस्थापन समितिहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी तिन दिने तालिम

बालविकास केन्द्रहरूमा गरिएका भौतिक सहयोग सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	बालविकास केन्द्रहरूका नाम	ठेगाना	अबल निर्माण	भवन मर्मत	खानेपानी टाँकी निर्माण	चुपि निर्माण	धेरैवार	सिकाई सामग्री	कक्षा कोठा व्यवस्थापन	चित्र निर्माण सामग्री
१	श्री राष्ट्रिय बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-६	✓				✓	✓	✓	✓
२	श्री शिवपुरगढि बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-७	✓				✓	✓	✓	✓
३	श्री सर्वोदय बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-८	✓					✓	✓	✓
४	श्री नवदुर्गा बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-२		✓				✓	✓	✓
५	श्री पुनःताल बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-४		✓		✓		✓	✓	✓
६	श्री जनतादेवित बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-४		✓				✓	✓	✓
७	श्री ना.गा. बाल विकास केन्द्र	त्रिवेण सस्ता-			✓			✓	✓	✓
८	श्री जेना बाल विकास केन्द्र	सोमनी-३		✓				✓	✓	✓
९	श्री जेना बाल विकास केन्द्र	सोमनी-		✓				✓	✓	✓
१०	श्री महेन्द्र बाल विकास केन्द्र	सोमनी-		✓				✓	✓	✓
११	श्री महेन्द्र बाल विकास केन्द्र	सोमनी-		✓				✓	✓	✓
१२	श्री विरेन्द्र बाल विकास केन्द्र	सोमनी-		✓				✓	✓	✓
१३	मदरसा मरितुल ओलुम	गुठीप्रसौती-५	✓					✓	✓	✓
१४	श्री वि.पि स्मृति बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-		✓				✓	✓	✓
१५	श्री डम्बर बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-	✓		✓			✓	✓	✓
१६	श्री डम्बर बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-						✓	✓	✓
१७	श्री जनजाप्रती बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-						✓	✓	✓
१८	श्री जनजाप्रती बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-						✓	✓	✓
१९	श्री गणेशमान बाल विकास केन्द्र	गुठीप्रसौती-						✓	✓	✓
२०	श्री जिवनज्योती बाल विकास केन्द्र	गुठिसुपुपरा-९		✓				✓	✓	✓
२१	श्री ज्ञान मन्दिर बाल विकास केन्द्र	गुठिसुपुपरा-				✓		✓	✓	✓
२२	श्री गणेश बाल विकास केन्द्र	गुठिसुपुपरा-		✓				✓	✓	✓
२३	श्री आदर्श बाल विकास केन्द्र	जमनिया-४						✓	✓	✓
२४	श्री दिप बाल विकास केन्द्र	जमनिया-२	✓				✓	✓	✓	✓
२५	श्री लक्ष्मीपुरा बाल विकास केन्द्र	जमनिया-६	✓		✓			✓	✓	✓
२६	श्री लक्ष्मीपुरा बाल विकास केन्द्र	जमनिया-६						✓	✓	✓
२७	श्री बहुमन्दावा बाल विकास केन्द्र	जमनिया-९	✓					✓	✓	✓
२८	मदरसा अरुणिका बाल विकास केन्द्र	जमनिया-१	✓					✓	✓	✓
२९	पशुपाल शिक्षामन्दिर बाल विकास केन्द्र	जमनिया-						✓	✓	✓
३०	श्री सरस्वती बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-२	✓	✓				✓	✓	✓
३१	श्री सरस्वती बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-२						✓	✓	✓
३२	श्री वि.पि बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-७						✓	✓	✓
३३	श्री वि.पि बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-७	✓					✓	✓	✓
३४	श्री शिल्पा बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-						✓	✓	✓
३५	श्री दिपक बाल विकास केन्द्र	पर्कलहवा-						✓	✓	✓

३६	श्री विपणन बाल विकास केन्द्र	पर्सिलहवा-					✓				✓	✓	✓
३७	मजरसा निजामिया बाल विकास केन्द्र	पर्सिलहवा-										✓	✓
३८	मजरसा अजिमिया अहिले सुन्तल	पर्सिलहवा-										✓	✓
३९	श्री शिवगंगा बाल विकास केन्द्र	पर्सिलहवा-										✓	✓
४०	श्री उदय बाल विकास केन्द्र	जेवारी-३	✓				✓					✓	✓
४१	श्री सरस्वती बाल विकास केन्द्र	जेवारी-	✓									✓	✓
४२	श्री उत्तमबालहित बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
४३	श्री पदमकन्या बाल विकास केन्द्र	जेवारी-	✓				✓					✓	✓
४४	श्री उदय बाल विकास केन्द्र	जेवारी-	✓									✓	✓
४५	श्री गोरखनाथ बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
४६	श्री जागती बाल विकास केन्द्र	जेवारी-२	✓				✓					✓	✓
४७	श्री लक्ष्मी बाल विकास केन्द्र	जेवारी-७					✓					✓	✓
४८	श्री सुषम्योती बाल विकास केन्द्र	जेवारी-२	✓									✓	✓
४९	श्री सुषम्योती बाल विकास केन्द्र	जेवारी-२	✓									✓	✓
५०	श्री शिक्षाविधनी बाल विकास केन्द्र	जेवारी-१										✓	✓
५१	श्री शिक्षाविधनी बाल विकास केन्द्र	जेवारी-१										✓	✓
५२	श्री शिक्षाविधनी बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
५३	श्री रुपकला बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
५४	श्री त्रिभुवन बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
५५	श्री जनकल्याण बाल विकास केन्द्र	जेवारी-										✓	✓
५६	श्री नवस्मृति बाल विकास केन्द्र	जेवारी-	✓									✓	✓
५७	श्री नव जागरण बाल विकास केन्द्र	जेवारी-	✓									✓	✓
५८	श्री धर्मात्मा बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-१										✓	✓
५९	श्री शिद्धी बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-५	✓									✓	✓
६०	श्री जन ज्योति बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-										✓	✓
६१	श्री शिद्धी विद्या आश्रम बाल विकास	मिथुकरम-										✓	✓
६२	श्री जल देवि बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-										✓	✓
६३	श्री कृष्ण गाइकी बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-										✓	✓
६४	श्री विप ज्योति बाल विकास केन्द्र	मिथुकरम-										✓	✓
६५	श्री नगरडाडा बाल विकास केन्द्र	नरम-३	✓									✓	✓
६६	श्री लक्ष्मी बाल विकास केन्द्र	नरम-६	✓									✓	✓
६७	श्री रूपकन्या बाल विकास केन्द्र	नरम-८	✓									✓	✓
६८	श्री जनता बाल विकास केन्द्र	नरम-९	✓									✓	✓
६९	श्री महाभारत बाल विकास केन्द्र	नरम-६										✓	✓
७०	श्री महाभारत जनजागत बाल विकास	नरम-										✓	✓
७१	श्री उदय बाल विकास केन्द्र	नरम-४	✓									✓	✓
७२	श्री चण्डी देउराली बाल विकास केन्द्र	नरम-										✓	✓

गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम

कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त परिचय :

सन् २०१० देखि नवलपरासी जिल्लाका १० गाविस (नरम, मिथुकरम, जौबारी, धौवादी, जमुनियां, सोमनी, त्रिवेणीसुस्ता, पकलीहवा, गूठीप्रसौनी तथा गूठीसूर्यपुरा) मा यो कार्यक्रम संचालनमा रहेको थियो । सन् २०१४ मा कार्यक्रम क्षेत्र खुम्चिएर पाँच गाविसमा सीमित रहेको यो कार्यक्रम सन् २०१४ मा सकिदै छ ।

सेभ द चिल्ड्रेनसंगको साभेदारी तथा जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासीसंगको सहकार्यमा सञ्चालनमा रहको यस कार्यक्रमले विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षाको पहुँचमा ल्याउने, गुणस्तरीय शिक्षा हासिल गर्न सहयोग गर्ने, शिक्षाको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरूको क्षमता विकास गर्ने तथा बालबालिकालाई सुरक्षित तथा सुहाउँदो बालमैत्री वातावरण निर्माण गर्न सहयोग गर्ने र बालबालिकाको अधिकारको सम्बन्धमा नीति निर्माणको लागि सरकारी संयन्त्रसंग वकालत गर्ने उद्देश्य राखेको थियो । यस कार्यक्रमले कार्यक्षेत्रका ७२ वटा विद्यालयलाई समावेश गरेको र सन् २०१४ मा २४ विद्यालयमा मात्र कार्यक्रम संचालनमा रहेको थियो ।

परियोजनाको उद्देश्यहरू :

- १) बालबिकास केन्द्र तथा विद्यालयका बालबालिकाहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच पुर्याउने,
- २) विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका मुख्यतः छात्राहरूको शिक्षामा पहुँचमा बढाउने,
- ३) शिक्षामा काम गर्ने जिल्ला तथा गा.बि.सस्तरीय संघसस्थाहरूको क्षमता विकास गर्ने ।
- ४) विद्यालयमा सहयोगी र सुरक्षित सिकाई वातावरण निर्माण गर्ने ।

परियोजनासंग सम्बन्धित सरोकारवालाहरू

- २४ वटा विद्यालय हर ।
- ५ गाउ बाल संरक्षण तथा सम्बर्द्धन उपसमिती ।
- ५ बालक्लब ने टवर्क ।
- १३ विद्यालयका ५२ वटा टोल शिक्षा समितीहरू ।
- ५ गा.बि.स को कार्यालय ।

परियोजना अवधिका मुख्य क्रियाकलापहरू

- समुदायमा आधारित सुचना ब्यवस्थापन प्रणाली अध्यावधिक र समिक्षा ।
- विद्यालय भर्ना अभियान तथा पछि पारिएका अति बिपन्न बालबालिकालाई शैक्षिक सामग्री सहयोग ।
- विद्यालय सुधार योजना निर्माण, समिक्षा ।
- विद्यार्थी सिकाई उपलब्धि मापन ।
- कक्षा ब्यवस्थापन । (कार्पेट, कुसन, लोटेबल, शैक्षिक सामग्री राख्ने र्याक)
- शैक्षिक सामग्री सहयोग ।
- शिक्षक तथा वि.व्य.स तालिम ।
- बालक्लब सहयोग तथा परिचालन ।
- गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन समिती क्षमता विकास ।
- टोल शिक्षा समिति गठन तथा परिचालन ।

- विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा ।
- विद्यालयलाई अनिवार्य तथा निशुल्क घोषणा सहयोग ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूका लागि अनौपचारिक शिक्षा संचालन ।

परियोजनाको मुख्य उपलब्धिहरू

- १८ विद्यालय तथा २ गा.वि.स. विद्यालय शान्ति क्षेत्र घोषणा भएको छ । जसबाट विद्यालयहरूमा बालमैत्री वातावरणमा दण्डरहित शिक्षण क्रियाकलाप संचालन भैरहेको र बाहिरी हस्तक्षेपबाट मुक्त भै विद्यालय खुल्ने दिन बढ्नुको साथै बालबालिकाको सिकाई उपलब्धि बढेको छ ।
- २० विद्यालय तथा २ गा.वि.स अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा घोषणा भएकोले २४ विद्यालयका सेवाक्षेत्रका बालबालिका भर्ना भएको तथा २० विद्यालयहरूमा जोडकोष संचालन भएको छ ।
- १८ विद्यालयमा कक्षा शिक्षण लागु भएकोछ ।
- स्थानिय सरोकारवालाहरू तथा अभिभावकहरू बालअधिकार बारे सचेत भएकोले कार्यक्षेत्रका ५ वटै गा.वि.स मा बालबालिकाको लागि आएको बजेट बालबालिकाको क्षेत्रमा उपयोग भईरहेको छ ।
- ५ वटै गा.वि.स.मा गाउँ बाल संरक्षण समिति तथा बालक्लब संजाल सक्रियरूपमा बालअधिकारका सवालमा काम गरीरहेका छन् ।
- २४ वटा विद्यालयमा विद्यालय सुधार योजना निर्माण भएको तथा बार्षिक सुधार योजना अनुसार कार्य भैरहेको छ ।
- २४ वटा विद्यालयहरूमा बालबालिकाको पहुँचमा शौचालय, खानेपानी बालबालिकाको पहुँचमा रहेको, विद्यालयमा सेनेटरी प्याडको व्यवस्थाको कारण बालिकाहरूको उपस्थिति बृद्धि हुन गएको छ । (शिवपुरगढी मा.बि.नेपाल नि.मा.वि, राष्ट्रिय नि.मा.वि.)

गाउँ बालसंरक्षण समिति विवरण

क्र.सं.	नाम	गा.वि.स.	संयोजकको नाम	फोन नं.
१	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	पकलिहवा	गणेश प्रशाद बि.क.	९७४७०११०७९
२	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	त्रिवेणी सुस्ता	बेल प्रसाद भण्डारी	९८४७१०४६०४
३	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	धौबादी	विकास नरसीह राणा	९८४७०३९८४८
४	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	जमुनिया	शान्ता गौतम	०७८४०००९३
५	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	सोमनि	परशुराम यादव	९८१७५९४१६३
६	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	गुठीसुर्यपुरा	नवीन पन्थी	९८४७५९४५०२
७	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	गुठी प्रसौनि	घनश्याम ज्ञवाली	९८५७०४५४०७
८	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	जौबारी	महेन्द्र पौडेल	९८५६०३४७६३
९	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	नरम	लाल बहादुर क्षेत्री	९८५७०४१०१३
१०	गाउँ बालसंरक्षण तथा संवर्द्धन उप समिती	मिथुकरम	बलराम पौडेल	९८५७०४०६५१

बालमैत्री विद्यालयका प्र.अ. तथा अध्यक्षहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालय	गा.वि.स.	अध्यक्षहरुको नाम	प्र.अ.हरुको नाम	फोन नं.
१	सरस्वती प्रा.वि.	पकलिहवा	दिनेस गुप्ता	अनरुद गुप्ता	९८०५४०५५५१
२	दिपन्द्र प्रा.वि.	पकलिहवा	बैरियस्टर लोनिया	नरसिंह ठाकुर	९८६७०००१५७
३	दिपक मा.वि.	पकलिहवा	लिला ब. थापा	संजय कुस्वाहा	९८४४६९५३९
४	बि.पी.मा.वि.	पकलिहवा	लक्ष्मण ब.सारुमगर	भागवत प्र. केवट	९७४७०३०७८६
५	सिस्वा नि.मा.वि.	पकलिहवा	शैलेस कुर्मी	राजेन्द्र प्र. दुवेदी	९८१६४३८७३८
६	मदर्सा नि.मा.वि.	पकलिहवा	मजिद मिया	मन्जुर आलम	९७४७०८५५९२
७	मदर्सा अ.अ.सु	पकलिहवा	रब्बुल मिया	जब्बार मिया	९८६७०३०४२४
३	शिवगंगा प्रा.वि.	पकलिहवा	रुदल लोनिया	बृजभान कोईरी	९८४७५१२१८३
४	नेपाल नि.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	सोम बहादुर राना	ओम बहादुर सिंह	९८४७०४१६८९
५	सुर्योदय प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	उतम भन्डारी	युवराज भन्डारी	९८४७२५७०८९
६	शिवपुरगढी मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	धातानन्द थापा	अदम ब. थापा	९८४७४८२०२३
७	ना.ग.उ.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	रमेश चन्द्र रौनियार	प्रदिप कु. चौधरी	९८५७०४५९२२
८	नवदुर्गा प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	भिम बहादुर थापा	संदिप कु. चौधरी	९८४७०८१३६४
९	जनता दलित प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	आदम खाँ	उदय रुचाल	९७४७०८५०२५
१०	राष्ट्रिय नि.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	केस बहादुर थापा	गोपाल ब.क्षेत्री	९८४७२९८१०७
११	पुष्पलाल प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	मदन कुमार कुस्वाहा	बीना ज्ञवालि	९८४७०७७३२४
१२	म.ई.ई. ओलुम	त्रिवेणीसुस्ता	मुबारक हुसेन	सहाबुद्दीन अंसारी	९८१७५२३५९८
१३	जन.रा.नि.मा.वि.	धौबादी	अमर सिंह बि.क	महेश यादब	९८४७०७३५१५
१४	शिक्षाबोधनि मा.वि.	धौबादी	होम बहादुर भेडि	मित्र लाल तिवारी	९८४७०४५५७०
१५	सुर्यज्योती मा.वि.	धौबादी	चित्र ब. कानुङ मगर	निमु गीरी	९८५७०४०२९४
१६	रूपकला प्रा.वि.	धौबादी	कर्ण बहादुर राई	धन बहादुर बि.क	९८४७०९५०७९
१७	नवजागरण प्रा.वि.	धौबादी	हेम बहादुर सोमै	राजु चापागाई	९८४७०७३५१५
१८	शिक्षाबोधनि प्रा.वि.	धौबादी		होमकान्त डुम्रे	९८४७०७३५१५
१९	शि.बो.नि.मा.वि.	धौबादी	पदम बहादुर राणा	पदम परियार	९७४७०५३७७५
२०	नवदुर्गा प्रा.वि.	धौबादी			
२१	त्रिभुवन प्रा.वि.	धौबादी	नेत्र बहादुर सिंजाली	सेर बहादुर खाँड	९८५७०४०३९९
२२	लक्ष्मि प्रा.वि.	धौबादी	टक बहादुर कानङ्ग	चोकलाल तिवारी	९८४७०७४९३०
२३	नवस्मृती प्रा.वि.	धौबादी	मान बहादुर गाहा	बिमला श्रेष्ठ	९८४७०७३४९४

नवलपरासीमा बेस-नेपालका १३ वर्ष

२४	बिरेन्द्र प्रा.वि.	सोमानि	सुर्य बहादुर चमार	सदानन्द गुप्ता	९७४७०८५४६४
२५	महेन्द्र मा.वि.	सोमानि	परसुराम कोहार	भागीरथी हरीजन	९८११५४६४०४
२६	आदर्श उ.मा.वि.	जमुनिया	यम नारायण चौधरी	धन ब. ज्वाली	९८४७०५३००८
२७	म.अ.ई.ओलुम	जमुनिया	अकवर अली	असरफ खाँ	९८०४४८९३६९
२८	लक्ष्मीपुरा नि.मा.वि.	जमुनिया	शंकर यादव	पशुपतिनाथ गुप्ता	९८४७०३८६३३
३९	ब्रह्मबाबा नि.मा.वि.	जमुनिया	गंगाराम चौधरी	दामोदर प्र. गुप्ता	९८०५४६१०६८
३०	पशुपति शिक्षामन्दिर	जमुनिया	कलम नाथ यादव	रामाश्रय बरई	९८०५४६१०६८
३१	जिवनज्योति प्रा.वि.	गुठि सुर्यपुरा	गोबिन्द राजभर	घनश्याम खवास	९७४७०८५२१८
३२	ज्ञानमन्दिर नि.मा.वि.	गुठि सुर्यपुरा	मेघनाथ खवास	कृष्णदेव दुवे	९८४७४४५९०३
३३	म.दा.बि. बसुन्ह	गुठि सुर्यपुरा	मनसुर अलि अंसारी	सुलेमान चुरीहार	९८४४७१८२१०
३४	पशुपति शिक्षामन्दिर	गुठि सुर्यपुरा	सचिदानन्द श्वर्णकार		
३५	गणेश नि.मा.वि.	गुठि सुर्यपुरा	नरेन्द्रपासी	सत्यदेबधर दुवे	९८४७१३६६९१
३६	जनजागृती मा.वि.	गुठि प्रसौनी	छबिलाल हरीजन	बाबुराम सुवेदी	९८४५१७९९५१
३७	म.म. ओलुम	गुठि प्रसौनी	साकिर अंसारी	अमिर आजम	९७४७०८५०४२
३८	गणेश मान प्रा.वि.	गुठि प्रसौनी	कैलास हरीजन	राजवर्न्ति गुप्ता	९८११९४८८४३
३९	ड.बहादुर नि.मा.वि.	गुठि प्रसौनी	रामप्रसाद पाल	मनोज सिंह थापा	९८५७०४५६६३
४०	बि.पी.स्मृती प्रा.वि.	गुठि प्रसौनी	लक्ष्मण सिंह थापा	रुदल प्र. कोहार	९८४७२०५४८८
४१	बा.जन.प्रा.वि.	नरम	कर्ण बहादुर रेश्मी	देब बहादुर आले	९८११४१५४७४
४२	चण्डी देउराली प्रा.वि.	नरम	कुल बहादुर थापा	खुम बहादुर सोती	९६१७८१६४६१
४३	जनता नि.मा.वि.	नरम	खिम बहादुर गाहा	शान्ता पराजुली	९७४७०७३६०२
४४	लक्ष्मी नि.मा.वि.	नरम	तारा प्रशाद गुरुङ्ग	सुरज गुरुङ्ग	९८१९४६९८१७
४५	माहाभारत प्रा.वि.	नरम	कर्ण बहादुर पुलामी	कृष्ण कुमारी थापा	९८११४५६२६५
४६	नगर डाडा मा.वि.	नरम	दिलमाया सारु	ओम बहादुर सारु	९८४७०१४७१८
४७	पन्चकन्या प्रा.वि.	नरम	चन बहादुर खरु	खुम माया खरु	९७४७०४५३५४
४८	रूपीकन्या प्रा.वि.	नरम	क्यारसीह फेडी	पदम बहादुर राणा	९८१६४५९०७१
४९	एदय प्रा.वि.	नरम	दल सिंह दर्लामी	गगनदेब शाहा	९८४५१२१८१६
५०	धर्मात्मा मा.वि.	मिथुकरम	डोल राज कण्डेल	कृष्ण प्र.लामिछाने	९८४५६१२१४७
५१	कृष्णगण्डकी प्रा.वि.	मिथुकरम	डम्बर बहादुर कार्की	हेमलाल कण्डेल	९८६७०२२८०८
५२	जलदेवी प्रा.वि.	मिथुकरम	धर्मात्मा मा.वि.मा गाभिएको		

५३	सिद्धी प्रा.वि.	मिथुकरम	माया देबी	बिष्णु बश्याल	९८५७०४१२९१
५४	सि.बी. नि.मा.वि.	मिथुकरम	चेत ब. ठाडा	गम ब. रानाभाट	९८४७०१७२६१
५५	जनज्योती प्रा.वि.	मिथुकरम	देग सिंह ठकुरी	पबी राना	९८१४१५०५९६
५६	दिपज्याती प्रा.वि.	मिथुकरम	बल बहादुर बंशी	चन्द्र बहादुर बंशी	९८०४४२३४१४
५७	उदय मा.वि.	जौबारी	खड्ग ब. लामिछाने	रामनारायण गुप्ता	९८४८६०७३१२
५८	गोरखनाथ नि.मा.वि.	जौबारी	अन्त दिशा	टेक नाथ खनाल	९८१७८०२४६३
५९	उदय नि.मा.वि.	जौबारी	टुल सीह लुगेली	निलम्बर राना	८९११५८२८१८
६०	उतमबालहित नि.मा.वि.	जौबारी	जौबारी	राम ब. राना	९८४७२४३८०४
६१	सरस्वती प्रा.वि.	जौबारी	रन बहादुर सिंह	ठग बहादुर मल्ल	९८१९४०८५९७
६२	पद्मकन्या प्रा.वि.	जौबारी	पदवीर सुनारी	छबीलाल सुनारी	९८१५४८८०२५
६३	सिशुआश्रम प्रा.वि.	जौबारी	टेक बहादुर खनाल	श्रीमाया सेन	९८४१०८०६६४
६४	लालीगुरास प्रा.वि.	जौबारी	पूर्ण बहादुर नेपाली	शान्ता दर्लामी	

बिद्यालयहरूमा भएका उपलब्धिहरू

क्र.सं.	विद्यालय	गा.वि.स.	विद्यालय शान्ति क्षेत्र घोषणा	अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा घोषणा	विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा बाल सहभागीता	विद्यालयमा बालकलव भएको	विद्यालय दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको	आचार संहिता निर्माण भएको	टोल शिक्षा समिति गठन भएको
१	सरस्वती प्रा.वि.	पकलिहवा	१	१	१	१	०	१	०
२	दिपन्द्र प्रा.वि.	पकलिहवा	१	०	१	१	०	१	०
३	शिवगंगा प्रा.वि.	पकलिहवा	१	१	१	१	०	१	०
४	नेपाल नि.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	१
५	सुर्योदय प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	१
६	शिवपुरगढी मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	१
७	ना.ग.उ.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	०
८	नवदुर्गा प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	१
९	जनता दलित प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	१
१०	राष्ट्रिय नि.मा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	०
११	पुष्पलाल प्रा.वि.	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	१	१	०
१२	म.ई.ई.ओलुम	त्रिवेणीसुस्ता	१	१	१	१	०	०	०

१३	ज.क.रा.नि.मा.वि.	धौबादी	१	१	१	१	१	१	१
१४	शिक्षाबोधनि मा.वि.	धौबादी	१	१	१	१	१	१	१
१५	सूर्यज्योती मा.वि.	धौबादी	१	०	१	१	०	१	१
१६	नवस्मृती प्रा.वि.	धौबादी	१	१	१	१	०	१	१
१७	बिरेन्द्र नि.मा.वि.	सोमानि	०	१	१	१	०	१	०
१८	महेन्द्र मा.वि.	सोमानि	०	१	१	१	०	१	०
१९	जनता प्रा.वि.	सोमानि	१	०	१	१	०	१	०
२०	आदर्श उ.मा.वि.	जमुनिया	०	१	१	१	०	१	१
२१	म.अ.ई.ओलुम	जमुनिया	०	०	१	१	०	०	१
२२	ल.पु.नि.मा.वि.	जमुनिया	०	१	१	१	०	१	१
२३	ब्र.बा.नि.मा.वि.	जमुनिया	०	१	१	१	०	१	१
२४	पशुपति शिक्षामन्दिर	जमुनिया	०	०	०	०	०	०	०

शिक्षा क्षेत्रमा हासिल भएका मुख्य उपलब्धीहरू (सूचकमा)

क्र.सं.	सूचकहरू	२०११	२०१२	२०१३	२०१४
१	ई.सि.डि.बाट कक्षा १ मा गएका बालबालिका	४१%	६०.०८%	६१%	६७%
२	कुल भर्ना दर	८७.६०%	८९.४७%	९८%	९९.०९%
३	टिकाउ दर	८९.३२%	९२.२५%	९०%	९६.८७%
४	प्रा.वि.तह पुरा गर्ने दर	१७.९८%	१९%	२६%	३५.३६%
६	विद्यालय छोड्ने दर	१०.६८%	७.७५%	६%	५%
७	सिकाई उपलब्धि दर	४१.२०%	४२.४७%	४८%	५०%
८	विद्यालय खुलेको दिन (वार्षिक)	२१५	२१६	२२२	२२४
९	कक्षा संचालन भएको दिन (वार्षिक)	१७२	१८०	१९६	१९८

बेस नेपालको कार्यक्षेत्रमा रहेका बालकलवहरूको विवरण

C. Child club data

S.N.	Name of the Child Clubs	VDC	Districts	Number of Members	Remarks
1	UNITED CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	24	Community
2	SAMUKTA KOPILA CHILD	Naram	Nawalparasi	31	Community
3	JANSEWA CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	25	Community
4	AJAMBARİ CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	48	Community
5	CHAMKILO TARA CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	48	Community
6	BALBIKASH CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	29	Community
7	SAGARMATHA CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	98	Community
8	SIDARTHA CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	28	Community
9	NAMUNA CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	40	Community
10	HIMCHULI CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	40	Community
11	NAV SHAKTI CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	43	Community
12	BISWA SHAKTI CHILD CLUB	Naram	Nawalparasi	84	Community
Total				538	
1	LALIGURASH CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	14	Community
2	SAGARMATHA CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	40	Community
3	BALPARTIVA CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	33	Community
4	GAMVIRTA CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	45	Community
5	LAGANSIL CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	35	Community
6	SHANTI SIRJANA CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	22	Community
7	JANAKALYAN CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	11	School
8	SIKCHYABODHANI CHILD CLUB	Dhaubadi	Nawalparasi	11	School
Total				211	
1	SURJYOTI CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	62	Community
2	SIRJANA CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	50	Community
3	SATYADEVI CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	54	Community
4	SURJYOTI CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	50	Community
5	SIRJANA CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	30	Community
6	SATYADEVI CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	24	Community
7	SURJYOTI CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	60	Community
8	SIRJANA CHILD CLUB	Jaubari	Nawalparasi	66	Community
Total				396	
1	NAV JAGRITI CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	24	Community
2	BIDHAJYOTI CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	26	Community
3	GANESH CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	40	Community
4	SIRJANSIL CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	21	Community
5	PARTIVA CHILDCUB	Bhartipur	Nawalparasi	28	Community
6	NAVYOUNG CHILDCUB	Bhartipur	Nawalparasi	36	Community
7	JAGRITI CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	24	Community
8	ABIYAN CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	42	Community
9	KALIKA CHILD CLUB	Bhartipur	Nawalparasi	45	Community
Total				286	
1	PARTIVA CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	33	Community
2	SURJOYOTI CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	46	Community
3	JANCEHTNA CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	43	Community
4	KALIGANDAKI CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	48	Community
5	SIRJANSIL CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	54	Community
6	TULSI CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	44	Community
7	SUREKIRAN CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	62	Community
8	PARGATISIL CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	49	Community
9	CHETANSIL CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	52	Community
10	SURYACHANRA CHILD CLUB	Mithukaram	Nawalparasi	51	Community
Total				482	
1	SAGARMATHA CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	68	Community
2	JANJYOTI CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	32	Community
3	AASIRBAD CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	30	Community
4	BALKALYAN CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	52	Community
5	BALSIRJANA CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	92	Community
6	JANKALYAN CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	40	Community
7	NAVPRITVA CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	42	Community
8	ACKATAKO PRATIK CHILD CLUB	Arkhalā	Nawalparasi	47	Community
Total				403	
1	NAULO BIHANI CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	22	Community
2	UIYALO CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	27	Community
3	SURYADEEP CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	33	Community
4	BAUNGADI CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	32	Community
5	JUNIOR CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	20	Community
6	KALIKA CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	37	Community

नवलपरासीमा बेस-नेपालका १३ वर्ष

7	DEEP JYOTI CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	21	Community
8	BALMIKI CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	28	Community
9	BRAMABABA CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	24	Community
10	SARASOTI CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	11	School
11	ADARSA GREEN CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	11	School
12	NAWA YAKATA CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	27	Community
13	SAMJHANA CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	29	Community
14	NAWA YAKATA CHILD CLUB	Jamuniya	Nawalparasi	33	Community
Total				388	
1	YAKATA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	31	Community
2	INDRENI CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	35	Community
3	UBHYAN CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	11	School
4	SAGARMATHA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	11	School
5	GYANODAYA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	22	Community
6	GYAN CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	24	Community
7	NAAWA DURGA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	27	Community
8	SIBAM CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	29	Community
9	SARSOTI CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	31	Community
10	DIBYA JYOTI CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	37	Community
11	SANTIDEEP CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	30	Community
12	SAMUKTA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	33	Community
13	MANAKAMANA CHILD CLUB	Somani	Nawalparasi	11	School
Total				330	
1	RADHA KRISHNA CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	35	Community
2	JAGRITI CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	37	Community
3	KOTAHAI CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	26	Community
4	RATNA CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	34	Community
5	SURYADAYA CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	42	Community
6	BHAIRAB CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	31	Community
7	SRJANA CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	27	Community
8	SHIRTHAN CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	33	Community
9	SANGAM CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	25	Community
10	GANESH CHILD CLUB	Guthi suryapura	Nawalparasi	11	School
Total				301	
1	SUSTA SUDHAR SIKCHH AVIYAN C.C.	Triveni Susta	Nawalparasi	28	Community
2	TRIVENI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	23	Community
3	AMBISAN CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	30	Community
4	NAMUNA CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	22	Community
5	CHANDRA JYOTI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	35	Community
6	KEBALANI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	20	Community
7	BANKATTI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	25	Community
8	NARAYANI GANDAKI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	11	School
9	STAR CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	11	School
10	SHIBAPUR GADI CHILD CLUB	Triveni Susta	Nawalparasi	11	School
Total				216	
1	SITAL CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	30	Community
2	SANGAM CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	34	Community
3	GANESH CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	28	Community
4	RADHA KRISHNA CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	20	Community
5	GANESH CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	26	Community
6	JAGRITI CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	11	School
7	SARASOTI CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	11	School
8	B.P. CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	11	School
9	KAMANA CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	27	Community
10	SIRJANA CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	31	Community
11	PASUPATINATH CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	23	Community
12	LAXMI CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	29	Community
13	RACHANA CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	22	Community
14	ADARSA CHILD CLUB	Guthi prasauni	Nawalparasi	26	Community
Total				329	
1	SURYADAYA CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
2	NAULO BIHANI CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
3	DEEP JYOTI CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
4	SANGAM CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	28	Community
5	SARASOTI CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
6	NUREE CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
7	RADICAL CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	37	Community
8	NIJANIYA CHILD CLUB	Paklihaawa	Nawalparasi	11	School
Total				131	

विद्यालय सहयोग कार्यक्रम

कार्यक्रमको सक्षिप्त परिचय :

यो कार्यक्रम एन्सेल मोबाइल कम्पनीको सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत संचालन भएको थियो। सन् २०११ देखि सन् २०१३ सम्म नवलपरासी जिल्लाको पकलीहवा गाविस, धोवादी गाविस, रुपन्देहीको बोधवार गाविस तथा पाल्पा जिल्लाको पिपलडाडा गाविसमा रहेका एक एक वटा विद्यालयहरूमा विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक सुधारको उद्देश्यका साथ सुरु भएको यो कार्यक्रम सुरुमा सेभ द चिल्ड्रेनसंग मार्फत तथा सन् २०१३ मा एन्सेलबाट बेस नेपालमा सिधै कार्यक्रमको सम्भौता भई कार्यक्रम संचालन भएको थियो।

परियोजनाको उद्देश्य :

- १) बालमैत्री भौतिक पूर्वाधार सहितको कक्षाकोठा निर्माण गर्ने,
- २) शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई बालमैत्री र उद्देश्यमूलक बनाउने।

परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित क्रियाकलापहरू :

- ईलाईब्रेरी निर्माण।
- कक्षाकोठा निर्माण,
- कक्षाकोठा मर्मत संभार।
- सिकाई सामग्रीहरू प्रदान।
- कक्षाकोठाहरू व्यवस्थापन
- खानेपानी तथा शौचालय निर्माण।
- फर्निचर तथा खेलकूद सामग्रीहरू वितरण

मुख्य उपलब्धीहरू :

- विद्यार्थीहरूको कम्प्युटर तथा इन्टरनेटमा पहुँच बढेको छ।
- विद्यार्थीहरूको सिकाई उपलब्धी बढाउन उपयुक्त वातावरण निर्माण भएको छ।
- शैक्षिक सामग्रीहरू मार्फत शिक्षकहरूलाई बालकेन्द्रित शिक्षणको लागि सहजता आएको छ।
- बालमैत्री विद्यालयको व्यवहारिक अभ्यासहरूलाई फैलाउन सजिलो भएको
- बालबालिकाहरूले सुरक्षित, रमाइलो वातावरणयुक्त कक्षाकोठामा बसेर पढ्न लेख्न सक्ने वातावरण निर्माण भएको छ।

विद्यालयको नाम तथा ठेगाना	कक्षा कोठा निर्माण	कक्षा कोठा व्यवस्थापन	शैक्षिक सामग्री	डेस्क बेन्च सेट	ई.लाईब्रेरी	शौचालय निर्माण	खानेपानी व्यवस्था	खेलकूद सामग्री
शिवगंगा प्रा.वि., पकलीहवा	२	२	३	१०	०	२	१	१
जनकल्याण राष्ट्रिय नि.मा.वि., धोवादी	०	०	०	०	१०	०	०	०
बोधवार मा.वि.	२	४	२	०	०	१	१	१
रुपन्देही रविकरण मा.वि.	२	३	३	०	०	१	१	
पिपलडाडा, पाल्पा	२	३	३	०	०	१	१	

सफलताका कथाहरू :

अंकितको पोषण अवस्थामा सुधार देखियो

शंकरनगर ६, सिमनगर निवासी बाबु जगदिश चौधरी र आमा लक्ष्मी चौधरीको कान्छो छोराको रूपमा जन्मिएका अंकित चौधरी एक वर्षका बालक हुन्। परिवारको कमजोर आर्थिक अवस्था र अज्ञानताको कारण अंकित घरमै जन्मिए। गर्भवति अवस्था र सुत्केरी अवस्थामा थप खाना खानु पर्ने थाहा भए पनि कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारण उनले चाहे जति उपलब्ध नभएको लक्ष्मी चौधरी बताउँछिन्। घरमै जन्मिएको कारणले बच्चा जन्मिदाको तौल थाहा भएता पनि उनले एक वर्षसम्म पाउनु पर्ने सबै खोपको मात्रा पाइसकेका छन्।



एक दिन उनको टोलमा महिला दिदी बहिनीहरूलाई भेला गरी पोषण समूह गठन सम्बन्धि छलफल शुरु भयो। उक्त छलफलबाट मिलिजुलि पोषण समूह गठन

भयो। लक्ष्मी चौधरी मिलिजुलि पोषण समूहको एक सक्रिय सदस्य हुन्। एक भेटमा उनले भनिन् “म कृषि तथा पोषण प्रसार परियोजनाले चलाएको १५ हप्ते पोषण शिक्षा सेशनमा सहभागी भएँ। त्यो २०७० सालको पौष महिना थियो। उनी सात महिनाको अंकितलाई लिएर परियोजनाबाट संचालित नियमित बालवृद्धि अनुगमन कार्यक्रममा सहभागी भईन्। अंकितको तौल त्यो बेला छ के.जी. मात्र रहेको पाइयो। पछि मासिक रूपमा वृद्धि अनुगमन गर्दै जाँदा माघ, फागुन, चैत र बैशाख महिनामा उनको तौल क्रमश ६.५, ६, ६.५, ६.५ के.जी. पाइयो।

महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रिना थापाका अनुसार नियमितरूपमा तीन महिनासम्म अंकितको उमेर अनुसार हुनु पर्ने तौल बृद्धि भएको पाईएन। लक्ष्मीले भनिन्छन् आफूले १५ हप्ते पोषण शिक्षा कक्षाबाट सिकेका पोषण सम्बन्धि ज्ञानलाई व्यवहारमा लागु गरे पनि अंकितमा सुधारको कुनै लक्षण देखिएन। अंकितलाई परियोजनाका सामाजिक परिचालक तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको नियमित रेखदेखमा राखियो र पोषणयुक्त खानेकुरा, सरसफाई, हेरचाहको अनुगमन समेत गरियो। तर पनि अंकितमा उल्लेख्य सुधार भएन।

परियोजना टीम, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, नगर स्वास्थ्य केन्द्र, शंखरनगरका ईन्चाज बिच निजको अवस्थाको बारेमा छलफल भयो। बालवृद्धि अनुगमन कार्डमा उल्लेखित बृद्धिको अवस्था विश्लेषण, सामाजिक परिचालकहरूको नियमित अनुगमन, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा नगर

स्वास्थ्य केन्द्र इन्चार्जको अनुगमनपछि तीन महिनासम्मको विशेष रेखदेखमा पनि पोषण अवस्थामा सुधार नदेखिए पछि उपचारको लागि सिद्धार्थ बाल तथा महिला अस्पताल, बुटवलमा सिफारिस गरियो । एक जनाको ज्याला मजदुरीले चार जनाको परिवार पाल्नु पर्ने, त्यसमाथि घर भाडा र ठुलो छोराको पढाई खर्च समेत व्यहोर्नु परेकोले उपचार खर्च जुटाउन लक्ष्मी चौधरीलाई धौ धौ परेकोले आर्थिक सहयोगका लागि संस्थासंग अनुरोध गरिन् ।

अंकितको बिग्रियो पोषण अवस्था र परिवारको कमजोर आर्थिक अवस्थाको मध्यनजर गर्दै परियोजनाको सहयोगबाट २०७० असार २ गते अंकितको उपचार सुरु भयो । उपचारको क्रममा बाल रोग विशेषज्ञ डा.सन्तोष पोखरेलबाट बच्चा जन्मे देखि २ वर्ष सम्मको उमेरमा ध्यान दिनु पर्ने, जन्मे देखि ६ महिना सम्म आमाको दुध मात्र खुवाउने, छ महिनापछि आमाको दुधको साथमा थप आहार सर्वोत्तम पिठो, फलफूल तथा दालको रस खुवाउने, सरसफाई र हेरचाहमा बिशेष ध्यान दिने जस्ता विभिन्न कुराहरुको विषयमा परामर्श दिएको समेत लक्ष्मी बताउँछिन् ।

हाल अंकितको स्वास्थ्य अवस्थामा क्रमिक सुधार आएको छ । अहिले त उसले खाना पनि राम्रोसँग खान्छ र हृष्टपुष्ट देखिएको छ । उसको खानपान र हेरविचारमा लक्ष्मीले विशेष ख्याल राख्न थालेकी छिन् । उनले भनिन् “त्यति बेला म दंग परें जब श्रावण महिनाको वृद्धि अनुगमनमा अंकितको तौल ७.०० के.जी भएको कुरा महिला सवास्थ्य स्वयसेविकाबाट जानकारी भयो । त्यसबेला म धेरै खुसी भएँ ।” सबैको प्रयासले हाल अंकितको स्वास्थ्य सुधारात्मक छ । हाल परियोजनाबाट नियमित खानपान स्वास्थ्य सरसफाई, सर्वोत्तम पिठोको प्रयोग र आमासंगको परामर्श कार्यलाई अझ जोड दिइएको छ ।

विद्यालय शान्ति क्षेत्र घोषणा भएपछि सिकाई उपलब्धी बढ्यो

अहिले बालबालिकाहरु निर्धक्कसाथ विद्यालय जान्छन् । शिक्षकहरु पनि बन्द तथा हडताल भनेर घरमा बस्ने गर्दैनन् । अभिभावकहरुले प्रष्ट भन्ने गर्छन “यहाँ कुनै बन्द तथा हडतालमा पनि बिद्यालय बन्द हुँदैन । हामी ढुक्क भएर आफ्नो बालबालिकाहरु बिद्यालय पठाउँछौ ।”

नेपाल सरकारले २०६८ जेठ ११ गते विद्यालय शान्तिक्षेत्र राष्ट्रिय ढाँचा र कार्यान्वयन निर्देशिका जारी गरेपछि त्रिवेणीसुस्ता गाविसले पनि विद्यालय शान्तिक्षेत्रको कार्यान्वयनका लागि प्रतिवद्धता जनाउँदै गाविसलाई सोही सालको साउन २५ गते विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा गरेको हो । घोषणाको क्रममा गाविसमा कार्यरत राजीनितिक दल, विद्यालयहरु तथा अन्य संघ संस्थाहरुले प्रतिवद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गरेका थिए । घोषणासभामा सबैको प्रतिवद्धता पढेर सुनाउँदै १२ बुँदे घोषणा पत्र पढेर सुनाइएको थियो । घोषणा गरिएका बूँदाहरु सार्वजनिक स्थलमा प्रदर्शन गर्ने, विद्यालय तथा सरोकारित निकायका कार्यालयहरुमा राख्ने र कार्यान्वयन अवस्थाको समीक्षा गरेपछि घोषणाको प्रभावकारिता बढ्दै गएको हो ।

विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा अघि विद्यालयहरुमा बाहिरी हस्तक्षेपबाट विद्यालय बन्द हुने, विद्यालयमा तनाव सिर्जना हुने, हल्लाको भरमा विद्यालय बन्द हुने, चन्दा असुल्ने, अभिभावकहरु विद्यालयमा आएर शिक्षक तथा विद्यार्थी माथि हातपातगर्ने जस्ता गतिविधि हुने गर्थे । राजनीतिक दलको कार्यक्रम पनि विद्यालयमै आयोजना हुने गर्थे । बालबालिकाहरुलाई सजाय दिने प्रचलन बाक्लो



थियो । विद्यालयमा बालबालिकाहरूको कुरा सुन्ने चलन स्थापित भएको थिएन ।

त्रिवेणीसुस्ता गा.वि.स मा विद्यालयहरू बढी बन्द हुन थालेपछि बालबालिकाको पठनपाठनमा अवरोध सृजना भयो भन्दै पहिलोपटक स्थानिय एम्बिसन यूवाक्लब रानीनगरले आवाज उठायो । क्लबका सदस्यहरूले बेस नेपालसँग यसको समाधान गर्ने उपायबारे सल्लाह गरे । यसपछि स्थानीय सरोकारवालाहरूसँग यसबारेमा छलफल सुरु भयो । छलफलमा स्थानीय गाउँ बाल संरक्षण समिती, बालक्लब संजालहरूले बढी चासो देखाए । गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमितिले राजनीतिक दल तथा विद्यालयहरूको प्रतिबद्धता पत्र संकलन गर्‍यो । यसपछि सरोकारवालाको बैठकमा शान्ति क्षेत्र घोषणा गर्ने निर्णय भयो । घोषणाका बूँदाहरू तयार गरियो र घोषणासभाको आयोजना गरियो ।

त्रिवेणीसुस्ता गाविस विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा भएपछि विद्यालयहरू बढी खुलेको देखेपछि छिमेकी गाविस पकलीहवाले पनि गाविसलाई मिति : २०७१/२/१८ गते विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा गर्‍यो ।

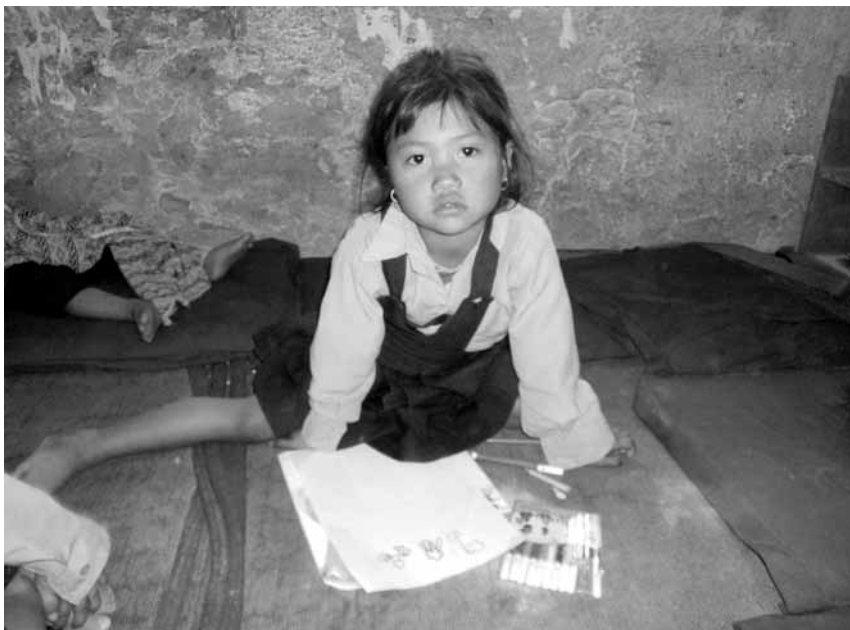
विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा भएपछि विद्यालयमा बालमैत्री वातावरणमा पठनपाठन भैरहेको छ । विद्यालयमा कुनै पनि राजनीतिक क्रियाकलाप हुने गरेको छैन । आचार संहिताको कार्यान्वयन भएको छ । विद्यालय बाहिरी हस्तक्षेपबाट मुक्त भएको छ । बन्द तथा हडतालहरूमा पनि विद्यालयहरू सुचारुरूपले संचालन भएका छन् । विद्यालयहरू बढी खुल्ने र पढाई हुने दिन पनि बढेर गएको छ । यी विद्यालयहरूमा गरिएको अध्ययनमा विद्यालय खुल्ने दिन सन् २०११ सालमा २१५ दिन थियो भन्ने सन् २०१४ मा २२४ पुगेको छ । सन् २०११ मा विद्यार्थी सिकाई उपलब्धि ४१.२०% थियो भन्ने सन् २०१४ मा ५० % पुगेको छ ।

सुनिता सबैकी प्यारी बालिका बनिन्

जौबारी गाविस वार्ड नं.५ राईकोट बस्ने बुबा पृथ्वीलाल राना तथा आमा बेलमति रानाको कोखबाट जन्मिएकी हुन् सुनिता राना । सुनिताको बुबाले घर बनाउने मिस्त्रीको काम गर्नुहुन्छ । हजुरआमा घरमा खाना पकाउने र आमाले खेतीपाती गर्नुहुन्छ । हजुरबुबा उमेर पाकेकोले केही काम गर्न सक्नुहुन्न । सुनिताको घरमा जम्मा सात जनाको परिवार छ । बुबा तथा आमाको कमाईले घरपरिवार चलेको छ । सुनिता बालविकास केन्द्र जान थालेपछि उनको सिकाई तथा व्यवहारमा परिवर्तन आएको कुरा उनका बुबा तथा आमाले बताउनु हुन्छ । श्री गोरखनाथ बालविकास केन्द्रको नियमितताले गर्दा उनमा परिवर्तन आएको हो ।

उनी बिहान ६.०० उठ्छन् । चप्पल लगाएर शौचालय जान्छन् । मुखहात धोई ब्रस गरेपछि नास्ता खान्छन् । दिदी तथा भाईहरूसँगै बसेर पढ्न थाल्छन् । पढ्दा पढ्दै बालगीत गाउन थाल्छन् । आफुसँग मिल्ने साथीलाई बोलाएर आफु शिक्षक बनेको अभिनय गर्दै पढाउन थाल्छन् । केही समय पढिसके पछि साथीसँग खेलन जाने र कहिलेकाही घरमै दिदीभाई सँग खेल्ने पनि गर्छिन् । बिहान ९:३० बजे खाना खान्छन् । उनको आमाले उनलाई बालबिकासकेन्द्र जानको लागि तयार गरिदिनु हुन्छ । उनी आफ्नो दिदीसँग बालविकास केन्द्र जान्छन् ।

सुनिता दश बजेबाट तीन बजेसम्म केन्द्रमै विभिन्न क्रियाकलाप गरेर बस्छिन् । केन्द्रबाट फर्केपछि नास्ता खान्छन् र गाउँदै लेख्दै गर्छिन् । घर नजिकैको साथीसँग पनि खेल्छिन् । उनी बालविकास केन्द्रमा गरेका क्रियाकलाप आफ्नो दिदी, हजुरआमा तथा आमालाई देखाउँछिन् । सयुक्त परिवारमा हुर्केको र बालविकास केन्द्रको क्रियाकलापले गर्दा होला सुनिता आफ्नी हजुरआमासँग पुराना पुराना कथा भन्न



लगाई सुन्ने र आफूले पनि सगसगै भन्ने प्रयास गर्छिन् ।

सुनितालाई खानामा मासु दालभात मन पर्छ । उनलाई बालबिकास केन्द्रको मेडम र हेडसर मन पर्छ रे ! उनले भनिन् “मलाई उहाँहरूले माया गर्नु हुन्छ । पिट्नु हुन्न, गालि गर्नुहुन्न र गीत सिकाउनु हुन्छ । मलाई मन पर्ने गीत ‘गोलो गोलो घेरा बनाऊ’ हो । मलाई विद्यालय सधैं आउन मन लाग्छ, किनभने चिप्लेटी र ढिकीच्याउँ खेलन पाईन्छ । रंग लगाउन र चित्र बनाउन पाईन्छ । मेरो कक्षामा खेल्ने कुरा धेरै छ । मेडमले खेल खेलाउनु हुन्छ । चित्र बनाएर कथा भन्नु हुन्छ । फोटो देखाएर ए.बि.....एक. दुई.....क ख..... सिकाउनु हुन्छ । मलाई ब्लकको घर बनाउन आउँछ । लोकसरलाई गीत गाएर सुनाएपछि चकलेट दिनुहुन्छ ।”

उनले थपिन् “मलाई पहिला पढ्न आउन मन् लाग्थेन । किनकी स्कूलमा साथी र खाने कुरा थिएन । दिदी मलाई कोठामा छोडेर आफ्नो कक्षामा जान्थीन् । म एकलै हुन्थेँ । तर अब धेरै साथीहरू छन् । अहिले दिउँसो खाजा खान पाईन्छ । पालै पालो खेलन पनि पाईन्छ । हामीहरूले बनाएको चित्र पनि मेडमले भुन्डाएर राखी दिनुहुन्छ । पानी खान खुट्टा धुन जान पनि मेडमले पालैपालो मिलाएर लैजानुहुन्छ । यसरी जान पाउँदा मलाई रमाईलो लाग्छ ।”

बुबा पृथ्वीलाल राना भन्नु हुन्छ “सुनिताले मलाई पनि काम गरेर आएपछि साबुनपानीले हात धुन र चप्पल गलाएर मात्र शौचालय जान सिकाएकी छ ।” कक्षा एकका शिक्षक लोक बहादुर कुँवरका अनुसार बालबिकास केन्द्रले कक्षा १ को सिकाई उपलब्धी बढाएको छ, जुन ३५ प्रतिशत बाट ६० प्रतिशत पुगेको छ । प्र.अ. टेक प्रसाद खनालका अनुसार बालमैत्री बालबिकास केन्द्रले बालबिकास केन्द्रमा भर्ना बढेको र कक्षा एकमा सिकाई उपलब्धी बढेकोले माथिल्ला कक्षामा पनि सिकाउन र पढाउन सजिलो भएको छ ।

अस्मिन र सीताको आनीबानीमा सुधार आयो

स्कूल जाने बेला भयो कि अस्मिन तामाङले टाउको वा पेट दुखेको बाहना गर्थे । कहिलेकाहिँ स्कूल आई हाले पनि उनको पढाईप्रति खासै चासो हुदैनथ्यो । देवचुली नगरपालिका वडा नं. ९ मिलनटोलस्थित मनकामना प्राथमिक विद्यालयको कक्षा १ मा पढ्ने अस्मिनले न गृहकार्य गरेको हुन्थ्यो न कक्षाकार्य नै । ७ वर्षका अस्मिन स्कूल आएको दिन प्राय खाजा खाने ब्रेकमा भागेर घर जान्थ्यो । कक्षा १ की १२ वर्षीय सीता आलेको कथा पनि फरक थिएन । कक्षामा अनियमित हुने सीताको पनि पढाई प्रति पटककै मन जाँदैन थियो । उनले पनि न गृहकार्य गर्थिन् न, कक्षा कार्य नै । अस्मिनसँगै सीता पनि खाजा खाने ब्रेक समयमा घर जान्थिन् ।

तर अचेल अस्मिन र सीताको आनीबानीमा सुधार आएको छ । अचेल उनीहरू दुवै जना विद्यालय नियमित आउने गर्छन् । पढाइमा पनि उनीहरूको चासो बढेको छ । साथीहरूसँग रमाएर खेल्ने, सिक्ने गर्छन् । कक्षाकोठाभित्रको कृयाकलापहरूमा उनीहरू सक्रिय हुन्छन् । २०७१ सालको जेठ महिनामा २५ दिन विद्यालय खुलेको थियो । यो महिनामा अस्मिन जम्मा १७ दिन मात्रै विद्यालयमा हाजिर भएका थिए । तर जम्मा २० विद्यालय खुलेको भदौ महिनामा उनी बीसै दिन हाजिर भएका छन् ।

कक्षा शिक्षकहरूले सक्रिय शिक्षण सिकाई तालिम र विद्यालयले शैक्षिक सामग्री पाएपछि उनीहरूको व्यवहारमा परिवर्तन आएको हो । यो विद्यालयमा सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोगमा बेस नेपालले

विद्यालय क्षेत्र सुधार सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्नु अघि कक्षा शिक्षण थिएन । शैक्षिक सामग्री निर्माण र प्रयोगलाई खासै ध्यान दिइँदैनथ्यो । तर शिक्षकहरूले सक्रिय शिक्षण सिकाई तालिम पाए पछि भने शैक्षिक सामग्रीको प्रयोगको महत्व बुझ्नुका साथै विद्यार्थीकेन्द्रित शिक्षण विधि र ज्ञानको बारेमा समेत थाहा पाए ।

कक्षा शिक्षक कृष्णकला काफ्लेका अनुसार सक्रिय शिक्षण सिकाई तालिम र निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणाली विषयक गोष्ठी अघि पुरानै तरिकाले शिक्षण गर्दै आएकी थिइन् । “जस्तो कि मैले पाठ पढ्छें, विद्यार्थीहरूले पछि पछि भन्थे ।” उनले भनिन् “अनि एउटा लठ्ठीले क, ख, ए, बी, सी देखाउँदै जाने बच्चाहरूलाई सुगा रटाई भन्न लगाउने ।”

“अहिले सम्भ्रदा लाग्छ, म त स्कुल गयो, समय बितायो, घर आयो । बच्चाहरूलाई सिकाएकै रहेनछु ।” उनले थपिन् ।

अहिले उनको विद्यार्थीलाई सिकाउने शैलीमा परिवर्तन आएको छ । उनले शिक्षण गर्नु अघि शिक्षक निर्देशिका अध्ययन गर्छिन् । शिक्षण क्रियाकलापको पूर्व अभ्यास गर्छिन् र कक्षामा बच्चाहरूलाई सिक्नलाई उत्प्रेरित गर्छिन् । शैक्षिक सामग्रीको छनौटमा पनि ध्यान पुर्याउँछिन् । जान्ने विद्यार्थीलाई भन्दा कमजोर विद्यार्थीहरूलाई समय दिन्छिन् । जुन कुरा उनले सक्रिय शिक्षण सिकाई र निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणाली गोष्ठीको छलफलबाट सिकेकी थिइन् ।

कक्षाकोठाभित्र उनले विद्यार्थीहरूलाई गर्ने प्रश्नको शैलीमा पनि सुधार गरेकी छिन् । उनले सबै विद्यार्थीहरूले सुन्ने गरी समूहमा प्रश्न गर्छिन् । सबैलाई प्रश्नको उत्तर सोच्ने समय दिन्छिन् र कुनै एक विद्यार्थीलाई छनौट गरी उत्तर भन्न लगाउँछिन् । उत्तर सही वा गलत के हो, अर्का विद्यार्थीलाई नै मूल्याङ्कन गर्न लगाउने उनको शैली छ । प्रश्नको उत्तर सोच्न दिनाले कमजोर विद्यार्थीहरूले अन्य जान्ने विद्यार्थीबाट सिक्छन् भन्ने उनको मान्यता छ ।

कक्षा शिक्षक कृष्णकलाले विद्यार्थीहरूलाई चर्को बोलीले बोलाउँदिनन् । सजाय दिने चलन विद्यालयमै छैन । अझ उनले सबै विद्यार्थीहरूलाई आदरार्थी शब्द “तपाईं” भनेर बोलाउँने गर्छिन् । उनले कक्षाकोठामा गरेको प्रयासले विद्यार्थीहरूको सिकाईमा राम्रो सुधार आएको दाबी गरिन् । विद्यालयका प्रधानाध्यापक धनमाया कडारियाले पनि कक्षा शिक्षणले विद्यार्थीहरूको सिकाईमा राम्रो प्रभाव पारेको बताइन् । उक्त विद्यालयको शैक्षिक सत्र २०६९ मा कक्षा १ को शैक्षिक उपलब्धी ६८ दशमलव ११ थियो भने शैक्षिक सत्र २०७० मा ७१ दशमलव ३६ पुगेको रेकर्ड विद्यालयमा भेटियो ।



पैरवीका दस्तावेजहरू

च न १०८
प स

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
शिक्षा विभाग
जिल्ला शिक्षा कार्यालय
नवलपरासी

मिति: २०६८-०५-११

श्री यव ४ स्रोत केन्द्र
नवलपरासी

विषय: विद्यालयमा बाल सहभागिता र बालसंरक्षण नीति लागु गर्ने सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा विद्यालय शान्ति क्षेत्र राष्ट्रिय ढाँचा कार्यान्वयन निर्देशिका अनुसार बालबालिकाहरूले सूचना पाउने, विचार व्यक्त गर्न पाउने, संरक्षित बातावरणमा गुणस्तरीय शिक्षा आर्जन गर्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न उपयुक्त देखिएको हुदा सवै विद्यालयहरूलाई बालवलय गठन गर्न, बालवलयका २ जना (१ छात्र तथा १ छात्रा)लाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकमा स्थायी आमन्त्रित सदस्यको रूपमा आमन्त्रण गर्ने व्यवस्था मिलाउन हुनको साथै विद्यालयमा बाल संरक्षण नीति निमाणि गरी कार्यन्वयन गर्न गराउनुहुन अनुरोध छ ।

बोधार्थ
श्री पछेटेपन उन्मुलन समाज(बेस) नेपाल
नवलपरासी ।

०६/०५/११
उप-सचिव

Price save
कुनै मात्रा रकम

Signature

Signature

Signature

त्रिवेणीसुस्ता गाविसस्तरमा विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणाका लागि
सरोकारवालाहरुको भेलामा भएका छलफलबाट आएका बुदाहरु
२०६८/१५/१५

- १) शिक्षक युनियनको आकाशनामा विद्यालय बन्द गरी भेला हुन परेमा विद्यालयबाट शिक्षक प्रतिनिधि पठाई सहयोग गरिने र पढाई यथावत राखिने छ ।
 - २) कुनै पनि राजनीतिक दलको कार्यक्रममा शिक्षक, कर्मचारी, वि.व्य.स.पदाधिकारी तथा विद्यार्थीहरुलाई जबरजस्ती समावेश गर्न मनाही गरिन्छ ।
 - ३) विद्यालयका हाता भित्र तथा विद्यालय वरिपरि हातहतियार तथा विष्फोटक पदार्थ लिएर जान तथा सैन्य क्रियाकलाप गर्न निषेध गरिएको छ ।
 - ४) कुनै पनि बहानामा विद्यालयलाई आक्रमण गर्ने, निसाना बनाउने, ढालको रुपमा प्रयोग गर्ने तथा भौतिक क्षति पुर्याउन र जबरजस्ती चन्दा असुल गर्न मनाही गरिएको छ ।
 - ५) विद्यालयमा दलगत राजनीतिक हस्तक्षेप गरी पठनपाठनमा कुनै किसिमको बाधा पार्न सक्त मनाही गरिन्छ ।
 - ६) विद्यालय क्षेत्र भित्र कुनै प्रकारको भित्तिलेखन पप्पलेट, पर्चा टास्न मनाही गरिन्छ ।
 - ७) बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा भेदभाव, शारीरिक तथा मानसिक सजायहरु र सबैखाले दुर्व्यवहारहरु गर्न मनाही गरिन्छ ।
 - ८) विद्यालय भित्र कुनै पनि राजनीतिक पार्टी, जातिगत संगठन तथा तिनका भातृसंस्थाहरुको संगठन खोल्न मनाही गरिन्छ ।
 - ९) कुनै राजनीतिक दल वा संघ संगठनले विद्यालय बन्द आह्वान गरेमा त्यसको अवज्ञा गरिनेछ ।
 - १०) विद्यालय हाताभित्र कुनै पनि व्यक्तिबाट भ्रष्टाचार तथा गल्फ पढाई खेल्न गर्ने निषेध गरिएको छ ।
 - ११) विद्यालय हातालाई समुदायको भोजभतेर गर्ने, पशुको चरिचरनकोरुपमा प्रयोग गर्ने काम गर्न मनाही गरिएको छ ।
 - १२) विद्यालयको पठन, पाठन तथा अन्य कृपाकृत्यहरुलाई प्रभावित पार्ने गरिनेवाला भएता तथा अन्य व्यक्ति सामग्रीहरुको प्रयोगमा निषेध गरिएको छ ।
- विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्रको रुपमा मान्यता दिई उल्लेखित बुदाकार्यान्वयन गर्न तथा शैक्षिक उन्नतिको लागि समुदाय तथा सरोकारवालाहरुबाट पूर्ण सहयोगको अपेक्षा गर्दछौ ।

आयोजक

गाविस तथा गाउँ बाल सुरक्षण तथा प्रवर्द्धन उपसमिति त्रिवेणी सुस्ता, नवलपरासी

Signature

पकिलहवा गाबिसस्तरमा विधालय शान्तिक्षेत्र घोषणाका लागि

सरोकारवालाहरुको भेलामा भएका छलफलबाट आएका बुदाहरु

२०७१/२१९८

१. कुनै पनि राजनैतिक दलको कार्यक्रममा शिक्षक, कर्मचारी, वि. व्य. स. पदाधिकारी तथा विधायीहरूलाई जबरजस्ती समावेश गर्न मनाही गरिन्छ।
२. विधालयमा कुनै पनि राजनैतिक नारा, पम्पलेट, स्लोगन आदी टास्न र लेख्न तथा राजनैतिक क्रियाकलाप गर्न निषेध गरिएको छ।
३. विधालयमा धूम्रपान तथा मादकपदार्थ सेवन गरी प्रवेश गर्न निषेध गरिएको छ।
४. विधालय भित्र कुनै पनि शिक्षक, विधार्थी तथा अरु कसैलाई पनि गाली गलौच तथा अभद्र व्यवहार गर्न तथा मानसिक तनाव दिनेखालका कृयाकलाप गर्न मनाही गरीएको छ।
५. विधालयका बालबालिकाहरूलाई कुनै किसिमको बाल दुर्व्यवहार गर्न निषेध गरीएको तथा दण्डरहित शिक्षा प्रदान गरिने छ तथा शिक्षकहरूलाई खटाएको ठाउँमा नै तोकिएको काम गर्नु पर्ने आए गएको समय इमान्दारी साथ जनाई हजिर हुनु पर्ने।
६. विधालय क्षेत्र भित्र कुनै प्रकारको भित्तेलेखन, पम्पलेट, पर्चा टास्न मनाही गरिन्छ।
७. विधालय भित्र कुनैपनि राजनीतिक पार्टी, जातिगत संगठन तथा तिनको भातृसंस्थाहरूको संगठन खोल्न मनाही गरिन्छ।
८. विधालयको कुनै पनि व्यक्तिले भाषा, सम्प्रदाय तथा धर्म विरोधी भावना शिक्षक, विधार्थी तथा अभिभावकमा फैलाउन मनाहि गरिएको छ।
९. विधालय हाताभित्र कुनै किसिमको हातहतियार तथा भयभित हुने खालको सामग्री लिएर प्रवेश गर्न मनाहि गरिएको छ।
१०. विधालयमा कुनै किसिमको हिंसात्मक कार्य शस्त्र गतिविधि को आखडा बनाउन पाइने छैन।
११. कुनै पनि बाहानामा विधालयलाई आक्रमण गर्ने, निशाना बनाउने, छालको रुपमा प्रयोग गर्ने भौतिक क्षति पुर्याउन र जबरजस्ती चन्दा असुल गर्न मनाहि गरिन्छ।
१२. विधालयमा दलगत राजनीतिक हस्तक्षेप गरी पठनपाठनमा कुनै किसिमको बाधा पार्न सक्त मनाही गरिन्छ।
१३. विधालय संचालन समयमा भोजभतेर र जन्ती राख्न मनाहि गरीएको छ।
१४. विधालय समयमा विधालय कम्पाउण्डमा गाईबस्तु चराउन मनाहि गरीएको छ।
१५. कुनै राजनैतिक दल वा कुनै संघ संगठनको बन्द हडतालमा विधालय बन्द गर्न मनाहि गरीएको छ।
१६. शिक्षक युनियनको आक्रान्तमा विधालय बन्द गरी भेला हुन परेमा विधालय शिक्षकहरूबाट सहयोग गरिने।
१७. विधालयमा त्यसको सट्टा अर्को दिन पढाई संचालन गरिनेछ।
१८. कक्षा विरोधी भित्र गैरव्यवस्थित प्रवेश गर्ने पाइने छैन।

आयोजक

गा वि स गाउबालसंरक्षण तथा संवर्धन समिति विधालय परिवार पकिलहवा, नवलपरासी

कार्यक्रम समापनका अवसरमा संस्थाले उठाएका सवालहरु अगाडि बढाउने सन्दर्भमा
जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासीसंग हाम्रो
विशेष अनुरोध

श्री जिल्ला शिक्षा अधिकारीज्यू
जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासी

पछिटेपन उन्मूलन समाज(बेस)-नेपालले खासगरी सशस्त्र द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाको लागि कार्यक्रमबाट नवलपरासी जिल्लामा सन् २००३ देखि काम गर्न सुरु गरेको थियो । उक्त कार्यक्रमले द्वन्द्वका बेला बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्यको अधिकारको प्रत्याभूतिका साथै द्वन्द्वबाट बालबालिकाको संरक्षणको सवालमा काम गरेको थियो । यस्तैगरी बेस नेपाल सन् २००७ देखि युवाको लागि शिक्षा : शान्ति र विकासको लागि युवा कार्यक्रम मार्फत किशोरकिशोरीहरुको शिक्षा तथा संरक्षणको लागि सन् २०११ सम्म नवलपरासीका पहाडी गाविसहरुमा कार्यरत रह्यो । यता सन् २००९ देखि गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम मार्फत तराईका गाविसहरुमा बेस नेपाल क्रियाशील रह्यो । सन् २०११ बाट सुरुवात भएका जाइका/एस्.एस्.आर.पी., इसिडि कार्यक्रमहरु समेत यस वर्षदेखि समापन हुदैछन् ।

यस वर्षदेखि नवलपरासी जिल्लामा सेभ द चिल्ड्रेनसंगको करिब ११ वर्षसम्मको साभेदारीमा संचालनमा रहेका शिक्षा तथा पोषण सम्बद्ध मुख्य कार्यक्रमहरु सकिदै छ । हिजोका दिनमा हाम्रा संस्था र जिल्ला शिक्षा कार्यालयबीच रहेको साभेदारी र सहकार्यबाट प्राप्त शैक्षिक उपलब्धीहरुलाई संस्थागत गर्न हामीले देखे भोगेका निम्नलिखित विषयहरुलाई जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट उच्च प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउन सादर अनुरोध गर्दछौ ।

१) जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा हाम्रो संस्थाबीच सहकार्यमा रहेका प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको विकास, विद्यालयमा बालसहभागिता प्रवर्द्धन, बालमैत्री विद्यालय, भयरहित शिक्षण सिकाई, विद्यालय शान्तिक्षेत्र अभियानहरुलाई जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा स्रोत केन्द्रतहमा छलफलको विषय(एजेन्डा) बनाउने र यसको प्रवर्द्धन तथा अनुगमनमा नियमितता गर्ने ।

२) जिल्लाको शिक्षा योजना सार्वजनिक गर्ने, यसलाई सरोकारवालाहरुबीच छलफल गराई प्राथमिकता क्षेत्र निर्धारण गर्ने र यसकै आधारमा गाविस, जि.वि.स.तथा सबै सरकारी, गैरसरकारी संस्थाहरुलाई काम गर्ने वातावरण तयार गर्ने ।

३) जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट संचालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमहरुको योजना तर्जुमा, यसको कार्यान्वयन र अनुगमनका पाटोहरु तथा शिक्षाका लागि निर्मित विभिन्न समिति तथा सञ्जालहरुमा नियमानुसार शैक्षिक क्षेत्रमा कार्यरत गैसहरुलाई सहभागी बनाउने । शिक्षा क्षेत्रमा काम गरेर अनुभव हासिल गरेका संस्थाहरुलाई शैक्षिक विकासका कामहरुमा सहभागी बन्ने वातावरण निर्माण गर्ने ।

४) शिक्षा कार्यालय, स्रोत केन्द्र तथा स्वतन्त्ररूपमा विद्यालयहरूबाट गरिने शैक्षिक भ्रमणहरूलाई उपलब्धीमूलक बनाउन जिल्लाभित्रै प्रवर्द्धित भएका नमूना बालमैत्री विद्यालय, शिक्षामा नमूना काम गरेका शैक्षिक निकायहरू, नमूना बालविकास केन्द्रहरूमा अवलोकन गर्न गराउन प्रोत्साहित गर्ने ।

५) विद्यालयमा बालसहभागिता अभिवृद्धि गर्न (विद्यालयमा बालक्लब गठन तथा परिचालन गर्न गराउन तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा उनीहरूको सहभागितालाई अर्थपूर्ण बनाउन) यसको अनुगमन गर्ने तथा स्रोतकेन्द्रबाट प्रतिवेदन लिने प्रणाली स्थापना गर्ने ।

६) बेस नेपालबाट प्रवर्द्धन गरिएका बालमैत्री विद्यालय, नमूना बालविकास केन्द्रहरूलाई सिक्ने सिकाउने थलो (स्रोतकेन्द्र) को रूपमा विकास गर्न जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विशेष पहल हुनुपर्ने । ती विद्यालय तथा केन्द्रहरूलाई विशेष अनुगमनमा राख्ने ।

७) नवलपरासी जिल्लालाई बालमैत्री विद्यालय तथा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको नमूना जिल्ला बनाउन जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विशेष योजना बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

८) विभिन्न निकायबाट शिक्षामा भएका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता क्षेत्रमा लागु गर्न, कार्यक्रमको गुणस्तर बढाउन, भौतिक संरचनाहरू तोकिएको मापदण्ड अनुसार निर्माण गर्न गराउन शिक्षा कार्यालयबाट विशेष अनुगमन तथा छलफल गर्ने ।

९) जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट सुरु गरिएको सघन अनुगमन (Intensive Monitoring) लाई निरन्तरता दिनुपर्ने । त्यसका उपलब्धी तथा चुनौतिहरूको लेखाजोखा गरी अगाडि बढाइनु पर्ने । यस्ता अनुगमनहरूमा शिक्षामा काम गर्ने संस्था लगायत शिक्षाका सरोकारवालाहरूलाई समेत संलग्न गर्दा प्रभावकारी हुने ।

१०) विद्यालय शान्तिक्षेत्र प्रवर्द्धन गर्न जिल्लास्तरमा गठन भएको समिति निस्कृय रहेकोले त्यसलाई सक्रिय बनाउनु पर्ने र जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट यस सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्यढाँचालाई कार्यान्वयन गर्न गराउन विशेष पहल गर्दै जाने । यस्तैगरी जिल्ला प्रारम्भिक बालविकास समितिलाई समेत जागृत गरी प्रारम्भिक बालविकासको जिल्ला रणनीतिक योजना तयार गरिनुपर्ने ।



शालिकराम पाण्डे

कार्यकारी निर्देशक



प्रारम्भिक बालविकास नवलपरासी घोषणा पत्र २०७१

नवलपरासी जिल्लाको श्री जनकल्याण राष्ट्रिय नि मा वि शङ्खदेव, धौवादीमा मिति २०७१ चैत्र ५ र ६ गते माननीय शिक्षा मन्त्रीज्यूबाट उद्घाटन भई भव्य र सभ्यरूपमा सम्पन्न प्रारम्भिक बालविकास महोत्सवमा सहभागी हामी प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरु, मातृविद्यालयका प्रधानाध्यापकहरु, वि व्य स तथा बालविकास केन्द्रका अध्यक्षहरु, जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासी, सेभ द चिल्ड्रेन तथा बेस नेपालका प्रतिनिधिहरु सहित प्रारम्भिक बालविकासका सरोकारवालाहरुको संयुक्त रोहबरमा देहाय बमोजिम प्रारम्भिक बालविकास नवलपरासी घोषणा पत्र जारी गर्दछौ ।

प्रस्तावना :

शिक्षा ऐन तथा नियमावलीमा प्रारम्भिक बालविकासको क्षेत्र समावेश नभएको र प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धी भएका नीति नियमावलीहरुको संशोधनको आवश्यकता महसुस गर्दै, प्रारम्भिक बालविकासको क्षेत्रमा पर्याप्त कार्यक्रम तथा बजेटको अभाव भएको ठहर गर्दै तथा प्रारम्भिक बालविकासको महत्व तथा आवश्यकताको बारेमा सरोकारवालाहरुमा प्रयाप्त जानकारी पुग्न नसकेको मूल्यांकन गर्दै, उपरोक्त प्रस्तावनामा उल्लेखित विषयहरु तथा दुई दिनसम्म चलेको प्रारम्भिक बालविकास महोत्सवमा उठेका सवालहरुलाई समेत ध्यानमा राखी जग बलियो भए मात्रै घर बलियो हुन्छ भन्ने मर्मलाई आत्मसात गरी प्रारम्भिक बालविकासमा सरोकार राख्ने महोत्सवमा सहभागी भएका हामी सरोकारवालाहरुबाट देहाय अनुसार यो प्रारम्भिक बालविकास नवलपरासी घोषणा पत्र २०७१ घोषणा गर्दछौ । यो घोषणा पत्रको कार्यान्वयनको लागि हामी नेपाल सरकार, शिक्षा मन्त्रालय तथा अन्य सम्बन्धित सरोकारित निकायहरु समक्ष सादर अनुरोध गर्दछौ ।

घोषणा न १, नया संविधानमा प्रारम्भिक बालविकास उमेरका बालबालिकाहरुको अधिकार सुनिश्चित भएको हुनेछ ।

घोषणा न २, प्रारम्भिक बालविकासको विषय शिक्षा ऐन तथा नियमावलीमा स्पष्टरूपमा समावेश भएको हुनेछ ।

घोषणा न ३, विद्यमान प्रारम्भिक बालविकास निर्देशिका समथानुकूल संशोधित भएको हुनेछ ।

घोषणा न ४, प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा गुणस्तरयुक्त भौतिक पूर्वाधार, क्षमता विकास तथा पर्याप्त सिकाई सामग्रीहरुको व्यवस्थाका साथै सहयोगी कार्यकर्ताहरुले उपयुक्त पारिश्रमिक प्राप्त गरी केन्द्रहरु निरन्तर संचालन भएका हुनेछन् ।

घोषणा न ५, प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धी जिल्ला रणनीतिक योजनाहरु बनी यस सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछन् ।

घोषणा न ६, प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड तोकिएको सन्दर्भमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रले पाईआएको वार्षिक व्यवस्थापन खर्चमा वृद्धि भएको हुनेछ ।

घोषणा न ७, जिल्लास्तरमा प्रारम्भिक बालविकास सञ्जाल निर्माण भई क्रियाशील रहेको हुनेछ ।

घोषणा न ८, प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको वर्तमान अवस्थाको लेखाजोखा भई त्यसको आधारमा आवश्यकता पहिचान, थप कोटाहरुको वितरण तथा हाल संचालनमा रहेका केन्द्रहरुको गुणस्तर सुधार भएको हुनेछ ।

घोषणा न ९, प्रत्येक गाविस/नगरपालिकाहरुमा प्रारम्भिक बालविकासका नमूना स्रोत केन्द्रहरु स्थापना हुनेछन् ।

घोषणा न १०, प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा स्थानीय भाषाहरुमा सचेतना सामग्रीहरुको उत्पादन तथा प्रचार प्रसार भएको हुनेछ ।

घोषणा न ११, प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका शतप्रतिशत बालबालिकाहरुले दिवा खाजा तथा स्वास्थ्य एवं पोषणको सुविधा उपभोग गरेका हुनेछन् ।


शिक्षा पाउनु प्रत्येक बालबालिकाको अधिकार हो
विद्यालय शान्तिक्षेत्रलाई कार्यान्वयन गरौं



'हाम्रा बाबु नानीहरू स्कूल जाऊन् उरै भिन्न, स्कूल सुलोन् भिन्निल, यद्य नहोन् कुनैदिन ।'

विद्यालय शान्तिक्षेत्र बारे जानकारीमूलक हातेपत्र

नवलपरासी विद्यालयमा आधारित नेपालका बालबालिकाको 'परिचय' एक अध्ययन





सिद्धि, सिकाउदै
छाल क्लथ

प्रकाशक
संस्कृतिको विकास समिति
काठमाडौं

प्रकाशक संस्था
नेपाल द मिशन

प्रकाशक संस्था
प्रकाशक संस्था
प्रकाशक संस्था

विद्यालय सुधार योजनाबारे
जान्नै पर्ने कुराहरू

"हाम्रो विद्यालय बालबालिकाको उन्नतिको आधार
हामी सबै गाउँले मिली गरौं शैक्षिक सुधार"

पोषण एक परिचय



Save the Children



त्रिवेणी-सुस्तामा पनि अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा

■ शिक्षा संवाददाता/नवलपरासी

प्रजासत्ताक चलेर सन्तुष्ट (५ देखि ९ वर्ष) का बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने र उनीहरूलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्ने त्रिवेणी-सुस्ता गाविसले आजलाई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको गारिदत घोषणा गरेको छ ।

यस गाविसलाई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको गारिदत घोषणा गर्नुका लागि सन्तुष्टमा आवाज दिएका सुस्ता व्यवस्थापन समितिको सचिव, व्यवस्थापकीय चरको जेठो, सन्तुष्टमा भर्ना हुन बाँकी बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भित्र पठाउनका लागि सहयोग गर्ने एउटा प्याकेज कार्यक्रम नै रहेको जानकारी दियो । यसो

प्याकेज कार्यक्रममा स्थानीय गैरसरकारी संस्था बेस नेपालले सहयोग गरिरहेको यसका कार्यकारी निर्देशक डा.विष्णुमान प्याकेजले जानकारी दिए । जिल्ला शिक्षा अधिकारी टेकबहादुर घाताले जिल्ला शिक्षा कार्यलयले जसको योजनामा राखेका १३ गाविसमध्ये जसको सचिवमा त्रिवेणी-सुस्ता गाविसले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा गरेको बताए । उनले शिक्षा कार्यालयबाट भएर सहयोग बढाउने चरण दिए । उनले शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थासँगै अनिवार्य तथा

निःशुल्क शिक्षाका लागि निरन्तर सहयोग गर्न आह्वान गरे । यो गाविसमा २०६८ नै विद्यालय स्थापित भएको सन्तुष्ट घोषणा गरिएको थियो । गाउँ शिक्षा समितिका अध्यक्ष गंगाधरदास महर्गाले सन्तुष्टस्थितमा सन्तुष्टमा कार्यलयमा पत्रकार आएर उक्तघोषणा, बाल अधिकार अधिकाइ रही गेला र स्थानीय तहको तहमा त्रिवेणी-सुस्ता गाविसले विद्यालय चर्न भएका सबै बालबालिकाहरूलाई निर्धारित शुल्क पठाउन तथा उनीहरूलाई गुनस्तरीय शिक्षा दिन सबै जुनसुकै रहेको जानकारी दिए ।

बेस कार्यालयमा बालकाषको स्थापना

तालाबन्दी

पाल्पा, ३ जेठ (कास)- माओवादीले पछौटेपन उन्मूलन समाज (बेस) को कार्यालयमा शुक्रवार तालाबन्दी गरिदिएका छन् । सदरमुकाम तानसेनबाट करिब ७० किमि पूर्व पाल्पाको विकट गाविसमा बेसले १० वर्षदेखि सामुदायिक विकासका गतिविधिमा संलग्न रहदै आएको छ । समन्वय र स्वीकृत नलिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका कारण ताला बन्दी गर्नुपरेको माओवादीले जनाएको छ । उनीहरूले स्वीकृत नलिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गएमा कडा कारबाहीसमेत गर्ने जनाएका छन् ।

भूमही (नवलपरासी), १८ पुस (दैपस)- जोखिममा परेका बालबालिकाहरूको संरक्षणका लागि जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासीले जिल्लामा बालकाष स्थापना गरेको छ । बालबालिकाको संरक्षणको लागि बालकाष वृद्धिको पहल र बालबालिकाको संरक्षणमा सरोकारवालाहरूको संलग्नतालाई बढाउन समितिले जोड दिएको हो । जिल्लाका जोखिम अवस्थाका बालबालिकाहरूको संरक्षणका गर्न समितिले गरेको यस कार्यका लागि जिल्लामा कार्यरत गैरसरकारी संस्थाहरूले समेत सहयोग गरेका छन् । समितिले कोषको व्यवस्थित संचालनको लागि जिल्ला बालकाष (संचालन) कार्यविधि तयार गरी सो बमोजिम जोखिममा परेका बालबालिकाहरूको संरक्षणको लागि कार्य सुरु गरेको हो । कार्यविधि अनुसार जिल्लामा

जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न रहेका बालबालिका, हराएका वा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेका बालबालिका, ऋणको कारणले बन्धकमा परेका वा जबरजस्ती श्रमबाट पीडित भएका, शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता दुर्व्यवहारबाट पीडित भएका, दुर्घटना वा प्राकृतिक दैवी प्रकोपमा परेका, सडक बालबालिकाहरू र जिल्ला बाल कल्याण समितिले तोकेका अन्य जोखिममा परेका बालबालिका लाभान्वित हुने जिल्ला बाल कल्याण अधिकारी मोना पौडेलले बताइन् । बालबालिकाको क्षेत्रमा क्रियाशील जिल्लाका नैससहरू भिडोआरसी, हिकोडेफ, इन्ट्रेणी समाज केन्द्र, बेस नेपाल र जिल्ला विकास समिति तथा बाल कल्याण समितिको पहलमा कोषमा हालसम्म दुई लाख पाँच हजार आठ सय दुई रुपैयाँ सकलान भएको र संरक्षणको कार्य भएको बाल कल्याण अधिकारी पौडेलले बताइन् ।

जिल्लामा सञ्चालित ६८ बालबिकास
केन्द्रहरूले आफ्नो रिंगेपन र
निरन्तरताका लागि अक्षयकोष संकलन गरेका
छन् । बालबिकास केन्द्रमा रिताइड क्रियाकलाप
गरेका बालबच्चाको मानसिक विकास
सम्बन्धी भएकोले केन्द्र निरन्तरताका लागि अक्षय
कोष जम्मा गरेको सरोकारवालाहरूले बताएका
छन् ।

बालविकास केन्द्रबाट सत्रा १ मा मर्न भएका विद्यार्थीको अनुगमनको लागि मर्पपति सोदीधी-४ मा अभियानकालको १ सत्रा २२ हजार जना गरेका छन् । बालविकास केन्द्रमा रिकार्ड कियामात्र मर्न बाँच्नहलेको सत्रा ज्यवार रकाम पति निरुवराताका लागि दित खोलेर दकाम सहयोग गरेको जलकालमा निमिती सोदीधी-४ का प्राध्यापकको मर्का यादवता बला । यादवका अनुसार ३ र ४ प्राथमिक बालविकास तमेर समूका बाइबसाहलहार्द गरेको लगुललेको समाजित, स्वेगमात्र, ज्यवारतिक र शारीरिक विकासमा सहयोग पुगेकोले अभियानकालहलेको कस जम्मा मर्न अतिरान भोलाका हुन ।

यथा गृही सुसंपूरा-५ की गीता पाल अपना चर
वर्षीय बच्चको आनी बानीप्रति खुसी छिन् ।
बोर्डिङ स्कूलको बच्चा ६ मा पढ़ने छिमेकीका
बच्चाले भन्दा मेरो बाबुले बालविकास केन्द्रबाट
धेरै सिक्केको छ । गीताले भनिन्, 'बोर्डिंगपाली,
अनुशासन र उसले देखाउने व्यवहार धेरै राम्रो
छि । शिशुगर्भही माथि त्रिवेणी सुस्ता-७ का
प्रधानाध्यापक अदमहोदय चापाको अनुशासना
पनि बालविकास केन्द्रबाट भर्ना भएका

विद्यार्थीहरू अन्य विद्यार्थीहरू भन्दा अनुशासित छन् । उनीहरूले विद्यालयमा गरिने हरेक क्रियाकलापहरूमा दिना संकोच सहभागी हुने गरेको उनले बताए । 'उनीहरूको सिकाइ स्तर पनि धेरै राम्रो छ' उनले भने ।

तार, बालविकास केन्द्रमा कार्यरत तालिम प्राप्त सहयोगी कार्यकर्ताहरूले शिक्षा विज्ञान कार्यलयबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधा नून भएकोले उनीहरूको राम्रो अवसर पाउनसक्ने छैनन्। गरेको स्वामीयहरूको गुनासो छ । यो समस्या रोक्नका लागि कोष जम्मा गर्ने अभियान सञ्चालना गरेको बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूले बताएका छन् । प्रभावकारी तरिकाले कियाकलनका लागि अनुभवी, तालिम प्राप्त सहयोगी कार्यकर्ता अत्यधिक भएका जम्मा कोषबाट प्राप्त ग्यालेले ब्यस सेवा सुविधा दिने योजना बनाएको जनकपुर बालविकास केन्द्र घोषाडी की बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष राम्र भुसालले बताउनु ।

■ અસંબીર સાલુમગર/નવલપરાસી

जिल्लाका ६८ वटै बालबालिका केन्द्रहरूले केन्द्रकै नाममा अलगगै एक खाता समाधान गरेका छन् । हालसम्म नवलपरासी जिल्लाका ६८ बालबालिका केन्द्रहरूमा जम्मा २८ लाख १० हजार २८० जम्मा भएको जानकारी छ । यो योजना रामगढसँगै स्वामीय तहमा नै लागूनी गर्ने योजना बनाएको बालबालिका केन्द्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूले बताएका छन् । यो योजना रामगढसँगै सही सुदुरीयमा गरी दिइने तथ्याङ्क अनुसारको योजना बनाउने योजना बनाएको जानकारी दिएका छन् ।

बालबिकास केन्द्र सञ्चालनका लागि जम्मा भएको एकम सही सतुपयोग गर्नुपर्ने जिल्ला शिक्षा कार्यलय नवलपरासीका जिल्ला शिक्षा अधिकारी टेकबहादुर थापाले बताए । जुन समूहका लागि कोष जम्मा गरेको हो त्यही समूहका लागि सतुपयोग होस् भन्ने उदेश्यले छुट्टै छात्रा सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने लगाइएको थापाले बताए । बालबिकास केन्द्रका बच्चाहरुको

નામમા સંકલન ગર્ને અરુલાઈ સર્વ ગર્ને મળન
ધ્યાપાલે મને ।

नवलपरासी जिल्लाको १० गाविसका सञ्चालित ७२ बालबिकास केन्द्रलाई लक्षित गरी बालबिकास केन्द्रका बालबालिका लागि गुणस्तरीय शिक्षा वातावरण कार्यक्रम सेम द विन्डेनको साभेदा र जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासीको समन्वय सहयोगमा बेस नेपाल नामक एक गैरसरकारी संस्थाले सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

परियोजनाका कार्यक्रम अघिवृत्त शालिकार
पोखरेलेका अनुसार यी बालविकास केन्द्रहरूले
नमूना बालविकास केन्द्रको रूपमा स्थापित
अभियान चलाएको हो । बालविकास केन्द्र
सञ्चालन हुने सिकाइ क्रियाकलापलाई प्रभावकारी
बनाउन सहयोगी कार्यकर्ताहरूको क्षमता
अगिवृद्धि र समुदाय संघटनाको कार्यक्रमहरू
सञ्चालन गर्दै आएको पोखरेले बताए ।

कावासोती, २० फागुन

वेश पाल्पा र जिल्ला शिक्षा कार्यलयको आयोजनामा अभिभावक शिक्षा सहजकर्ता प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम कावासोतीमा सम्पन्न भएको छ ।

३९ जना बाल विकास
केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्तालाई
प्रशिक्षण दिएको प्रशिक्षक

श्रमदानमा विव्यस अध्यक्ष

पंडिता राविकाको ४ वजने
सांगा पावसाइने खुलको घन्टी
बजाए । तर पनि कथा एकमा
पढने रुपा नेपालीसाई घर जान
तरन छैन । अन्ति साँचीगंग
मिलेर पढ्दै छिन् । हात्मा न
किताब छ न त कपी नै ।
मकैंको घोवाहो साटासाट गरेर
उपनीस जोड घट्टाउ सिन्दैछन् ।
‘पढ्नु र खेल्नु यहाँ उस्तैमै
हुन्छ’ शिक्षिका मीना बुद्धले
भनिन्, ‘खतले घरमा भन्दा
खुल्लै बस्नै राम्रा रमाउछन्’ ।

नवतपरासी जनकन्याण
राष्ट्रिय प्रावि धीवादीमा
बालमैत्री कक्षा सुरु भएपछि
स्कूलको माहौल फेरिएको
छ । विद्यालय हाताभित्र
छिर्ने बित्तिकै त्यसको अनुभव
गर्न सकिन्छ ।

चौरमा कहीकती प्लास्टिक र फोहर भेटिंदैन । कक्षाभित्र मात्र रमाइलो छ । डेक्स बेज्जहरू छैनन् । कार्पेट बिछ्याइएको भुइँमा चकटीहरू छन् ।
बालबालिकाले सजिने लेख

सकून भनेर कम उचाइमै
चारैतिर लहरे ब्याकबोर्ड छन,
जसमा सबै विद्यापीले एकीकृत
नेजल समझन । पढ्नेदेखि
सरसफाइम्ममका कामहरूबारे
विधान छुनफन गरेर दुगो
सागाइन्छ । यसरी पढ्दा
बानबानिका सानैदेखि कामपनि

जिम्मेवार हुन सिक्खान्, 'घेठ
शिक्षक प्रेम मन्नाइगीने भने ।
विद्यालय हेर्ने भनेर हात्ती पुगेका
शिक्षा राज्यमन्त्री रामबन्धन
यादव पनि दंग परे ।
यस्ता बाममैत्री कक्षाहरू

छन् । सरकारको विद्यालयमा स्वागत कार्यक्रम अन्तर्गत सरकारी र गैरसरकारी संस्था मिलेर यसरी पढाउने शैलीको विकास गरिएको हो ।

■ प्रदीप बरुवाल

संस्थालाई प्राप्त भएका नमूना प्रशंसापत्रहरू



नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
शिक्षा विभाग

जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासी

“सक्षम शिक्षक स्तरीय शिक्षा, सम्बृद्धिको लागि साक्षरता र प्रविधियुक्त शिक्षा”

अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवस तथा राष्ट्रिय शिक्षा दिवस-२०७१

प्रमाण-पत्र

श्री बेस नेपाल, नवलपरासी लाई शिक्षा क्षेत्रमा प्रशंसनीय काम गरेवापत
अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवस तथा राष्ट्रिय शिक्षा दिवस-२०७१ को उपलक्ष्यमा
स-धन्यवाद यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।



खुदाबक्ष कमार
जिल्ला शिक्षा अधिकारी
नवलपरासी



रामराज खड्गिया
अध्यक्ष
जिल्ला शिक्षा समिति, नवलपरासी
मिति: २०७१ माघ २३



हरिप्रसाद भट्टराई
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
नवलपरासी



नेपाल सरकार
महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
केन्द्रीय बाल कल्याण समिति

जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासी

प्रशंसा-पत्र

श्रीने.स.ने.प.न.
.....न.ब.न.प्र.रा.सी.....

मिति: २०७०/२/२९

जिल्ला बाल कल्याण समिति नवलपरासीको संस्थागत क्षमता विकास तथा नवलपरासीका बालबालिकाको हक अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा यहाँले पुर्‍याउनु भएको महत्वपूर्ण योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै यस समितिको नव निर्मित कार्यालय भवन समुदायनको शुभ अवसरमा हार्दिक कृतज्ञताकासाथ यो प्रशंसा-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

मीना पौडेल
जिल्ला बाल कल्याण अधिकारी
जिल्ला बाल कल्याण समिति, न.प.

डिल्ली राम गिरी
अध्यक्ष
केन्द्रीय बाल कल्याण समिति

दिनेश्वर अधिकारी
सचिव
महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय

केदारनाथ घिमिरे
अध्यक्ष, जिल्ला बाल कल्याण समिति
एवम् प्रमुख जिल्ला अधिकारी, न.प.



बी.पी.सी.को कार्यालय



कार्यालय

१० व-४७
१२ व-४७

१० व-४७

विषय: मध्यमवर्गीय श्रमिकहरूको समस्या।

जी.जी.एस. संस्थापकहरूको लागि

गुपरीत संस्थापकहरूको लागि पढाउने विषयको रूपमा नेपालको अर्थ-
तन्त्रशास्त्रीको विकासको विषयमा आ.व.१९६५/६६ र ०६६/६७ मा गुण-
स्तरीय शिक्षा कार्यक्रमहरू गर्दै आएको हुनाले उक्त कार्यक्रमबाट
लाभान् कार्यक्रम अन्तर्गत चेतना बृद्धी तथा लक्ष्यपूर्णता, हाजिरी ब्याप-
कसहितको शिक्षा विषयमा अत्यन्त महत्त्वपूर्ण कार्यहरू हुने र औद्योगिक
पुर्वाधार निर्माण कार्यहरूको अनुभव प्राप्त गर्ने हुनाले पुनः मध्य-
वर्गीय श्रमिकहरूको कार्यहरू निरन्तरता हुनका लागि आगामी-
दिनहरूमा अग्रेसरहरूको मध्यमवर्गीय सहितको श्रमिकहरूको समस्या-
विषयको कार्यहरूबाट विद्वान्हरूको सहकार्य अनुरोध छ।

जी.जी.एस. संस्थापकहरूको लागि

जी.जी.एस. संस्थापकहरूको लागि

संस्थापकहरूको लागि



SHREE MAHENDRA SECONDARY SCHOOL

श्री महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय



च. नं. Ref. No.:-

पत्र संख्या / L. No.:-

०५६/९८

मिति / Date ०५/६/२०

विषय / Sub.- धन्यवाद स्तोत्र

श्री / Shree मान प्रेमजन्तु पौड्या
पौड्या पौड्या पौड्या पौड्या

महेन्द्र,
उपरोक्त सम्बन्धमा यो दिने यस पत्रले
उक्तका लागि वेस पाल्पा नेपालले पुनः २००५
देखि यस विद्यालयमा गुणालयेय शिक्षा कार्यमा
गई आइरहेको छ। उक्त कार्य निर्माण, आलोक
विद्यालय, उक्तले शिक्षा, शिक्षा र विद्यालयका
अस्थापन समितिलाई गालिम, वस्तु विकास उक्त-
शिक्षा कार्यमा, आलोकले र कक्षा-१ मा स्थापित
परिष्कार, कक्षा आवस्थापन, गैर शिक्षा उपस्थापन,
नमुना वस्तु विकास गैर अमण कक्षा कार्यमा गई-
आइरहेको छ। यो दिने दलहरूमा पनि यसले शिक्षा-
को कार्यमा गरी दिन उन अमण तथा आस्था गई-
धन्यवाद उक्त गई छ।

प्रधानाध्यापक
श्री महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय
सोमनी, नवलपरासी



श्री लक्ष्मीपुरा नि. मा. विद्यालय

जमुनिया-६ सिसुजीवा (नवलपरासी)

मिति २०३६/०३/१५

विषय- धन्यावाद सम्बन्धमा ।

को पदार्थपत्र उन्मूलन समाज (चेस नेपाल)

उपरोक्त सम्बन्धमा चेस् नेपाल द्वारा यस विद्यालयमा मिति २०३४ साल कैरवि विद्यालय मा भयरहित, त्रासरहित तथा कष्टरहित र निष्पक्ष शिक्षा दिने योजना राखे अनुसार यस-कार्यक्रमबाट हरेक पक्षलाई सकारात्मक प्रभाव परेकोले वि० व्य० ५४, ३४ शि० स०, शिक्षक, परिणार तथा शिक्षा प्रेमी अभिभावकहरू र क्षत्र क्षत्राहरूबाट चेस् नेपाललाई धन्यवाद दिन चाहन्छन् र आशा र विश्वासका साथ भविष्यमा पनि यस्तै किसिमको सहयोग रहि रह्यो भने विद्यालयको निर्वहण प्रगति हुनेछ

क्रमांक ५२

29/01/2008
SECRETARIA DE
DESENVOLVIMENTO ECONÓMICO
E FISCAL
Jorge L. Fariñas



श्री जमुनिया गाउँ विकास समितिको कार्यालय
Shree Jamuniya Village Development Committee Office

नवलपरासी
Nawalparasi

फोन: ०७८-६२१३२६

च.नं./Ref. No.:-

पत्र संख्या/L. No.:- ०६६/०६८

मिति/Date: २०६६/०६/२६

विषय/Sub.: धन्यवाद सम्बन्धमा

श्री/Shree पद्मोदय उन्मुलन समाज (वैय)
नेपाल

प्रहृदय

उपरोक्त सम्बन्धमा पद्मोदय उन्मुलन समाज (वैय) -

नेपाल सन् २००५ देखि यस जमुनिया गा.वि.स.मा गुणस्तरिय शिक्षा कार्यक्रम गर्दै आइरहेको तथा यस कार्यक्रम अन्तरगत भवन निर्माण कक्षा कोठा व्यवस्थापन, बाल विकासमा छुई वसाई Ecd kit box सामग्री, शिक्षक, विकासलाई तालिम, रोल शिक्षा समिति गठन र अभिवृद्धि, बालमैत्री विद्यालय अवधारणा, अन्तरगत ढडरहित शिक्षा तथा अनिवार्य तथा नि: शुल्क शिक्षा को शुरुवात गाउँ बाल संरक्षण समिति संग समन्वय गरि बाल विकास को अधिकार सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने बाल विकास अवलोकन भ्रमण बाल विकासका अभिभावक संग अन्तरक्रिया - कार्यक्रम गर्दै आइरहेको र यस कार्यक्रमहरू आगामी दिनमा पनि कार्यक्रमको अपेक्षा राख्दै संस्थालाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ।


२०६६/०६/२६



श्री गृहोत्थानार्थी ग्राम विकास समितिको कार्यालय

च. नं० १८

पत्र संख्या:- ०६६/०६८

विषयः- धनप्रवाह निर्देशिका।

ਲੁ.ਕ.

मिति २०६६/६/२४

~~श्री पद्मलिपत - कु. मुक्त लाल (लेन)~~

अथान

[illegible]

364488
भारती राव कुर्मी
सावित्री आर्य



सं. ०१-३०

सं. ०६८/०६८

श्री पब्लिक हाउस विकास समितिको कार्यालय



सं. ००

सं. ०६८/०६८

विषय:- धन्यवाद ज्ञापन पत्र

श्री प्रान्तीय कार्यक्रम समन्वयक पञ्च, पछोटे पन उन्मुक्तन समाज वेस नेपाल

उपरोक्त लेखपत्रमा पछोटे पन उन्मुक्तन वेस नेपाल लेखेका १ (एक) वर्ष देखि यस पत्रालिकाबाट ०६८० अन्तरगत अवाञ्छित ४१ दिने २००० चन्द्रमास लेखरी र शिव गंगा प्रा.वे. लाई फोक्स विद्यालय कुर्नाट गरी बाल विकास व्यवस्थापन, शैक्षिक तन्त्रा ECD, Kid Box, (A.T.L) शिक्षक तालिम, शैक्षिक प्रमाण बाल कल्लु लाई तालिम तथा प्रशिक्षण मा तथ्य प्रदान गर्दै आई रहे र भविष्यमा पनि गर्दै जाने गर को ले विद्यालय मा बाल बालिका हरु को पढन पाठन मा सुधार आउनु को साथै यस ०६८० को सुधार केलाप हरु मा सुधार आए को ले यस ०६८० को ले धन्यवाद ज्ञापन गर्दै कार्यक्रम को निरन्तरता तथा उच्चोत्तर प्रगति को शुभ कामना व्यक्त गर्दै

नायब मुख्या



श्री गणेश विमल माध्यमिक विद्यालय नवलपरासी



मिति २०७३/०४/१९

सं०:- ०४६/०६८

ब०:- ६

विषय:- चन्द्रावाट क्षेत्र

धोबान् संचालक समिति

पहरेपन उन्मुलन समिति
(लेस्) नेपाल

महोदय,

उपरोक्त, सम्बन्धमा यो ह नि पहरेपन उन्मुलन
(लेस्) नेपालले सन् २००९ होखि यस विद्यालयका गुणस्तरीय -
शिक्षाको लागि विभिन्न किसिमका कार्यक्रम अर्स्त गर्नेको विद्यालय
को अवधारणा, ढाँडासहित शिक्षा, विद्यालय शास्त्रिकी घोषणा
विद्यालय, शिक्षा, वि.व्य. र शिक्षक अ. सेवा र सहायता अन्तर्गत
सहित निगठिका सहयोग, शिक्षक, वि.व्य.स, शिक्षा अ. सेवालाई
तात्त्विक, बालविकास अन्तर्गत, बालविकास र कक्षा वमा स्वास्थ्य
परीक्षण, भुक्तान, कक्षा वमा गेड शिक्षाको आवश्यकता अस्ता
कार्यका सह सम्पन्न गर्ने अंगरेको र अंगरेको निम्ति पनि
यस्तै कार्यकाको अपेक्षा शारङ्ग चन्द्रावाट व्यक्त गर्पेछु।

२०७३

प्रधानाध्यापक

दामोदर प्रसाद यादव

श्री गणेश विमा वि, नवलपरासी



श्री त्रिवेणी सुस्ता गा. वि. स. को कार्यालय

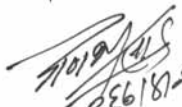
च.नं.: ८४
पत्र संख्या: ०६८/०६८

ल. अ.
मिति: २०६८/४/२६

बिषय:- संधन्मवाद जापन पत्र सम्बन्धमा।

श्री जो जे सँग सम्बन्ध रहे।

उपरोक्त सम्बन्धमा पछोटे बन् अनुमूलन
समाज बेस नेपाल क्षेत्र समितिको सुस्ता गा.वि.
सं.मा बिगत २ वर्ष देखि गुणस्त रिप्र शिक्षा
अन्तर्गत को बिभीन्न कार्यक्रमहरू गर्दै
आएको उक्त कार्यक्रमबाट मानविष भ्रमता
बढ्दै हुनका साथै भौतिक पूर्बधार निर्माण
कार्य भएको अनुभव पाइएको हुदा पुनःमाथी
उल्लेखित भएको कार्यक्रम निरन्तर हुन का
लागी अपेक्षा राख्दै संधन्मवाद सहित जापन
पत्र यस गा.वि.स. कार्यालयबाट दिइएको
विवरणको अनुरोध गरिन्छ।


०६८/४/२६

ज.स. प्रसाद

कार्य सचिव

सचिव पत्र अधिकारी



श्री सोमनी गाउँ विकास समितिको कार्यालय
Shree Somani Village Development Committee

नवलपरासी
NAWALPARASI

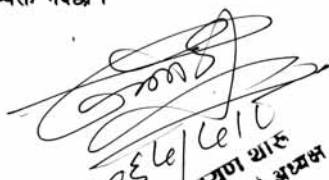
च.नं. Ref.No:- २४८
पत्र सं. Lett.No:- ०६७/०६८

मिति Date:- २०६७/०७/०८

विषय: धन्यवाद सम्बन्धमा ।

श्री मान् पछौटेपन उन्मूलन समाज नेपाल

उपरोक्त सम्बन्धमा यस सोमनी गा.वि.स.मा पछौटेपन उन्मूलन समाज (वेस) नेपालले सन् २००९ देखि गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम गर्दै आईरहेको र यसै कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयलाई बाल मैत्री बनाउने अवधारणाका साथ दण्डरहित शिक्षण, विद्यालयमा आचारसहिता निर्माण, चर्पी निर्माण, कक्षाकोठा व्यवस्थापन, बालबिकासमा भुईवसाई, भित्ते लेखन, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई तालिम, गरिव, असहायलाई छात्रवृत्ति वितरण, Kit box, ATL Box, सक्रिय शिक्षण तालिम, बालबिकासको सहजकर्ता लाई तालिम, नमूना बालबिकास अवलोकन भ्रमण, बालबिकासको अभिभावकसंग अन्तर्क्रिया कार्यक्रम, कक्षा १ मा ग्रेड शिक्षाको थालनी बालबिकास र कक्षा १ का बालबालिकाको स्वास्थ्य परीक्षण, गाउँ बाल संरक्षण समितिसंग समन्वय गरी कार्यक्रम बाल अधिकार सम्बन्धि कार्यक्रम, गा.वि.स. स्तरीय बालसञ्जाललाई कार्यक्रमका निम्ति सहयोग, बैठक खर्च लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आईरहेको छ र यस्तै अगामी दिनमा पनि यस कार्यक्रमहरु गरि दिन हुन अनुरोध सहित धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ ।


०६६/६६८
ज्योति नारायण शारी
गा.वि.स. तस्बिब एवं अध्यक्ष
(ना.सु.)

प्रा.वि. स्वीकृत - २०३२/०८/१६
नि.मा.वि. अनुमति - २०४४/१२/१२
मा.वि. अनुमति - २०४६/०४/१२
सामुदायिक व्यवस्थापन - २०६४/१०/१४

श्री शिक्षा बोधनी (सामुदायिक) माध्यमिक विद्यालय



प.स. / L.No. ०६६/७६

च.नं. / Ref.No ९९



Lumbini Zone (Nepal)

मिति / Date २०६६/३/६

विषय / Subject :- स-धनकारक

श्री / Shree मातृ संघर्ष संयोजक उद्दि.

पट्टीपत्र उद्घाटन समाज
बेस नेपाल

पट्टीपत्र उद्घाटन समाज बेस नेपालले यौगवी जानकारी गराउनु
लाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएर यस श्री शिक्षा बोधनी प्रा.वि.मा
देवमा शिक्षा तालिम, क्षमता विकास कार्यक्रम, प्रशिक्षण
अन्तर्क्रिया, बाल विकास उद्घाटन कार्यक्रम अन्तर्क्रिया र
रूख रोप्पामा सहभागिता, ट्याक्टर सहयोग, टोल शिक्षा समिति
गठन, बाल मैत्री उद्घाटन विद्यालय बनाउन सहयोग, वाणि
क्षेत्र घोषणा, बालीपाटी गठन र नगर विकास अर्न्तर्गत
पुस्तक व्यवस्थापनमा गरी सहयोग प्रति यस विद्यालय
ले कृतज्ञता प्रकट गर्दछ। बेस नेपालको सहयोगले यस
विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्र, क्षमता विकास कार्यक्रम, शिक्षा
क्षेत्रलाई तालिम प्राप्त, बाल मैत्री बनाउने, विद्यालयलाई
क्षमता प्राप्त, शिक्षा.स.लाई कर्मचारी बनाई, भौतिक रूपमा
सम्पन्न, भौतिक शान्ति रूपमा उच्च गतियल र भाइलो बना
वनाउने एक नम्रना विद्यालय बनाउन यस संस्था
प्रतिबद्ध, धार्मिक तथा बन्धुतात्मक सहयोगको आहवा
यस विद्यालयले लिइरहेको छ। बेस नेपालले आफ्नो प्रति
स्पर्धा गरी यस विद्यालयको स्थापना पत्र गरी अवसर
दिएका स-धनकारक प्रकट गर्दै यस संस्थाको स्थापना
लाई कामना गर्दछ।

२०६६/३/६
(स-धनकारक उद्घाटन)

प्रधानाध्यापक
(स-धनकारक उद्घाटन)

सवालहरूको निरन्तरताको लागि सरोकारवाला तथा तिनका भूमिकाहरू :

क्र. सं.	क्षेत्र	हालसम्म भएका मुख्य उपलब्धीहरू	गर्नुपर्ने बाकी कामहरू	जिम्मेवार निकाय	मुख्य जिम्मेवारी (भूमिका)
१	विद्यालय शान्तिक्षेत्र प्रयर्दन	<ul style="list-style-type: none"> त्रिवेणीसुस्ता तथा पकलीहवा गाविस विद्यालय शान्तिक्षेत्र घोषणा भएको । यसबाहेक धोवादीका ४ वटा विद्यालयहरू समेत घोषणा भएको । जिल्लास्तरमा जिशाकाको समन्वयमा जिल्लास्तरीय संयोजन समिति गठन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लाका सबै गाविसहरूमा शान्तिक्षेत्र कार्यान्वयनको पहलाघोषणा हुनुपर्ने । विद्यालय शान्तिक्षेत्र कार्यान्वयनको अनुगमन हुनुपर्ने । स्रोतकेन्द्र तथा शान्तिक्षेत्र कार्यान्वयनको अवस्था प्रतिवेदन आउनु पर्ने । जिल्लास्तरीय संयोजन समितिलाई सक्रिय बनाउनु पर्ने । 	जिल्ला शिक्षा कार्यालय नवलपरासी	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला संयोजक समितिको नियमित बैठक बोलाउने । विद्यालयतहमा बाल संरक्षण समिति गठन तथा क्षमता विकास गराउने । विद्यालयतहदेखि जिल्ला संयोजन समितिसम्म यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन आउने प्रणाली स्थापना गर्ने । स्रोतकेन्द्र तथा जिल्लास्तरीय बैठकमा विद्यालय शान्तिक्षेत्रलाई एउटा महत्वपूर्ण एजेन्डा बनाउने । जिल्ला संयोजक समितिको सक्रियता तथा विद्यालयस्तरको बाल संरक्षण समिति गठनको लागि जिल्ला शिक्षा कार्यालयसँग समन्वय तथा दबावको भूमिका खेल्ने । जिल्लास्तरमा यसको कार्यान्वयनको अवस्था प्रतिवेदन जिल्ला वाषिर्क प्रतिवेदनमा समावेश गर्ने ।
२	बालमैत्री विद्यालय प्रयर्दन	<ul style="list-style-type: none"> १३० भन्दा बढी विद्यालयहरू बालमैत्री विद्यालयका रूपमा प्रवर्द्धन भएका । जिल्लास्तरमा बालमैत्री विद्यालयहरूले मान्यता पाउँदै गएका । जिल्ला विकास समितिमा स्थानीय बालमैत्री शासन एकाई रहेको र जिल्लामा बालमैत्री गाविस तथा नगरा घोषणाका प्रयासहरू भइरहेका । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लास्तरमै बालमैत्री विद्यालय सम्बन्धी योजना बन्नु पर्ने । बालमैत्री विद्यालय न्यूनतम मापदण्ड लागू हुनु पर्ने । उत्कृष्ट बालमैत्री विद्यालयहरूलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने । नमुना बालमैत्री विद्यालयहरूमा अन्य विद्यालयहरूलाई अवलोकन गर्ने व्यवस्था मिलाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला शिक्षा कार्यालय जिल्ला विकास समिति जिल्ला बालकल्याण समिति 	<ul style="list-style-type: none"> बालमैत्री विद्यालय न्यूनतम मापदण्डलाई व्यवहारमा ल्याउन जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट जिल्ला बालमैत्री विद्यालय प्रवर्द्धन रणनीति तयारी गर्ने । जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट हरेक शिक्षा दिवसमा उत्कृष्ट बालमैत्री विद्यालय छनौट गरी पुरस्कृत हुने व्यवस्था मिलाउने । जिल्ला विकास समिति (सि.एफ.एल.जि.युनिट) ले बालमैत्री विद्यालयहरूको सूचिकृत गर्ने र बालमैत्री गाविस प्रवर्द्धनमा यसलाई समायोजन गर्ने । जिल्ला विकास समितिबाट बालमैत्री विद्यालय, समुदाय तथा गाविस प्रवर्द्धनको एकीकृत योजना बनाउने तथ्या संश्लेषण काम गर्ने संरकारी निकाय तथा संघ संस्थाहरूको समन्वय बैठकहरू राख्ने । जिल्ला बालकल्याण समितिबाट दबाव समूहकोरूपमा काम गर्ने । वाषिर्क प्रतिवेदनमा बालमैत्री विद्यालय सम्बन्धी भएका प्रगतिहरू समावेश गर्ने ।

३	<div>विद्यालय मा बालसहभागिता प्रवर्द्धन</div>	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विद्यालयहरूमा बालसहभागिता गठन तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा बालबालिकाको प्रतिनिधित्वको सुनिश्चित गर्न सबै स्रोतकेन्द्रहरूलाई पत्राचार भएको । बेस नेपालबाट १३० भन्दा बढी विद्यालयहरूमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा बालबालिकाको सहभागिता सुनिश्चित गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला शिक्षा कार्यालय जिल्ला बालकल्याण समिति 	<ul style="list-style-type: none"> जिजिकाबाट विद्यालयमा बालसहभागिता गठन, परिचालन तथा वि.व्य.स.मा सहभागिता सम्बन्धमा हालसम्मको अवस्था थाहा पाउन सर्वेक्षण हुनुपर्ने । बालसहभागितालाई स्रोतकेन्द्र तथा जिल्लास्तरको बैठकमा एउटा एजेन्डा बनाई छलफल गरिनुपर्ने । जिल्ला बालकल्याण समितिबाट बालसहभागिता प्रवर्द्धनको लागि जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नैरसरकारी संघ संस्थाहरूसँग मिलेर काम गर्नुपर्ने । 	
४	<div>अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा</div>	<ul style="list-style-type: none"> बेस नेपालबाट १० वटा विद्यालयहरूलाई निशुल्क शिक्षाको लागि जोड कोष सहयोग गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला शिक्षा कार्यालय 	<ul style="list-style-type: none"> जिजिकाबाट बेस नेपालको सहजीकरणमा घोषणा भएका विद्यालयहरूलाई आफ्नो कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्ने । 	
५	<div>गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमिति संस्थागत विकास</div>	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला बालकल्याण समितिको पहल तथा विभिन्न सामाजिक संस्थाहरूको सहयोगमा नवलपरासीमा ४३ गाविसमा गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमितिहरू गठन भई बालबालिकाको संवाला क्रियाशील रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला बालकल्याण समिति गाविस तथा न.पा.हरू सहयोगी निकाय तथा संघ संस्थाहरू 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला बालकल्याण समितिबाट विभिन्न सहयोगी संस्थाहरूको सहयोगमा सबै गाविसमा गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमितिको गठन गर्न पहल गर्नुपर्ने । गाविस तथा न.पा.हरूले स्थानीय गाउँ बाल संरक्षण तथा संवर्द्धन उपसमितिको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रम संचालन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्नु पर्ने । सहयोगी संस्थाहरूबाट स्रोत तथा प्राविधिक सेवा परिचालन गर्न जिल्ला बालकल्याण समितिले पहल गर्नुपर्ने । 	

६	<p>प्रारम्भिक बालविकास</p> <p>नवलपरासीमा हालसम्म ५७७ बालविकास केन्द्रहरू शिक्षा कार्यालयबाट वितरण भएको ।</p> <p>युनिसेफको सहयोगमा एम.एस.डि.एस. तथा सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोगमा बेस नेपालले प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।</p> <p>बेस नेपालबाट ७२ वटा बालविकास केन्द्रहरूलाई नमुनाकोरूपमा विकास गरिएको ।</p> <p>समुदाय तथा सरोकारवालाहरूबीच प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धमा चासो जगाउन सकिएको । जसबाट यस क्षेत्रमा स्थानीय लगानी बढ्दै जान थालेको ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक बालविकास जिल्ला समितिको सक्रियता बढाउनु पर्ने । प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धमा जिल्ला रणनीति तयार गर्नुपर्ने । तालिमप्राप्त स.का.हरूले केन्द्र छोड्ने क्रमलाई रोक्न सुविधाहरू बढाउनु पर्ने । केन्द्र विकासको लागि स्थानीय निकायको सहयोग तथा जिम्मेवारी बढाउनु पर्ने । विकासका सरकारी निकाय तथा विकासका सार्वभारहृको लागि जिविस तथा गाविस) 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा विभागबाट प्रारम्भिक बालविकासका स.का.हरूको पारिश्रमिक बढाउनु पर्ने । जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट प्रारम्भिक बालविकासको जिल्ला रणनीति बनाउनु पर्ने । यो रणनीतिको सम्बन्ध जिल्ला बालकल्याण समितिको आवधिक योजनाको पुरककोरूपमा रहनुपर्ने । प्रारम्भिक बालविकास जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका बढोत्तरी गर्न र जिम्मेवार बनाउन शिक्षा कार्यालयले विशेष पहल गर्नुपर्ने । स्थानीय निकायहरूले आफ्नो क्षेत्रमा रहेका बालविकास केन्द्रहरूको क्षमता विकासमा विद्यालयसहर लिई योजना निर्माण गर्नु पर्ने । विकासका सार्वभारहृले बालविकासको सवाललाई प्राथमिकता दिई कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।
७	<p>कृषि तथा पोषण समितिको परिचालन</p> <p>नवलपरासीमा १४१ तथा रुपन्देहीमा १०६ समूह गठन भई सक्रिय रहेका ।</p> <p>जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, नवलपरासीमा ५२ वटा तथा रुपन्देहीमा ३५ वटा समूहहरू दर्ता भएका ।</p> <p>ती समूहहरूमा वचल तथा पोषण सम्बन्धी क्रियाकलापहरू समेत संचालन भइरहेको ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जिल्ला सहकारी कार्यालय माफत स्थानीय सहकारीहरू जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले दर्ता भएका समूहहरूको लागि प्राविधिक सल्लाह तथा कार्यक्रम सहयोग गर्ने । एनेप परियोजनाले भित्र्याएका प्रविधिहरूको विस्तार गराउने । स्थानीय सहकारी संस्थाहरूले वचल गर्ने समूहहरूलाई आवद्ध गरी सेयर दिने । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले स्थानीय स्वास्थ्य संस्था माफत पोषण समूहहरूको क्षमता विकास गर्ने । महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूबाट पोषण शिक्षा तथा तौल अनुगमनको काम निरन्तर गराउने ।

सन् २००३ देखि नवलपरासी तथा रुपन्देही जिल्लामा काम गरेका (सुआहारा कार्यक्रम बाहेक) बेस नेपालका कर्मचारीको नामावली

क्र.सं.	नाम	कार्यरत पद	ठेगाना	कैफियत
१	शालिकराम पाण्डे	प्रमुख कार्यक्रम संयोजक	बाकामलाङ-३, पाल्पा	कार्यकारी निर्देशक, हालसम्म कार्यरत
२	रितुराम थापा सोती	कार्यक्रम संयोजक	बाकामलाङ-४, पाल्पा	शिक्षा, हाल अवकास
३	नित्यानन्द पाण्डे	कार्यक्रम संयोजक	बाकामलाङ-३, पाल्पा	हाल सुआहारा
४	तुल्सीराम गौतम	कार्यक्रम संयोजक	भारतीपुर-१, पाल्पा	अवकास
५	महेन्द्र भण्डारी	कार्यक्रम संयोजक	मदनपोखरा, पाल्पा	एनेप, अवकास
६	केशव गैरे	कार्यक्रम संयोजक	अर्गली-८, पाल्पा	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
७	शिवप्रसाद खराल	वित्त तथा प्र. अधिकृत	तानसेन, पाल्पा	हालसम्म कार्यरत, सुआहारा
८	शालिकराम पोखरेल	कार्यक्रम अधिकृत	बाकामलाङ-३, पाल्पा	इसिडि, हालसम्म कार्यरत
९	भेषराज पोखरेल	कार्यक्रम अधिकृत	गांडाकोट-२, पाल्पा	हाल कार्यरत, एनेप
१०	बिना कुमारी चौधरी	कार्यक्रम अधिकृत	गूठीसूर्यपुरा-५, नवलपरासी	बि.ई. हालसम्म कार्यरत
११	सुदर्शन खरवार	कार्यक्रम अधिकृत	हरपुर-८, नवलपरासी	अवकास
१२	असवीर सारु	कार्यक्रम अधिकृत	सिलुवा-८, पाल्पा	हालसम्म कार्यरत, जाइका
१३	उमीद पाख्रिन	वि.प्र. अधिकृत	बीरगञ्ज-१२, पर्सा	हालसम्म कार्यरत
१४	मोहन के. सी.	सब इन्जिनियर	शुमियाँ-७, कापिलबस्तु	हाल कार्यरत (इसिडि)
१५	मिलन श्रेष्ठ	मिल अधिकृत	रजहर, नवलपरासी	अवकास (मील)
१६	दीपा पोखरेल	लेखापाल	रामग्राम-२, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत
१७	भीमबहादुर थापा	सामाजिक परिचालक	रुचाङ-६, नवलपरासी	अवकास (स्याक)
१८	टिकामायाँ लामिछाने	सामाजिक परिचालक	रकुवा-७, नवलपरासी	अवकास (स्याक)
१९	पुण्यवती पौनी	सामाजिक परिचालक	रकुवा-१, नवलपरासी	अवकास (स्याक)
२०	टिकाराम जि.सि.	सामाजिक परिचालक	डेङगाउँ, नवलपरासी	अवकास (स्याक)

२१	रेवन्तबहादुर राना	सामाजिक परिचालक	बाकामलाङ-९, पाल्पा	अवकास (स्याक)
२२	पूणबहादुर खाँण	सामाजिक परिचालक	बाकामलाङ-७, पाल्पा	अवकास (स्याक)
२३	टोपबहादुर नेपाली	सामाजिक परिचालक	मिथुकरम- नवलपरासी	अवकास (इसिडि)
२४	मीना डुम्रे	सामाजिक परिचालक	धौवादी- नवलपरासी	अवकास (इसिडि)
२५	रिता दलामी	सामाजिक परिचालक	बाकामलाङ-७, पाल्पा	अवकास (इसिडि)
२६	भोजप्रसाद अधिकारी	सामाजिक परिचालक	बाकामलाङ-६, पाल्पा	अवकास
२७	दानबहादुर रजाली	ब. सामाजिक परिचालक	बाकामलाङ-९, पाल्पा	इसिडि, हालसम्म कार्यरत
२८	चन्दन गुरौं	सामाजिक परिचालक	गृठीसूर्यपुरा-५, नवलपरासी	बि.ई. हालसम्म कार्यरत
२९	मिरा चौधरी	सामाजिक परिचालक	जमुनियाँ-४, नवलपरासी	हाल सुआहारा (इसिडि)
३०	हेमबहादुर खड्का	सामाजिक परिचालक	रकुवा-७, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (बि.ई)
३१	बिक्रम कुमाल	सवओभरसियर	गेभ्रा-८, पाल्पा	अवकास (इसिडि)
३२	कृष्णप्रसाद पोखरेल	सुपरभाइजर	गाँडाकोट-४, पाल्पा	कार्यरत (जाइका)
३३	पुजा परियार	सामाजिक परिचालक	दर्छी-७, पाल्पा	अवकास (इसिडि)
३४	राजकुमार चौधरी	सामाजिक परिचालक	प्रतापपुर-३, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (इसिडि)
३५	पिताम्बर पाण्डे	सामाजिक परिचालक	देउराली-४, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (इसिडि)
३६	इन्द्रबहादुर परियार	सामाजिक परिचालक	कावासोती-१, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
३७	हरिबहादुर राना	सामाजिक परिचालक	भंडेवा-७, पाल्पा	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
३८	पूर्णकला वि. क.	सामाजिक परिचालक	शिबमन्दिर-८, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
३९	सस्वति लामिछाने	सामाजिक परिचालक	भरतपुर-११, चितवन	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
४०	देवका ज्ञवाली	सामाजिक परिचालक	जमुनियाँ-४, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
४१	शिखा कर्ण	सामाजिक परिचालक	हरपुर-८, नवलपरासी	अवकास (जाइका)
४२	रामकुमारी थापा	सामाजिक परिचालक	बुटवल-११, रुपन्देही	अवकास (जाइका)

४३	कुरुमाखर पाण्डे	फिल्डसुपरभाइजर	बाकामलाङ-३, पाल्पा	हाल सुआहारा(जाइका)
४४	धनपत यादव	सामाजिक परिचालक	सुक्रौली-१, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (जाइका)
४५	सञ्जय हरिजन	सामाजिक परिचालक	रमपुरवा-८, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
४६	उत्तमा राय	सामाजिक परिचालक	सरावल-३, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
४७	सिर्जना अधिकारी	सामाजिक परिचालक	जमुनियाँ-४, नवलपरासी	अवकास (एनेप)
४८	भूपति हरिजन	सामाजिक परिचालक	रामपुरखडौना-२, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
४९	पुष्पाकुमारी चौधरी	सामाजिक परिचालक	अम्रौट-३, नवलपरासी	अवकास (एनेप)
५०	रञ्जनाकुमारी लोहोनी	सामाजिक परिचालक	जहदा-९, नवलपरासी	अवकास (एनेप)
५१	ज्योति चौधरी	सामाजिक परिचालक	हकुई-३, नवलपरासी	अवकास (एनेप)
५२	प्रिङ्गला चौधरी	सामाजिक परिचालक	बसन्तपुर-६, रुपन्देही	अवकास (एनेप)
५३	पुष्पक वि. क.	सामाजिक परिचालक	बुटवल-९, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
५४	छलिकुमारी चौधरी	सामाजिक परिचालक	जहदा-८, नवलपरासी	(एनेप)
५५	पुष्पा अधिकारी	सामाजिक परिचालक	अमरापुरी-६, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
५६	विष्णुमार्याँ पोखरेल	सामाजिक परिचालक	शंकरनगर-६, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
५७	विष्णु पोखरेल	सामाजिक परिचालक	बसन्तपुर-६, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
५८	उषा यादव	सामाजिक परिचालक	रामग्राम-३, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
५९	शालु थापा	सामाजिक परिचालक	बुटवल-१४, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
६०	मीरा हरिजन	सामाजिक परिचालक	रामग्राम-९, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
६१	केशकुमारी चौधरी	सामाजिक परिचालक	पट्खौली-१, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
६२	राधिका पुलामी	सामाजिक परिचालक	शंकरनगर-८, रुपन्देही	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
६३	सुसिला कुँवर	सामाजिक परिचालक	स्वाँठी-६, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (एनेप)
६४	प्रतिक्षा सिंह	मील सहायक	रामग्राम-३, नवलपरासी	हालसम्म कार्यरत (मील)

संक्षिप्तमा बेस नेपाल

स्थापना मिति	वि.सं.२०४९ असोज १६ गते (दशैको सप्तमी)
स्थापना स्थल	बाकामलाङ गाविस, पाल्पा
संस्थागत परिकल्पना	समतामूलक, सभ्य र आत्मनिर्भर समाजको सिर्जना
संस्थागत उद्देश्य :	१) आधारभुत तथा गुणस्तरीय शिक्षामा लक्षित बालबालिकाको पहुँच बढाउने
	२) स्थानीय स्रोत, साधन तथा सिपमा आधारित कार्यक्रमका माध्यमबाट लक्षितवर्गलाई आत्मनिर्भरतातर्फ उन्मुख गर्ने
	३) लक्षित क्षेत्रको संगठन निर्माण, सशक्तिकरणका साथै अधिकार स्थापित गर्न बहस तथा पैरवी गर्ने ।
	४) लक्षित क्षेत्रको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउने ।
	५) मानववस्तीमा सिर्जित आपत्कालीन अवस्थाहरूमा मानवीय सहयोग पुर्याउने ।
	६) समुदायमा सामाजिक सद्भाव अभिवृद्धि गरी शान्ति स्थापना गर्न सघाउने ।
	७) लक्षित समूहलाई सेवा सुविधामा पहुँच बढाउन क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
	८) सचेतीकरण र पूनर्स्थापनाका माध्यमबाट प्रकोप तथा जोखिम न्यूनीकरण गर्ने ।
लाभान्वित समूह	९) समुदाय तथा संस्थामा नेतृत्व विकास, समावेशीता, सुशासन र पारदर्शीताको अभ्यास गर्ने ।
काम गरेका जिल्लाहरू	बालबालिका, युवा, महिला, जेष्ठ नागरिक तथा पछि पारिएका समुदाय
संस्था दर्ता भएको कार्यालय	पाल्पा, नवलपरासी तथा रुपन्देही
दर्ता भएको मिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पाल्पा
आवद्धता तथा आवद्धता नं.	वि.सं.२०५०।०१।२८ गते
आवद्ध भएको मिति	समाज कल्याण परिषद । आ.नं.११५७
गैसस महासंघ सदस्यता	वि.सं.२०५०।०२।०६
सञ्जाल सदस्यता	WR-PAP-1(२०५१।१०।१५)
	१) बालसहभागिताको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरूको साभा समूह,
	२) चेलीबेटी बेचबिखनबिरुद्धको राष्ट्रिय समूह
	३) बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरूको महासंघ
	४) राष्ट्रिय सिविआर नेटवर्क,
	५) एच.आई.भि एड्स एलायन्स,

	६) बालअधिकारको लागि काम गर्ने दक्षिण एसियाली संस्थाहरूको एलायन्स,
	७) सुरक्षित मातृत्व सञ्जाल महासंघ ।
स्थानीय प्रतिनिधित्व	१) प्रारम्भिक बालविकास जिल्ला समिति, पाल्पा
	२) जिल्ला बालकल्याण समिति, पाल्पा,
	३) इसिडि जिल्ला सञ्जाल, नवलपरासी,
	४) विद्यालय शान्तिक्षेत्र जिल्ला समिति, नवलपरासी,
	५) जिल्ला पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति, नवलपरासी
पुरस्कार/सम्मान्	१) बालमैत्री विद्यालय प्रवर्द्धनको लागि शिक्षा मन्त्रालयबाट प्रशंसा पत्र,
	२) शिक्षा क्षेत्रमा गरेको उल्लेखनीय कामको लागि नेपाल शिक्षक युनियन, जिल्ला शाखा पाल्पाबाट सम्मान पत्र
	३) शिक्षा क्षेत्रमा गरेको उल्लेखनीय कामको लागि जिल्ला शिक्षा कार्यालय, नवलपरासी प्रशंसा पत्र
	४) जिल्लास्थित सरकारी कार्यालय, गाविस, भिवासिसिस, विद्यालय, संघ संस्था समूहहरूबाट ५०० भन्दा बढी धन्यवाद तथा प्रशंसापत्रहरू प्राप्त ।
स्थायी करलेखा नंवर	३०१३४८६८९
करलेखा नंवर लिएको मिति	वि.सं.२०६०।०२।१५
करलेखा लिएको कार्यालय	आन्तरिक राजश्व कार्यालय, भैरहवा
कर छुट प्रमाणपत्र नंवर	४२२
कर छुट प्रमाण पत्र मिति	वि.सं.२०६०।०४।३२
पछिल्लो नवीकरण मिति	वि.सं.२०७१।०६।१२
पछिल्लो लेखापरीक्षण मिति	वि.सं.२०७१।०५।२४
पछिल्लो साधारणसभा मिति	वि.सं.२०७१।०६।३१
सदस्य संख्या	११२ जना (२९ जना आजीवनसहित)
कर्मचारी संख्या	९३ जना(स्वयंसेवकहरूसहित)